

Závěrečná evaluační zpráva

**Ex-post evaluace realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje
MAS Radbuza, z.s. v programovém období 2014 – 2020**

25. 6. 2025

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Obsah

1. Cíle ex-post evaluace realizace SCLLD na úrovni MAS	7
2. Vyhodnocení doporučení (opatření)	8
Oblast A – Interní procesy a postupy implementace SCLLD na úrovni nositele SCLLD	8
Hodnocené procesy	9
Sebehodnocení jednotlivých procesů a činností – revize závěrů z mid-term evaluace a vyhodnocení implementace opatření a doporučení	10
Oblast B – Relevance SCLLD	40
EO: B.1 Do jaké míry jsou východiska pro realizaci SCLLD, tj. závěry SWOT analýzy a Analýzy problémů a potřeb (APP) a identifikovaná rizika stále platná?	51
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	51
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	51
EO: B.2 Do jaké míry odpovídají cíle a opatření SCLLD aktuálním problémům a potřebám území MAS?	53
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	53
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	53
EO: B.3 Do jaké míry byly alokované finanční prostředky na jednotlivá Opatření/Fiche Programových rámců dostatečné pro vyřešení identifikovaných problémů a potřeb v území MAS?	54
Zdroje dat/informací	54
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	54
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	54
Odpovědi na evaluační podotázky	56
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	58
EO: B.4 Do jaké míry obsahovaly Programové rámce právě taková Opatření/Fiche, o které byl ze strany potenciálních žadatelů zájem?	59
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	59
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	59
Odpovědi na evaluační podotázky	60
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	61
Oblast C – Výstupy a výsledky implementace SCLLD	62
EO C.1 V jaké fázi realizace se SCLLD k 31. 12. 2024 nachází (do jaké míry byl průběh realizace v souladu s plánovaným harmonogramem výzev)?	64
Zdroje dat/informací	64
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	64
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	64
Odpovědi na evaluační podotázky	65
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	66
EO C.2 Do jaké míry přispěla realizace jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců k dosahování hodnot indikátorů (věcný a finanční pokrok realizace SCLLD)?	67
Zdroje dat/informací	68

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	68
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	70
Odpovědi na evaluační podotázky	71
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	72
C.3 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účelně (tj. do jaké míry intervence splnila svůj účel)?	72
Zdroje dat/informací	72
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	72
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	73
Odpovědi na evaluační podotázky	73
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	76
C.4 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účinně a do jaké míry přinesly i neplánované (pozitivní i negativní) účinky?	77
Zdroje dat/informací	77
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	77
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	77
Odpovědi na evaluační podotázky	78
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	80
C.5 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosahování specifických cílů Opatření/Fichí Programových rámců?	81
Zdroje dat/informací	81
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	81
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	81
Odpovědi na evaluační podotázky	82
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	83
C.6 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosažení přidané hodnoty LEADER/CLLD?	84
Zdroje dat/informací	84
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	84
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	84
Odpovědi na evaluační podotázky	85
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	88
C.7 Do jaké míry dochází k naplnění cílů strategie jako celku?	89
Zdroje dat/informací	89
Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	89
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	90
Odpovědi na evaluační podotázky	90
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	92
C.8 Do jaké míry podpořily intervence Programu rozvoje venkova místní rozvoj ve venkovských oblastech?	93
Zdroje dat/informací	93

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat	93
Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci	93
Odpovědi na evaluační podotázky	93
Odpověď na evaluační otázku, doporučení	96
Manažerské shrnutí výstupů a výsledků celkové implementace SCLLD 2014 – 2020 (2024)	97
3.1 Evaluační postup	100
3.2 Harmonogram zpracování ex-post evaluace	100

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Přehled osob zapojených do ex-post evaluace v Oblasti A – Interní procesy a postupy implementace SCLLD na úrovni MAS	8
Tabulka 3 – Sebeevaluační tabulka – 1. Proces: Příprava výzev	10
Tabulka 4 – Sebeevaluační tabulka – 2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí.....	18
Tabulka 5 – Sebeevaluační tabulka – 3. Proces: Hodnocení žádosti o dotaci a výběr projektů	26
Tabulka 6 – Sebeevaluační tabulka – 4. Proces: Animační činnost	35
Tabulka 9 – Intervenční logika Opatření/Fichí programových rámců schválené SCLLD	42
Tabulka 10 – Přehled kontextových ukazatelů o území MAS Radbuza.....	43
Tabulka 11 Přehled výzev MAS pro hodnocení v Oblasti B a C – IROP, OPZ.....	45
Tabulka 12 Přehled výzev MAS pro hodnocení v Oblasti B a C – PRV	47
Tabulka 13 Přehled projektů pro ex-post evaluaci	67
Tabulka 14 – Upravená tabulka g) pro účely ex-post evaluace	69
Tabulka 16 – Skutečný harmonogram klíčových činností ex-post evaluace SCLLD MAS Radbuza, z.s.	100

Pozn.: Číslování tabulek vychází ze šablony pro evaluační zprávu. Číslování tabulek netvoří souvislou číselnou řadu z důvodu odstranění některých pasáží (tabulek), které MAS při zpracování evaluační zprávy nevyužila.

Seznam zkratk

APP	- Analýza problémů a potřeb
CZV	- Celkové způsobilé výdaje
ČR	- Česká republika
ČSÚ	- Český statistický úřad
EO	- Evaluační otázka
EU	- Evropská unie
EZFRV	- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FNaP	- Formální náležitosti a přijatelnost
IROP	- Integrovaný regionální operační program
Isg	- integrovaná strategie
MAP	- místní akční plán
MAS	- Místní akční skupina
MMR–ORP	- Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor regionální politiky
MPIN	- Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020
NS MAS ČR	- Národní síť Místních akčních skupin ČR
OPZ	- Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	- Operační program Životní prostředí
PR	- Programový rámec
PRV	- Program rozvoje venkova
ŘO	- Řídící orgán
SCLLD	- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
VH	- Věcné hodnocení
ZoZ	- Závěrečné ověření způsobilosti
ŽoD	- Žádost o dotaci
ŽoPI	- Žádost o platbu

1. Cíle ex-post evaluace realizace SCLLD na úrovni MAS

Cílem ex-post evaluace realizace SCLLD MAS Radbuza, z.s. je provedení hodnocení realizace integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje na úrovni nositele, tj. MAS Radbuza, z.s., v programovém období 2014–2020. Hodnotitel (evaluátor) provádí evaluaci na základě [Zadání](#) vydaného MMR-ORP.

MAS Radbuza, z. s. provádí ex-post hodnocení s využitím předepsaných metod a postupů a při dodržení minimálního stanoveného rozsahu šetření:

1. **V Oblasti A** provádí **vyhodnocení implementace opatření a doporučení, která si stanovila v rámci mid-term evaluace (tj. v Evaluační zprávě);**
2. **V Oblasti B:**
 - a. Provádí **vyhodnocení implementace opatření a doporučení, která si stanovila v rámci mid-term evaluace**
 - b. **provádí závěrečné vyhodnocení, tj. zodpovídá vybrané evaluační otázky a jejich evaluační podotázky;**
3. **V Oblasti C:**
 - a. Provádí MAS **vyhodnocení implementace opatření a doporučení, která si stanovila v rámci mid-term evaluace**
 - b. **provádí závěrečné vyhodnocení, tj. zodpovídá evaluační otázky a jejich evaluační podotázky.**

Cíli ex-post evaluace realizace SCLLD na úrovni MAS je:

1. poskytnout jasné argumenty pro další pokračování integrovaného nástroje, respektive komunitně vedeného místního rozvoje, respektive metody LEADER v programovém období 2028+ na úrovni MAS,
2. zhodnotit relevanci nastavení (zacílení) Programových rámců SCLLD v období 2014 - 2020,
3. zhodnotit účinnost opatření navržených v Evaluační zprávě v oblasti nastavení činností a procesů realizovaných MAS Radbuza, z.s. v souvislosti s implementací SCLLD v programovém období 2014 - 2020,
4. zhodnotit celkový pokrok v plnění cílů SCLLD v programovém období 2014 - 2020,
5. identifikovat a popsat výsledky intervencí realizovaných v rámci SCLLD v programovém období 2014 - 2020 v území MAS Radbuza, z.s.,
6. zhodnotit a prokázat příspěvek SCLLD v programovém období 2014 – 2020 ke vzniku přidané hodnoty v území MAS Radbuza, z.s.

2. Vyhodnocení doporučení (opatření)

Oblast A – Interní procesy a postupy implementace SCLLD na úrovni nositele SCLLD

MAS Radbuza, z.s. provedla evaluaci interních procesů a postupů implementace SCLLD na úrovni MAS vyplněním sebeevaluačních tabulek **v rámci mid-term evaluace SCLLD k 31. 12. 2018.**

V rámci ex-post evaluace SCLLD MAS **popisuje způsob implementace a vyhodnocuje účinky implementace opatření a doporučení**, která stanovila v Evaluační zprávě (mid-term evaluaci). MAS provádí hodnocení formou rozšířených sebeevaluačních tabulek dle vzoru následovně:

1. do sebeevaluačních tabulek MAS přebírá závěry z Evaluační zprávy (mid-term evaluace) a v rámci ex-post evaluace vypracovává údaje ve sloupci **Způsob a vyhodnocení implementace opatření**;
2. pod tabulkami s hodnocením jednotlivých procesů zpracovává Vyhodnocení klíčových závěrů/zjištění a implementace doporučení k jednotlivým procesům, která byla taktéž převzata z Evaluační zprávy (mid-term evaluace).

MAS ex-post hodnocení v Oblasti A vypracovává na základě **svých znalostí a zkušeností z realizace SCLLD 2014 - 2020**. Na ex-post hodnocení Oblasti A, respektive vyhodnocení opatření/doporučení z Evaluační zprávy (mid-term evaluace), se v MAS Radbuza, z.s. podíleli pracovníci MAS, uvedení v tabulce č. 1.

Tabulka 1 – Přehled osob zapojených do ex-post evaluace v Oblasti A – Interní procesy a postupy implementace SCLLD na úrovni MAS

Jméno	Funkce/Pozice (např. pracovník MAS, člen orgánu MAS, ostatní)
Ing. Václav Kubernát	pracovník MAS
Mgr. Tomáš Majer	pracovník MAS
Mgr. Lukáš Reimann	pracovník MAS

MAS Radbuza, z.s. **nerealizovala** dodatečné hodnocení vybraných procesů v Oblasti A.

Účelem ex-post hodnocení v Oblasti A je pomocí zralé úvahy identifikovat způsoby implementace opatření/doporučení navržených v rámci mid-term evaluace a vyhodnotit jejich dopad na implementaci SCLLD v programovém období 2014 – 2020.

Při hodnocení v Oblasti A využívá MAS Radbuza, z.s. zejména následující zdroje dat a informací / metody:

- Evaluační zpráva (mid-term evaluace) – Oblast A,
- analýzy obsahu příslušných interních dokumentů¹ a záznamů² MAS (např. Implementační část SCLLD, interní postupy MAS ve vztahu k implementaci jednotlivých Programových rámců, seznamy žadatelů, záznamy z hodnocení a

¹ Dokument – předepisuje určité postupy (tj. např. Interní postupy MAS pro IROP apod.).

² Záznam – poskytuje důkaz o tom, že postupy jsou realizovány v souladu s dokumenty (tj. záznam je např. zápis z jednání výběrového orgánu, prezenční listina atp.).

- výběru projektů, analýza rizik – zejména rizika finanční a organizační atp.),
- závěry kontrol ze strany příslušných řídicích orgánů (např. protokol o kontrole³)
 - analýzy dat a informací z MS2014+ (ve vztahu k výzvam MAS, hodnocení MAS atd.),
 - brainstorming/skupinová diskuse pracovníků/členů orgánů MAS.

Hodnocené procesy

MAS Radbuza, z. s. provedla vyhodnocení procesů, respektive vyhodnocení opatření/doporučení u následujících procesů probíhajících na MAS:

1. **Proces: Příprava výzev**
2. **Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí**
3. **Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů**
4. **Proces: Animační činnost (animace a komunikace)**

MAS Radbuza, z. s. převzala do Závěrečné evaluační zprávy zjištění z Evaluační zprávy (mid-term evaluace) a zpracovala vyhodnocení implementace jednotlivých doporučení/opatření ve sloupci **Způsob a vyhodnocení implementace opatření** a v části **Vyhodnocení klíčových závěrů/zjištění a implementace doporučení**.

³ Podle ustanovení § 8a zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZFK“), k veřejnosprávní kontrole delegovaných činností u místní akční skupiny v rámci Integrovaného regionálního operačního programu

Sebehodnocení jednotlivých procesů a činností – revize závěrů z mid-term evaluace a vyhodnocení implementace opatření a doporučení

Tabulka 3 – Sebeevaluační tabulka – 1. Proces: Příprava výzev

1. Proces: Příprava výzev				
PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uведенým negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
Shromáždění podkladů (vzorů, šablon, sledování aktualizací)	Přípravu podkladů u všech PR provádí pověřený manažer programových rámců, který se této činnosti věnuje pravidelně u všech PR a tím získává a na druhé straně také zúročuje své zkušenosti.	Nevýhodou pro přípravu výzev může být to, že MAS Radbuza nemá na každý z PR manažera programových rámců, tudíž manažer musí sledovat veškeré aktualizace a další náležitosti pro všechny PR. Jelikož se každý PR v mnohém liší, je složité se zorientovat ve všech PR a ve stále měnících se pravidlech a jejich aktualizacích.	- Řešením může být stanovení jednoho manažera programových rámců pro každý PR, který bude mít dobrý přehled o konkrétním PR, o jeho pravidlech, aktualizacích a dalších náležitostech. - Dalším řešením, které však není v kompetenci MAS, by mohlo být jednotné prostředí (zejména informační systém) pro vyhlásování a administraci výzev CLLD tak, aby se co nejvíce	Způsob shromažďování podkladů zůstává stejný, jak bylo informováno v době mid-term evaluace. Přípravu podkladů všech PR provádí pověřený manažer programových rámců. MAS v rámci své činnosti neaplikovala řešení „1 manažer = 1 programový rámec“ z důvodu obtížnější zastupitelnosti. Manažeři programových rámců se i přes dílčí odlišnosti dokázali orientovat ve stanovených

1. Proces: Příprava výzev PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
			sjednotila pravidla a podmínky pro vyhlášení výzev. Toto doporučení se týká především dalšího programovacího období, kdy by bylo vhodné vytvořit univerzální vzor výzvy, kde by se měnily akorát náležitosti dle konkrétního PR. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.</i>	pravidlech, včetně jejich aktualizací.
Příprava textu výzvy (vč. návrhu alokace výzvy)	Text výzvy u všech PR je koncipován tak, aby co nejméně zpříšňoval či dále omezoval pravidla daná řídícím orgánem. Délka lhůty pro podání žádostí je stanovena s ohledem na časovou náročnost	Nedostatečné zapojení povinných orgánů do přípravy výzev (zejména co se týká nastavení alokace na výzvy). Na přípravě výzev se podílí výhradně pracovníci kanceláře MAS, včetně veškerých náležitostí.	Bylo by vhodné zapojovat povinné orgány, zejména rozhodovací a výběrový orgán, do přípravy výzvy a nastavení alokací. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.</i>	Zapojování povinných orgánů se s koncem programového období zlepšilo. Kancelář a rozhodovací orgán se společně podílí na přípravě výzvy, preferenčních kritérií.

1. Proces: Příprava výzev PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	přípravy příloh žádosti.			
Příprava součástí výzvy (např. kontrolní listy, preferenční kritéria)	Součásti výzev, tedy povinné přílohy, kontrolní listy a preferenční kritéria připravuje pověřený manažer programových rámců vždy současně s výzvou MAS a následně tyto dokumenty ve stanoveném termínu zasílá ke kontrole ŘO. MAS Radbuza připravuje součásti výzvy vždy individuálně pro každou vyhlášenou výzvu podle aktuálního vzoru (pokud je pro PR k dispozici), s ohledem na aktuální požadavky	Nedostatečné zapojení povinných orgánů do přípravy součástí výzvy (zejména kontrolní listy a preferenční kritéria). Problémem je, že členové povinných orgánů se do těchto činností aktivně nezapojují.	Bylo by vhodné zapojovat povinné orgány, zejména rozhodovací a výběrový orgán, do přípravy hodnotících kritérií. Hodnotící kritéria by pak mohla být různorodější a mohla by hodnotit skutečné potřeby území. Při věcném hodnocení by se pak předešlo nejasnostem v preferenčních kritériích, které si výběrový orgán může vykládat jiným způsobem, může v některých případech považovat za zbytečné, nebo nemusí souhlasit s nastavením bodového hodnocení.	Změna byla zavedena s nástupem nového funkčního období rozhodovacího orgánu, kdy došlo k obměně jeho členské základny. Každý člen nyní sehraává konkrétní roli i v rámci přípravy výzev.

1. Proces: Příprava výzev PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uведенým negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	ŘO a aktuální potřeby území. Znění výzvy a jejích součástí schvaluje Výkonná rada, probíhá tedy vícenásobná kontrola.		<i>Osoba odpovědná za realizaci: Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.</i>	
Schválení výzvy odpovědným orgánem MAS	Výzvy jsou výkonné radě zasílány s dostatečným časovým předstihem.			Pokračování zavedené praxe – výzvy jsou zasílány odpovědnému orgánu MAS s dostatečným předstihem.
Příprava interních předpisů (postupů) pro implementaci PR, vč. jejich schvalování odpovědnými orgány MAS	Spolupráce s řídicími orgány na interních postupech je na velmi dobré úrovni. V případě nejasností se na ně manažeři programových rámců mohou kdykoliv obrátit, při procesu schvalování se snaží vyjít vstříc také časově, aby se	Nedostatečné zapojení povinných orgánů do přípravy IP.	Bylo by vhodné zapojovat povinné orgány, zejména rozhodovací a výběrový orgán, do přípravy IP. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.</i>	Ve většině případů nedošlo ke změnám, mimo jiné i proto, že se s blížícím se koncem programového období aktualizace IP prováděla méně často.

1. Proces: Příprava výzev PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uведенým negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	proces co nejvíce urychlil. Co se týká PR IROP, je velkou výhodou, že existuje vzor IP, který MAS může (s drobnými změnami pro konkrétní MAS) použít pro přípravu svých IP. Pro ostatní programové rámce není povinné mít zpracované IP, avšak pro OPZ existuje také vzor pro proces hodnocení projektů podaných do výzvy MAS.			
<i>Uveřejňování informací (např. avíza výzev, pozvánky, výzvy ad.) a komunikace s potenciálními žadateli</i>	- MAS umísťuje důležité informace na své webové stránky, facebookové stránky a do čtvrtletního Zpravodaje. - Na plánované vyhlášení výzev	Zpočátku došlo u prvních výzev SCLLD k nedodržení některých termínů (např. termín uveřejnění vybraných projektů PRV), které bylo dáno zejména nezkušeností a neznalostí nastavení	Manažeři programových rámců již mají potřebné zkušenosti a znalosti týkající se nastavení procesu vyhlášení a hodnocení výzev. Aktivně vyhledávají	Dle dostupných informací není ze strany potenciálních žadatelů problém s uveřejňováním výzev a komunikací obecně. K výzvám byly pořádány semináře,

1. Proces: Příprava výzev PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uведенým negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	manažeři programových rámců upozorňují potenciální žadatele, kteří o dotčená témata již dříve projevíli zájem. Zaměstnanci MAS aktivně konzultují projektové záměry potenciálních žadatelů, pořádají semináře pro žadatele, kde se jim snaží představit potřebné informace o vyhlašovaných výzvách a o způsobech podávání žádostí o dotaci.	procesů vyhlašování a administrace výzev.	informace a sledují aktualizace pravidel, které by mohly představovat změnu v termínech pro provádění jednotlivých úkonů. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	ze kterých vzešly podněty, které byly aktivně konzultovány ve vztahu k podobě pravidel PR. Vyjma cyklu prvních výzev SCLLD nebyly zaznamenány problémy s nedodržením termínů.
Komunikace s nadřazenými orgány při přípravě výzev	Při přípravě a vyhlašování výzev manažeři programových rámců aktivně a v dostatečném časové předstihu konzultují nastavení			Pokračování dobré praxe.

1. Proces: Příprava výzev PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	výzev s řídicími orgány, jejichž zástupci jsou velmi vstřícní a flexibilní. Díky této skutečnosti je možné vyhlašovat výzvy v určených termínech a nedochází k prodávám.			

Vyhodnocení klíčových závěrů/zjištění a implementace doporučení k 1. Procesu: Příprava výzev:

Klíčové závěry/zjištění a doporučení z mid-term evaluační zprávy	Vyhodnocení implementace a dopadů na realizaci SCLLD v období 2019 – 2024
MAS Radbuza disponuje zkušenými manažery programových rámců, proces přípravy výzev je celkem bezproblémový.	MAS Radbuza i v současné době disponuje zkušenými manažery programových rámců. Chod kanceláře MAS ve vztahu k SCLLD není negativně ovlivněn odchodem/nástupem zaměstnanců. Zkušenější zaměstnanci předávají informace nově nastupujícím kolegům. Díky tomu je proces přípravy výzev celkem bezproblémový.
Manažeři programových rámců nejsou jasně přiděleni k právě jednomu programovému rámci, ale pracují napříč nimi. To znamená vyšší nároky na znalost pravidel jednotlivých programových rámců a dochází k riziku mylného závěru při rozhodování a záměně informací mezi jednotlivými procesy apod. Výhodou takto nastaveného procesu je naopak plná zastupitelnost.	V nastaveném procesu bylo pokračováno. Přípravu podkladů všech PR provádí pověřený manažer programových rámců. MAS v rámci své činnosti neaplikovala řešení „1 manažer = 1 programový rámec“ z důvodu obtížnější zastupitelnosti. Manažeři programových rámců se i přes dílčí odlišnosti dokázali orientovat ve stanovených pravidlech, včetně jejich aktualizací.

Nevýhodou procesu přípravy výzev je, že se do samostatné přípravy výzev a jejich náležitostí (kromě jejich schválení) aktivně nepodílí povinné orgány, které by mohly dát přínosné podněty.	Rozhodovací orgán poskytuje zpětnou vazbu z pohledu žadatele, a to zejména ohledně srozumitelnosti nastavení výzvy a použitého pojmosloví.
--	---

Tabulka 4 – Sebeevaluační tabulka – 2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí

2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uведенým negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
Shromáždění metodických podkladů pro práci s MS2014+/PF	- Manažeři programových rámců aktivně pracují v informačním systému MS2014+ a PF, tudíž se dokáží v systémech dobře orientovat. - Pro práci s informačním systémem MS2014+ jsou k dispozici detailně zpracované příručky, ve kterých se dá dobře orientovat.	- Práce s informačními systémy MS2014+ a PF je velmi neintuitivní, jak pro zástupce MAS, ale také pro žadatele. - Příručky pro práci s MS2014+ jsou v některých věcech neaktuální (např. některé záložky jsou přejmenované, nebo chybí úplně).	Opatřením je stále pracovat v těchto systémech, aby se v nich manažeři programových rámců dokázali orientovat. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	Opatření bylo realizováno. Manažeři kontinuálně pracovali v systémech. Průběžnou prací v nich jim nabývaly zkušenosti a znalosti systémů.
Školení	Manažeři programových rámců jsou pro práci s MS2014+ proškoleni. Školení pro práci s MS2014+ je rozděleno na více částí, kdy každá část školení se zabývá jiným procesem – práce se zadáním, vyhlášením a hodnocením výzvy.	- Z pohledu manažera programových rámců musíme konstatovat, že školení sice dá návod, jak s informačním systémem pracovat, ale nejvíce užitečná je v tomto ohledu samotná praxe. Některé chování systému však nelze předvídat ani po absolvování školení - Manažeři programových rámců nejsou proškoleni na to, jak	Manažeři programových rámců by měli být proškoleni na práci se systémem (zejména PF) z pohledu žadatele. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	Noví zaměstnanci na pozici manažera programových rámců byli během realizace proškoleni na práci se systémem MS2014+. V ostatních systémech však žádné školení neproběhlo a manažeři si museli

2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uveřejněným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
		funguje systém z pohledu žadatele.		práci osvojit samostatně.
Zadání výzvy do MS/PF	Pro zadávání výzev do MS2014+ manažeři programových rámců používají vždy příručky zpracované řídicími orgány. Zadávání výzev do MS2014+ a PF provádí vždy jeden manažer programových rámců a druhý je v režimu schvalovatel, který kontroluje správnost zadané výzvy.	Manažeři programových rámců nejsou schopni odhalit, zda výzva a její náležitosti fungují v MS2014+ tak, jak by měly. Máme zkušenost s tím, že matriční data z nadřazené výzvy se nenačetla do výzvy MAS, tudíž žadatelé nemohli vybrat povinné indikátory k naplnění. Tuto chybu však nešlo odhalit předem ze strany MAS, ale museli na ni upozornit sami žadatelé. Následně bylo nutné situaci co nejrychleji řešit s řídicím orgánem, aby mohli žadatelé podat žádost do probíhající výzvy.	U vyhlášených výzev by bylo vhodné zjišťovat zpětnou vazbu od žadatelů, zda jim veškeré náležitosti ve výzvě fungují tak, aby dokázali žadatelům podat potřebné informace <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	Noví zaměstnanci na pozici manažera programových rámců zadávali závěrečné výzvy v rámci IROP do systému MS2014+, a to za využití veškerých dostupných materiálů – příruček i metodické podpory ze strany zaměstnanců MMR.
Provádění změn ve výzvách	Změn ve výzvách nebylo prováděno mnoho a byly řešeny ve spolupráci s jednotlivými ŘO bez zjevných problémů.			Výrazná změna nastala ve 13. výzvě IROP, která byla navýšena o zbývající alokaci IROP s ohledem na

2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
				ukončení programového rámce.
Příprava a realizace semináře pro žadatele	Manažeři programových rámců realizují pro žadatele seminář ke každé vyhlášené výzvě, u OPZ realizují i seminář pro příjemce. Semináře se účastní vždy dva manažeři programových rámců tak, aby byla MAS byla schopna poskytnou potenciálním žadatelům co nejvíce informací. Termín semináře se nastavuje tak, aby žadatelé měli dostatek času na to, aby se stihli seznámit s výzvou a promyslet si projektový záměr a zároveň aby následně měli dostatek času na přípravu projektové žádosti. Během semináře jsou žadatelé upozorněni na možnost využití i osobní konzultace pro projednání konkrétního projektového záměru. Informace se žadatelům předávají prostřednictvím powerpointové prezentace, která	Prostřednictvím semináře pro žadatele jsou předávány pouze informace, které si žadatel může vyhledat sám, tzn. přidaná hodnota seminářů je minimální. Často se žadatelé ptají na dotazy specifické pro daný projekt, které jsou však spíše určené pro řídicí orgán a pracovníci MAS na ně nedokážou odpovědět a následně se musí dotazovat přímo řídicího orgánu.	Manažeři programových rámců by se měli nadále aktivně účastnit seminářů k nadřazeným výzvám SCLLD, které pořádají řídicí orgány pro žadatele a kde zaznívají užitečné informace ke způsobilosti výdajů a dalšího vhodného nastavení projektových záměrů.	Ze strany MAS byly ke každé vyhlášené výzvě realizovány semináře.

2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádosti PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uveřejněným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	je následně k dispozici na webových stránkách MAS. Dotazy ze semináře pro žadatele MAS se pečlivě zaznamenávají a jsou následně zveřejňovány společně s relevantními odpověďmi (dle Pravidel či po konzultaci s ŘO) na webových stránkách MAS pod příslušnou výzvou, aby k nim měli přístup i ostatní potenciální žadatelé, kteří se nemohli zúčastnit semináře.		Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.	
Konzultační činnost pro žadatele (průběh, množství dotazů, složitost dotazů, dostupnost informací)	Konzultace probíhají především telefonicky a osobně. Téměř každý projekt podaný na MAS žadatelé konzultují s pracovníky MAS. Konzultace se týká jak vhodného nastavení projektu (aktivit, harmonogramu a způsobilosti výdajů), tak co se týká zadávání žádostí o dotaci do systémů. Potenciální žadatelé, dle informací vzešlých z rozhovorů, považují MAS jako důležitého prostředníka, na kterého se mohou obrátit při	Často se žadatelé dotazují na skutečnosti specifické pro daný projekt, které jsou však spíše určené pro řídicí orgán a pracovníci MAS na ně nedokážou odpovědět a následně se musí dotazovat přímo řídicího orgánu, kdy dochází k časové prodlevě mezi položením dotazu a odpovědí žadateli.	Manažeři programových rámců by se měli stále aktivně účastnit seminářů k nadřazeným výzvám SCLLD, které pořádají řídicí orgány pro žadatele a kde zaznívají užitečné informace ke způsobilosti	V případech, kdy není možné zodpovědět dotaz přímo na semináři MAS, je tazateli následně zaslána odpověď e-mailem, včetně odkazu na prezentaci zveřejněnou na webových stránkách MAS.

2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí
PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV

Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uведенým negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	podávání žádostí o dotaci a komunikují s MAS raději než přímo s řídicím orgánem. MAS si v případě nejasností vždy vyžádá i stanovisko ŘO, aby žadatel dostal relevantní odpověď na svůj dotaz. • MAS vytvořila pro potenciální žadatele pomocný materiál - projektové karty, které shrnují nejdůležitější informace o jednotlivých opatřeních/Fichích kde žadatel nalezne v kostce relevantní informace. • MAS Radbuza vytvořila pro potenciální žadatele vzorový formulář projektového záměru, který má k dispozici na svých webových stránkách a který doporučuje vyplnit každému potenciálnímu žadateli pro urovnání svých myšlenek a záměrů, aby byla konzultace pro žadatele co nejvíce přínosná a aby mu poskytla relevantní informace.		výdajů a dalšího vhodného nastavení projektových záměrů. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	

2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uveřejněným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
Přijem žádostí o dotaci (PRV – listinné přílohy)	Výzvy jsou vyhlašovány a žádosti přijímány po dobu, která by měla potenciálním žadatelům postačit na přípravu projektu a potřebných příloh (např. stavebního povolení apod.)	- U prvních výzev PRV byl problematický příjem žádostí v listinné podobě (co se týká termínu i velké administrativní zátěže pro MAS a žadatele). - Při příjmu žádostí v listinné podobě byla špatně dohledatelná auditní stopa. - Příklad špatné praxe – v jednom případě nastala chyba v určení data přijetí žádosti na MAS, kdy MAS považovala první kontakt za konzultaci k žádosti a žadatel považovat již za podání žádosti o dotaci jako takové a s touto domněnkou již objednal předmět dotace, který byl dle Pravidel z hlediska způsobilosti výdajů považován za nezpůsobilý.	Situace s dokládáním žádostí PRV v listinné podobě, která s sebou nesla velkou administrativní zátěž jak pro žadatele, tak pro MAS se vyřešila změnou Pravidel a příjmem žádostí PRV výhradně přes PF. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.</i>	Přijem žádostí PRV výhradně přes PF se v praxi osvědčil. Došlo k redukci administrativní zátěže a zpřehlednění procesu.
Informování o výzvách (kdo, kdy, kým, mají žadatelé potřebné informace?)	Ke každé výzvě MAS pořádá seminář pro žadatele, kde uvede základní atributy výzvy a nabízí konzultaci záměrů plánovaných projektů.	E-mailové informace o vyhlášené výzvě jsou rozesílány pouze omezenému okruhu potenciálních žadatelů, tj. nejsou osloveny všechny subjekty v území. Přestože jsou	MAS by měla mít vytvořený a aktualizovaný seznam veškerých	Kategorizovaný seznam subjektů MAS vytvořila a eviduje jej. Zaměstnanci MAS aktivně oslovují

2. Proces: Vyhlášení výzev a příjem žádostí
PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV

Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uveřejnit negativum v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	MAS zveřejňuje avízo o připravované výzvě a informaci o vyhlášené výzvě na svých webových stránkách, facebookových stránkách, zpravodaji MAS, které jsou veřejně přístupné. Následně jsou informace adresovány e-mailem členům MAS a dalším subjektům, které projeví potenciální zájem o výzvu.	informace veřejně dostupné, nemusí se k potenciálním žadatelům dostat.	subjektů v území MAS, rozříděný podle jednotlivých sektorů (veřejný, neveřejný, podnikatelský) a zasílat jim informace o vyhlášených výzvách. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.</i>	potenciální žadatele s aktuálními informacemi ohledně přípravy vyhlášených výzev. Úspěšnost těchto oslovení samozřejmě není 100%, obecně se ale daří informace distribuovat do území dostatečně.

Vyhodnocení klíčových závěrů/zjištění a implementace doporučení k 2. Procesu: Vyhlášení výzev a příjem žádostí:

Klíčové závěry/zjištění a doporučení z mid-term evaluační zprávy	Vyhodnocení implementace a dopadů na realizaci SCLLD v období 2019 – 2024
MAS Radbuza má hojné zkušenosti s vyhlášováním výzev SCLLD, proces vyhlášování výzev a příjem žádostí je v podstatě bezproblémový. Manažeři programových rámců aktivně pracují v informačních systémech MS2014+ a PF.	Vyhlašování výzev MAS Radbuza nepůsobí problémy, proces vyhlášování a příjmu žádostí je nadále v podstatě bezproblémový. Příjem žádostí PRV byl zaveden výhradně elektronicky přes PF, což přineslo redukci administrativní zátěže. Manažeři programových rámců aktivně pracovali také v systému MS2014+ a nabývali průběžně znalostí systémů.
Pro potenciální žadatele MAS Radbuza realizuje ke každé vyhlášené výzvě seminář. U OPZ realizuje i seminář pro příjemce. Potenciální žadatelé hojně využívají také možnosti konzultace projektových záměrů. Lze konstatovat, že téměř každý projekt podaný do výzev SCLLD je s potenciálními žadateli předem konzultován na MAS. V případě nejasností si MAS vyžádá i stanovisko ŘO, aby žadatel dostal relevantní odpověď na svůj dotaz.	Lze konstatovat, že žadatelé, kteří se zúčastnili semináře podali žádost do výzvy a ve většině případů byl jejich projekt vybrán/schválen k podpoře.
MAS Radbuza pro potenciální žadatele vytvořila různé pomocné materiály, např. projektové karty se souhrnem hlavních informací o daných Opatřeních/Fíchích a vzorový formulář projektového záměru.	Tyto materiály se osvědčily, MAS počítá s jejich aktualizací vč. prezentujícího videospotu o činnosti v SCLLD.
Největším problémem při vyhlášování a příjmu žádostí je hodnocena funkčnost informačních systémů, kdy v některých případech nefunguje tak, jak by měl.	Bohužel ne/funkčnost některých systémů stále přetrvává, žadatelé jsou informováni o možných výpadcích či pracovních dobách, které nejsou vhodné pro práci se systémem.

Tabulka 5 – Sebeevaluační tabulka – 3. Proces: Hodnocení žádosti o dotaci a výběr projektů

3. Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
Školení hodnotitelů (věcné hodnocení)	Hodnotitelé Výběrové komise jsou proškoleni vedoucím manažerem pro realizaci SCLLD vždy před samotným věcným hodnocením. V rámci proškolení jsou členové Výběrové komise seznámeni s výzvou MAS, hodnotícími kritérii, interními postupy a dalšími důležitými dokumenty. Tyto dokumenty jsou členům Výběrové komise zaslány rovněž s předstihem spolu s pozvánkou na jednání, aby si je členové mohli důkladně prostudovat.	Jelikož se členové Výběrové komise nepodílí na přípravě hodnotících kritérií, musí být seznámeni s jejich významem a systémem bodování.	Bylo by vhodné zapojovat povinné orgány, zejména výběrový orgán, do přípravy hodnotících kritérií. Při věcném hodnocení by se pak předešlo nejasnostem v hodnotících kritériích, které si výběrový orgán může vykládat jiným způsobem, nebo je může v některých případech považovat za zbytečné, nebo nemusí souhlasit s nastavením bodového hodnocení. Zároveň by se členové Výběrové komise před jednáním nemuseli školit.	Nedošlo k žádné výrazné změně. Výběrový orgán má před jednáním k dispozici veškeré potřebné podklady a výklad či proškolení ze strany MAS stále probíhá.

3. Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
			<i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	
Kontrola FNaP (vč. opakované kontroly, je-li to dle pravidel příslušného programu možné)	- Kontrolu FN/P provádí u PRV vždy jeden určený manažer programových rámců, u OPZ a IROP je nutné, aby prováděli kontrolu vždy dva manažeři programových rámců, jeden v roli hodnotitel a druhý jako schvalovatel hodnocení. Schvalovatel hodnocení musí provádět vlastní kontrolu FN/P. Z kontroly FN/P vzniká vždy kontrolní list s hodnocením, pokud je žadatel vyzván v rámci FN/P k opravě, vzniká následně nový kontrolní list. Výsledky z kontroly FN/P jsou následně zaneseny do systému, žadateli je zasláno oznámení o výsledku a projekt se přepne do příslušného stavu. - Kontrola FN/P je vždy ukončena ve stanoveném termínu.	Nevýhodou je časová náročnost kontroly FN/P, kdy každý projekt musí být hodnocen dvěma manažery programových rámců pro pravidlo 4 očí.	Opatřením by mohlo být, aby byl každý projekt kontrolován pouze jedním z manažerů programových rámců, čímž by se však nenaplnil požadavek na kontrolu 4 očí. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	Nedošlo k žádné výrazné změně. Noví zaměstnanci na pozici manažera programových rámců měli možnost se seznámit s procesem hodnocení v rámci FNaP u závěrečných výzev v IROP.

3. Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů
PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV

Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
Spolupráce s (externími) hodnotiteli (výběr, zadávání, komunikace, kvalita výstupů – částkových kontrolních listů atp.)	MAS Radbuza využívá činnosti externích hodnotitelů pouze pro věcné hodnocení žádostí podaných do OPZ, pro ostatní PR nejsou externí hodnotitelé využíváni. MAS Radbuza oslovuje hodnotitele uvedené v seznamu externích hodnotitelů, který zpracovala NS MAS. Spolupráce je vždy na dobré úrovni, posudky jsou dobře zpracované a v krátkém časovém intervalu.	Ze zkušenosti je negativním faktorem využití externího hodnotitele především to, že Výběrová komise následně věcné hodnocení přizpůsobuje závěrům externího hodnotitele a nechce být v rozporu s tímto hodnocením, i když s ním třeba v některých případech nesouhlasí.	Opatřením by bylo, aby Výběrová komise nebyla před věcným hodnocením seznámena s tímto externím posudkem, aby si mohla vytvořit vlastní názor na projekt a úsudek členů Výběrové komise nebyl ovlivněn. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	Pokračování v nastaveném mechanismu.
Příprava a předávání podkladů členům hodnotícího orgánu, předání podkladů (záznamy)	Podklady jsou členům Výběrové komise zaslány s dostatečným časovým předstihem. Členům Výběrové komise je nejprve zaslán seznam přijatých projektů, včetně žadatelů a poté, co prohlásí, že nejsou ve střetu zájmů k žádnému projektu či žadateli jim jsou projektové žádosti zaslány e-mailem, aby	V původní verzi interních postupů byl nastaven proces tak, že se neumožňovalo zasílání projektových žádostí členům Výběrové komise s časovým předstihem, ale mohli být se žádostmi seznámeni až po podpisu etického kodexu, což znamenalo, až při samotném jednání Výběrové komise. Tento	Opatřením byla změna interních postupů, kdy se zavedlo, že podklady (tj. projektové žádosti) jsou členům Výběrové komise zasílány s časovým předstihem po jejich vyjádření, zda jsou či nejsou ve střetu zájmů k některému	V závislosti na rozsahu jsou materiály potřebné pro jednání Výběrového orgánu zpřístupněny na síťovém disku zřízeném k tomuto účelu; v ostatních případech jsou distribuovány prostřednictvím e-mailu.

3. Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	je mohli důkladně prostudovat a na jejich základě hodnotit žádosti. Výběrová komise si vždy před věcným hodnocením projekty oboduje a následně se celá Výběrová komise usnese na výsledku hodnocení.	proces byl nevhodně nastaven, jelikož členové neměli časový prostor na důkladné prostudování jednotlivých žádostí o podporu a rovněž jednání byla mnohonásobně delší.	z projektů či žadatelů. Výběrová komise má dostatečný prostor na prostudování materiálů a rovněž je výhoda v tom, že jednání Výběrové komise nejsou časově náročná. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	
Informování o datech jednání orgánů MAS (vč. komunikace s ŘO, příprava pozvánek, distribuce, dodržování lhůt stanovených ŘO a v interních postupech k jednotlivým programovým rámcům)	- Všechny nejzazší termíny jsou pečlivě zaznamenány a podle nich jsou důkladně naplánovány jednotlivé kroky kontroly tak, aby došlo k dodržení stanovených lhůt. - Termíny jednání orgánů MAS jsou s ohledem na dodržení lhůt plánovány a domlouvány s co největším časovým předstihem. Termíny jednání orgánů jsou oznamovány ŘO neprodleně poté, co jsou známy kanceláři MAS.			Pokračování v nastaveném mechanismu.

3. Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů
PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV

Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
Věcné hodnocení výběrovým orgánem MAS (vč. např. zpracování závěrečného kontrolního listu a zápisu)	- Výběrová komise provádí věcné hodnocení projektových žádostí vždy ve stanoveném termínu a nedochází k překračování lhůt pro provedení věcného hodnocení. - Jednání Výběrové komise se účastní vždy alespoň jeden ze zaměstnanců kanceláře MAS, který se neúčastní hlasování a hodnocení, ale pořizuje zápis z jednání. - Z jednání Výběrové komise vždy vzniká kontrolní list ke každému projektu, kde je uveden výsledek věcného hodnocení a počet získaných bodů.	U prvních výzev PRV vyzval řídicí orgán MAS k přepracování odůvodnění věcného hodnocení Výběrovou komisí, jelikož neodpovídal jejich požadavkům. Výběrová komise dle ŘO nedostatečně odůvodnila přidělení příslušného počtu bodů u preferenčních kritérií.	Na základě připomínky ŘO se Výběrová komise snaží co nejlépe a konkrétněji odůvodnit přidělení počtu bodů. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	Pokračování v nastaveném mechanismu.
Vyřizování přezkumného řízení	- Přezkumným řízením se zabývá Dozorčí rada. Dozorčí rada provádí přezkumné řízení projektových žádostí vždy ve stanoveném termínu a nedochází k překračování lhůt. - Pro urychlení procesu administrace jsou vytvořeny pro všechny PR vzory prohlášení o vzdání se práva	Příkladem špatné praxe je situace, která nastala po ukončení administrace na základě kontroly FN/P u projektu podaného do IROP. Žadatel v systému neoznačil jako příjemce depeše s podanou žádostí o přezkum žádného pracovníka MAS, tudíž došlo k tomu, že tato	Na základě této zkušenosti se manažeři programových rámců, i přesto, že nepřijde žádná depeše, u každé projektové žádosti vždy přesvědčí, zda nebyla podána žádost o přezkum.	Pokračování v nastaveném mechanismu.

3. Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů
PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV

Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	na podání žádosti o přezkum/odvolání, které jsou vždy žadatelům zasílány s výsledkem daného kroku hodnocení.	žádost byla opomenuta, čímž se významně prodloužil proces věcného hodnocení.	Tímto se snažíme předejít tomu, že nedojde k opomenutí žádné podané žádosti o přezkum, kterou by třeba žadatel zapomněl adresovat na MAS. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	
<i>Uveřejňování záznamů (přehled podpořených projektů, zápisy atp.)</i>	- MAS Radbuza vždy na svých webových stránkách zveřejňuje: - po ukončení termínu pro příjem žádostí: seznam přijatých projektů - po ukončení termínu pro hodnocení projektových žádostí na MAS: seznam vybraných a nevybraných žádostí. - MAS Radbuza dále zveřejňuje na svých webových stránkách zápis a usnesení (včetně	Příklad špatné praxe – u prvních výzev MAS v rámci PRV se stalo, že nedošlo v termínu stanoveném Pravidly k uveřejnění seznamu přijatých projektů. MAS byla na tuto chybu upozorněna ze strany ŘO a následně je již vždy tento termín veden v patrnost a znovu se prodlení ve zveřejnění projektů neopakovalo.	MAS Radbuza aktivně hlídá termíny pro uveřejnění záznamů. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD.</i>	Výstupy z jednání jsou ze strany MAS Radbuza uveřejňovány bez zbytečného odkladu, zpravidla ihned po skončení jednání, a zároveň v souladu s lhůtami stanovenými (IP).

3. Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	prezenční listiny, kontrolních listů a dalších dokumentů vztahujících se k hodnocení projektů) a to v termínu, který bude v souladu s interními postupy a jednacím řádem příslušného orgánu.			
Informování žadatelů o výsledcích hodnocení FNaP a VH (prostřednictvím MS2014+/e-mailem)	- Informování žadatelů o výsledcích hodnocení probíhá dvěma cestami: - OPZ/IROP: prostřednictvím systému MS2014+ je žadateli zaslána depeše s výsledkem každého kroku hodnocení (FN/P, věcné hodnocení a výběr projektů rozhodovacím orgánem), včetně upozornění na možnost podat žádost o přezkum a také na možnost vzdání se práva odvolání pro urychlení procesu administrace. Po každé fázi hodnocení je zároveň přepnut projekt do příslušného stavu a žadateli je zaslána automatická depeše o této skutečnosti.	Zadávání výsledků hodnocení do MS2014+, a tím pádem i informování žadatelů, je zdoluhavý proces kvůli systému, který často nefunguje.		Nedošlo k žádné výrazné změně. Noví zaměstnanci na pozici manažera programových rámců měli možnost se seznámit s procesem zadání výsledků hodnocení v rámci FNaP u závěrečných výzev v IROP.

3. Proces: Hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektů
PROGRAMOVÝ RÁMEC: IROP / OPZ / PRV

Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	PRV: žadateli je zaslán e-mail s elektronicky podepsaným dokumentem o výsledku hodnocení, včetně upozornění na možnost podat žádost o přezkum a také na možnost vzdání se práva odvolání pro urychlení procesu administrace.			
Postoupení vybraných žádostí řídicím orgánům (MS/Portál farmáře)	Vybrané projekty se postupují ŘO k závěrečnému ověření způsobilosti vždy v termínu stanoveném interními postupy a Pravidly. Projektové žádosti se předkládají ŘO vždy neprodleně po skončení procesu hodnocení na MAS, a to buď prostřednictvím MS2014+ nebo PF.			Pokračování v nastaveném mechanismu.

Vyhodnocení klíčových závěrů/zjištění a implementace doporučení k 3. Procesu: Hodnocení žádostí o dotace a výběr projektů:

Klíčové závěry/zjištění a doporučení z mid-term evaluační zprávy	Vyhodnocení implementace a dopadů na realizaci SCLLD v období 2019 – 2024
Proces hodnocení žádostí o dotaci a výběr projektu je dobře nastavený. Pro všechny fáze kontroly ze strany MAS jsou využívány kontrolní listy, které zajišťují kontrolu všech důležitých náležitostí a kontroly standardizují.	Kontrolní listy MAS využívala po celé programové období. U programového rámce PRV byl tento kontrolní list využíván pro kontrolu preferenčních kritérií.
Všechny připomínky, které vzešly ze strany ŘO, se promítly do nastavených procesů a umožnily je vylepšit a případné nedostatky odstranit a poučit se z nich.	Kontrolní listy, které byly předmětem kontroly řídicího orgánu, odpovídaly nadřazeným výzvám z hlediska kontrolních otázek, a to především v rámci programového rámce IROP.
Zaměstnanci MAS Radbuza by ocenili, kdyby měli od řídicích orgánů k dispozici kontrolní listy s uvedením podrobností, které měly být pracovníky MAS kontrolovány.	Ke konci programového období byly kontrolní listy využívány pouze u programového rámce PRV, přičemž jejich aktualizaci si zaměstnanci zajišťovali sami dle aktuálních Pravidel PRV.

Tabulka 6 – Sebeevaluační tabulka – 4. Proces: Animační činnost

4. Proces: Animační činnost (animace a komunikace)				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
Volba nástrojů komunikace (např. web MAS, web obcí, mikroregionu, tištěná média, letáky atp.)	MAS Radbuza využívá jako komunikační nástroj s veřejností své webové stránky, na kterých zveřejňuje veškeré informace týkající se SCLLD, podpořených projektů, vyhlašovaných výzev, pořádaných seminářů, harmonogramu plánovaných výzev a dalších důležitých dokumentů. Dále jsou dotčené subjekty jsou o animační činnosti MAS informovány prostřednictvím facebookových stránek, osobně pracovníky MAS – individuálně i hromadně, kdy je tato problematika zařazena do programu seminářů. MAS Radbuza také vydává tištěná média, především letáky či projektové karty pro potenciální žadatele, kalendáře, bannery umístěné v území a vytvořila i videospot, který se promítal na akcích. MAS Radbuza také pravidelně čtvrtletně vydává			Pokračování dobré praxe.

4. Proces: Animační činnost (animace a komunikace)				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	Zpravodaj, ve kterém veřejnost informuje o stavu čerpání finančních prostředků SCLLD, vyhlašovaných výzvách, podpořených projektech a dalších činnostech týkajících se SCLLD. Pro lepší přehlednost a orientaci v opatřeních a Fichích SCLLD MAS Radbuza vytvořila animované postavičky, které zastupují daný sektor ze sektorů podle potenciálního žadatele (veřejný, neziskový, školství a podnikatele). Tyto postavičky pak provází potenciální žadatele webovými stránkami a dalšími propagačními materiály.			
Příprava informačních článků/tiskových zpráv apod. (příp. schvalování)	MAS Radbuza prostřednictvím Zpravodaje MAS, který vychází vždy čtvrtletně, informuje pravidelně obyvatele zájmového území o stavu čerpání finančních prostředků SCLLD, vyhlašovaných výzvách, podpořených projektech a dalších činnostech týkajících se SCLLD. Zpravodaj MAS je distribuován výhradně			Došlo ke změně způsobu vydávání zpravodaje, kdy čtvrtletní frekvence přestala být efektivní. Od roku 2024 přešla MAS na formu občasného elektronického newsletteru zasílaného emailem.

4. Proces: Animační činnost (animace a komunikace)				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uведенým negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	elektronickou formou prostřednictvím e-mailu všem členům a obcím MAS a také ostatním subjektům, které si zasílání Zpravodaje vyžádali. Zpravodaj MAS je také zveřejňován na webových stránkách.			Na konci června 2024 vyšlo mimořádné tištěné vydání Zpravodaje MAS. Bylo distribuováno do všech domácností v zájmovém území MAS Radbuza. Dané vydání je svým obsahem a prezentací MAS „nadčasové“ a hodnota předávaných informací byla aktuální v prvním čtvrtletí roku 2025.
<i>Uveřejňování na webu MAS (v jiných médiích)</i>	MAS využívá své webové stránky a profil na FB, kde se informace odebírajícím uživatelům zobrazují, i když je aktivně nevyhledávají. Webové stránky byly v souvislosti se zavedením SCLLD upraveny tak, aby byly pro potenciální žadatele přívětivější, a aby se v nich dokázali lépe orientovat. Pro lepší přehlednost byly vytvořeny postavičky představující každý	Na úpravě webových stránek byly zainteresováni manažeři programových rámců, kteří vytvořili jejich koncept a doplnili je příslušnými informacemi a dokumenty. Následně byla zjišťována zpětná vazba od potenciálních žadatelů a dalších nezainteresovaných osob a ukázalo se, že pokud člověk není alespoň částečně zasvěcen do problematiky SCLLD, nedokáže se	Díky zpětné vazbě došlo k úpravám webových stránek a k většímu „polidštění“, upustilo se od velkého množství odborných výrazů tak,	Webové stránky slouží jako vhodná platforma pro zveřejňování informací. Zpětná vazba ze strany žadatelů byla přijata pozitivně a v nastaveném trendu „polidštění“, resp. přiblížení termínů a

4. Proces: Animační činnost (animace a komunikace)				
Činnost	Pozitiva (příklady dobré praxe; klíčové faktory s pozitivním vlivem na danou činnost)	Negativa: příčina + důsledek (příklady špatné praxe; klíčové faktory s negativním vlivem na danou činnost)	Opatření (Jak se může MAS uvedeným negativům v budoucnu vyhnout?)	Způsob a vyhodnocení implementace opatření
	ze sektorů zastupující potenciální žadatele (veřejný, neziskový, školství a podnikatele). Tyto postavičky pak provází potenciální žadatele webovými stránkami.	na webových stránkách dobře orientovat.	aby se v nich co nejlépe dokázali orientovat především potenciální žadatelé. <i>Osoba odpovědná za realizaci: Všichni zaměstnanci SCLLD.</i>	zkratkami potenciálním žadatelům. V tomto směru se jedná o dlouhodobý proces i mimo web MAS a jiná média.
Získávání informací od potenciálních žadatelů – komunikace	MAS získává informace zejména zpětnou vazbou v rámci školení animace škol a při individuálních rozhovorech s potenciálními žadateli.			Konzultace probíhají v rámci k tomu určených konzultačních dnů, případně osobně či telefonicky prostřednictvím kanceláře MAS.
NEPOVINNÉ HODNOCENÍ				
Animace škol				Do animací šablon v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) byly zapojeny vybrané mateřské a základní školy z území MAS Radbuza.

Vyhodnocení klíčových závěrů/zjištění a implementace doporučení k 4. Procesu: Animační činnost (animace a komunikace):

Klíčové závěry/zjištění a doporučení z mid-term evaluační zprávy	Vyhodnocení implementace a dopadů na realizaci SCLLD v období 2019 – 2024
V rámci animačních činností je prováděna propagace realizace SCLLD, jejích cílů a priorit, vedoucí ke zvyšování zájmů o zapojení do realizace Strategie CLLD.	MAS Radbuza na svých webových stránkách www.mas-radbuza.cz pravidelně zveřejňuje přehled všech aktivit souvisejících s realizací SCLLD. Web je průběžně aktualizován i o další informace týkající se činnosti MAS na území její působnosti.
Jsou realizovány aktivity zejména informační a vzdělávací prováděné v souvislosti s realizací projektů, zvyšování povědomí o území MAS Radbuza, z. s., podpora potenciálních příjemců v rozvíjení projektových záměrů, zvyšování způsobilosti místních aktérů pro vypracovávání a provádění projektů. Ze strany realizačního týmu je také prováděna pravidelná a cílená koordinace aktivity místních aktérů směřující k naplňování SCLLD.	Většina aktivit, které MAS podporuje, má informační a vzdělávací charakter a je realizována v rámci jednotlivých projektů. MAS Radbuza každoročně pořádá konferenci „Venkovské fórum“, na které jsou prezentovány možnosti dotační podpory v našem území a sdíleny příklady dobré praxe napříč MASkami v Plzeňském kraji.
Propagace strategie CLLD konkrétně probíhá prostřednictvím seminářů pro žadatele a dále prostřednictvím informačních a propagačních materiálů jako jsou brožury, letáky, zpravodaj MAS a direct maily. Propagace dále probíhá prostřednictvím výměny zkušeností s dalšími subjekty z územní působnosti MAS, např. pořádání workshopů, besed a konferencí, osvojování příkladů dobré praxe.	MAS Radbuza ke své propagaci standardně využívá webové stránky. Dále spravuje facebookový profil „MAS Radbuza“, který informuje nejen o aktivitách souvisejících s realizací SCLLD, ale také sleduje aktuální témata, například v oblasti energetiky či odpadového hospodářství. Tištěnému Zpravodaji je v současnosti věnován menší prostor.
Animační činnosti lze shrnout do následujících bodů: • Propagace Strategie CLLD (letáky, brožury, zpravodaj) • Semináře pro žadatele k vyhlášeným výzvám MAS • Výměna zkušeností a osvojování příkladů dobré praxe (předávání zkušeností mezi MAS a mezi dalšími subjekty z území MAS) • Odborné semináře	Výčet uvedených aktivit směřujících k realizaci SCLLD i propagaci MAS bude zachován i v následujícím programovém období. Plánuje se aktualizace prezentačního videospotu a postupná modernizace webových stránek.

Oblast B – Relevance SCLLD

Cílem ex-post evaluace v rámci oblasti B. Relevance SCLLD je zhodnocení relevance SCLLD 2014 - 2020 ve vztahu k identifikovaným problémům a potřebám území MAS Radbuza, z.s.

V rámci evaluace Oblasti B tedy MAS Radbuza, z. s. vyhodnotila, zda vymezené cíle a Programové rámce (resp. jejich složení) byly pro její území vhodné/relevantní vzhledem k potřebám a absorpční kapacitě území MAS. Tj. obecně řečeno MAS v Oblasti B odpovídá na otázky typu:

1. *Byly cíle SCLLD relevantní k problémům a potřebám území a dosažitelné?*
2. *Bylo možné realizovat intervence tak, jak byly naplánovány při přípravě strategie?*
3. *Byly finanční prostředky alokovány na správné intervence (aktivity, projekty), po kterých byla v území MAS v programovém období 2014 - 2020 poptávka?*

Prostřednictvím ex-post hodnocení této oblasti MAS Radbuza, z. s. ověřuje, že alokovala prostředky do vhodných opatření (kde byli žadatelé, a která řeší problémy daného území, tj. přispívají k jeho rozvoji), a dále zda byla potřeba v SCLLD 2014 – 2020 některá opatření v Programových rámcích přidat či ubrat (příp. zvýšit/snížit jejich alokaci), vč. identifikace možných argumentů, proč tomu tak je.

Při hodnocení v Oblasti B se MAS Radbuza, z. s. zaměřuje na Programové rámce, případně na cíle a opatření mimo Programové rámce, k jejichž dosažení byly v území provedeny jakékoliv aktivity (které jsou MAS v rámci zpracování ex-post evaluace známy).

Ex-post evaluace v Oblasti B:

1. **vyhodnocuje implementaci** doporučení/opatření navržených v rámci mid-term evaluace u všech evaluačních otázek B.1 – B.4 (příp. B.5, pokud MAS tuto otázku v mid-term evaluaci zodpověděla a navrhla opatření),
2. **zodpovídá tyto evaluační otázky a jejich vybrané podotázky:**
 - B.3 Do jaké míry byly alokované finanční prostředky na jednotlivá Opatření/Fiche Programových rámců dostatečné pro vyřešení identifikovaných problémů a potřeb v území MAS?
 - B.4 Do jaké míry obsahovaly Programové rámce právě taková Opatření/Fiche, o které byl ze strany potenciálních žadatelů zájem?

Klíčovým nástrojem při hodnocení implementace opatření z mid-term evaluace a zodpovídání evaluačních otázek (B.3 a B.4) a jejich podotázek v Oblasti B jsou tyto metody:

- Obsahová analýza
- Focus Group (fokusní skupina)
- Syntéza poznatků

Postup vyhodnocení opatření navržených v mid-term evaluaci (uvedených v Evaluační zprávě) a zodpovězení evaluačních otázek v oblasti B – Relevance SCLLD:

1. Shromáždění dostupných dat, dokumentů (SWOT, APP, Analýza rizik, Programové rámce, výzvy MAS, přehledy žádostí a projektů, žádosti o změnu SCLLD, údaje o výzvách MAS a Žádostech o dotaci v CSSF14+ a v Portálu farmáře atd.) a záznamů →

2. jejich zpracování: obsahová analýza, aktualizace Přehledu kontextových ukazatelů o území, případně, aktualizace jednoduché intervenční logiky, zpracování přehledu výzev a žádostí o dotaci ve výzvách MAS (dle vzoru níže) příprava podkladů pro jednání *Focus Group* →
3. Zpracování popisu způsobu implementace doporučení k realizaci SCLLD 2014 – 2020 navržených v Evaluační zprávě (tj. mid-term evaluaci) →
4. projednání, skupinová diskuse zaměřená na získání informací k zodpovězení podotázek, respektive evaluačních otázek Oblasti B a k vyhodnocení opatření provedených na základě mid-term evaluace, sběr informací od stakeholderů na jednání *Focus Group* →
5. zpracování záznamů: podrobný zápis z jednání *Focus Group*, případně zvuková nahrávka z jednání *Focus Group* →
6. vyhodnocení provedených opatření a formulace odpovědí na podotázky →
7. syntéza/shrnutí odpovědí na podotázky: formulace odpovědí na evaluační otázky (B.3 a B.4) →
8. identifikace hlavních zjištění →
9. vypracování návrhů doporučení pro další implementaci SCLLD v dalších programových obdobích (2021+, příp. 2028+).

Tabulka 9 – Intervenční logika Opatření/Fichí programových rámců schválené SCLLD

Tabulka je uvedena jako samostatná příloha evaluační zprávy.

Tabulka 10 – Přehled kontextových ukazatelů o území MAS Radbuza

Ukazatel	Hodnoty k 31. 12.										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nezaměstnanost (%)		5,60	5,80	4,90	3,61	1,99	2,24	2,29	2,12	2,29	2,04
RES - počet podnikatelských subjektů celkem*	4 619	4 571	4 559	4 446	4 543	4 679	4 776	7 366	8 047	8 247	8 576
Dokončené byty celkem**	154	117	149	167	206	301	348	372	514	361	598
Trvalé travní porosty (ha)	2 588,9	2 590	2 589,0	2 588,7	2 585,8	2 586,6	2 607,2	3 267,1	3 405,2	3 404,5	3 410,6
Zemědělská půda (ha)	23 207,20	23 199	23 194,08	23 185	23 175,30	23 159,46	23 139,43	27 509,80	28 228,68	28 222,66	28 177,77
Lesní pozemky (ha)	9 414,69	9 414	9 416,59	9 415,10	9 401,80	9 407,28	9 406,96	13 618,79	15 882,83	15 884,67	15 892,57
Zastavěné plochy a nádvoří (ha)	694,61	697	688	683,5	669,9	675,5746	686,40	942,28	1 004,57	1 008,21	1 017,32
Celková rozloha MAS (ha)	37 445,75	37 445	37 446,79	37 447,90	37 449,10	37 450,57	37 450,54	47 551,45	50 935,61	50 935,26	50 935,61
Počet obcí v území MAS	38	38	38	38	38	38	38	50	52	52	52
Celkový počet obyvatel MAS	44 219	44 621	44 967	45 267	45 780	46 159	46 763	66 920	72 388	75 038	75 767

* Se zjištěnou aktivitou celkem

** vypracováno bez ohledu na Mid-term (špatné údaje)

Zdroj: Vlastní zpracování. Údaje do roku 2017 převzaty z Mid-term Evaluace SCLLD MAS Radbuza, údaje po roce 2017: Veřejná databáze ČSÚ.

Komentář k tabulce č. 10:

Časovou řadu ovlivňují socio-ekonomické jevy. Ukazatele jako např. nezaměstnanost kopírují celorepublikové trendy. Interpretaci kontextových informací v čase výrazně ovlivňuje rozšíření zájmového území MAS o 14 obcí mezi roky 2019-2021. Z tohoto důvodu je nelze objektivně popsat/vysvětlit změny u daných ukazatelů v čase.

Tabulka 11 Přehled výzev MAS pro hodnocení v Oblasti B a C – IROP, OPZ

Výzva	Datum ukončení příjmu ŽoD	Alokace výzvy (CZV)	Počet předložených ŽoD	Finanční objem CZV předložených ŽoD	Počet skutečně realizovaných projektů	Finanční objem CZV realizovaných projektů	Počet nedokončených projektů - neproplacených	Finanční objem CZV nedokončených projektů – neproplacených
1. výzva / IROP / Péče o národní kulturní památky MAS Radbuza	27.11.2017	15 170 000,00 Kč	3	15 966 803,90 Kč	1	7 152 586,87 Kč	-	-
2. výzva / IROP / Sociální bydlení	08.01.2018	1 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
3. výzva / IROP / Sociální podnikání	08.01.2018	2 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
4. výzva / IROP / Vzdělávání	08.01.2018	12 000 000,00 Kč	2	9 308 283,00 Kč	1	5 772 523,45 Kč	1	2 848 032,00 Kč
5. výzva / IROP / Doprava	08.01.2018	29 000 000,00 Kč	1	3 386 469,70 Kč	1	3 358 506,17 Kč	-	-
6. výzva / IROP / Péče o národní kulturní památky MAS Radbuza	14.12.2018	5 913 446,00 Kč	2	5 876 839,90 Kč	2	5 871 408,73 Kč	-	-
7. výzva / IROP / Sociální podnikání	14.12.2018	2 105 260,00 Kč	-	-	-	-	-	-
8. výzva / IROP / Vzdělávání	14.12.2018	5 263 157,89 Kč	1	946 929,67 Kč	-	-	1	946 929,67 Kč
9. výzva / IROP / Doprava	14.12.2018	26 315 789,47 Kč	2	3 889 680,04 Kč	1	1 115 424,81 Kč	1	2 708 879,68 Kč
10. výzva / IROP / Vzdělávání	13.12.2019	6 208 793,97 Kč	3	6 208 793,98 Kč	3	5 661 962,59 Kč	-	-
11. výzva / IROP / Doprava	13.12.2019	25 167 566,91 Kč	4	33 696 968,33 Kč	3	19 459 113,49 Kč	1	3 953 808,82 Kč
12. Výzva / IROP / Péče o národní kulturní památky	30.11.2021	2 938 994,31 Kč	2	3 957 618,83 Kč	2	2 932 588,75 Kč	-	-

13. výzva / IROP / Doprava	30.11.2021	6 815 100,75 Kč	2	4 971 316,63 Kč	2	4 411 365,66 Kč	-	-
1. výzva / OPZ / Prorodinná opatření	30.06.2017	2 000 000,00 Kč	2	2 692 982,50 Kč	1	1 192 002,50 Kč	-	-
2. výzva / OPZ / Podpora sociálních a návazných služeb	30.06.2017	1 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
3. výzva / OPZ / Podpora zaměstnanosti	22.09.2017	3 000 000,00 Kč	2	5 994 400,00 Kč	1	2 870 592,50 Kč	1	3 000 000,00 Kč
4. výzva / OPZ / Prorodinná opatření	26.04.2018	2 000 000,00 Kč	1	1 390 337,50 Kč	1	1 052 046,09 Kč	-	-
5. výzva / OPZ / Prorodinná opatření	17.06.2019	4 576 867,50 Kč	5	8 951 528,75 Kč	3	4 385 014,61 Kč	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování podle dat z CSSF14+.

Komentář k tabulce č. 11

Jednotlivé oblasti podpory (zaměření výzev v PR IROP a OPZ) jsou barevně označeny. Bez barevného označení jsou oblasti podpory, do kterých nebyly předloženy žádné Žádosti o dotaci. Pouze v 1. výzvě IROP došlo k tomu, že MAS musela z další administrace vyřadit dva projekty z důvodu nesplnění Formálních náležitostí a projekty tak neprošly kontrolou přijatelnosti. Tento stav lze vysvětlit nezkušeností žadatelů a stále poznáváním principu podávání Žádosti o dotaci přes MAS. Pokud projekty skončily jako nedokončené, jednalo se o rozhodnutí žadatele a stažení projektu z jeho vůle.

Tabulka 12 Přehled výzev MAS pro hodnocení v Oblasti B a C – PRV

Výzva (č.)	Fiche	Datum ukončení příjmu ŽoD	Alokace Fiche - výše podpory	Počet předložených ŽoD	Požadovaná výše podpory v předložených ŽoD	Počet realizovaných projektů	Vyplacená podpora	Počet nedokončených projektů – neproplacených	Finanční objem nedokončených projektů – neproplacených
1	3.1 Podpora zemědělského podnikání	26.07.2017	1 700 000,00 Kč	1	214 500,00 Kč	1	214 500,00 Kč	-	-
	3.2 Zpracování zemědělských produktů		1 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
	3.3 Podpora nezemědělského podnikání		1 500 000,00 Kč	5	1 227 969,00 Kč	2	602 174,00 Kč	3	625 795,00 Kč
	3.4 Lesnická infrastruktura		1 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
	3.5 Zemědělská infrastruktura		500 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
	3.6 Pozemkové úpravy		1 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
	3.8 Meliorační a zpevňující dřeviny v lesích		500 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
	3.9 Nепroduktivní investice v lesích		1 759 780,00 Kč	1	947 698,00 Kč	-	-	1	947 698,00 Kč
	3.10 Podpora lesnického podnikání		1 000 000,00 Kč	1	134 418,00 Kč	1	134 418,00 Kč	-	-
2	3.1 Podpora zemědělského podnikání	09.04.2018	3 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
	3.2 Zpracování zemědělských produktů		1 500 000,00 Kč	1	51 347,00 Kč	-	-	1	51 347,00 Kč
	3.3 Podpora nezemědělského podnikání		1 700 000,00 Kč	1	224 581,00 Kč	-	-	1	224 581,00 Kč
	3.4 Lesnická infrastruktura		1 500 000,00 Kč	1	853 405,00 Kč	1	853 405,00 Kč	-	-
	3.5 Zemědělská infrastruktura		1 000 000,00 Kč	1	900 000,00 Kč	1	900 000,00 Kč	-	-
	3.6 Pozemkové úpravy		2 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-

	3.7 Preventivní protipovodňová opatření v lesích		500 000,00 Kč	-	-	-	-	-
	3.8 Meliorační a zpevňující dřeviny v lesích		500 000,00 Kč	-	-	-	-	-
	3.9 Neproduktivní investice v lesích		1 700 000,00 Kč	3	1 907 490,00 Kč	3	1 907 490,00 Kč	-
	3.10 Podpora lesnického podnikání		1 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-
3	3.1 Podpora zemědělského podnikání	01.08.2018	5 000 000,00 Kč	1	1 172 478,00 Kč	1	1 172 478,00 Kč	-
	3.3 Podpora nezemědělského podnikání		3 000 000,00 Kč	2	1 867 243,00 Kč	1	1 070 550,00 Kč	796 693,00 Kč
	3.9 Neproduktivní investice v lesích		700 000,00 Kč	-	-	-	-	-
4	3.1 Podpora zemědělského podnikání	28.02.2019	3 500 000,00 Kč	1	2 450 000,00 Kč	1	2 450 000,00 Kč	-
	3.2 Zpracování zemědělských produktů		1 400 000,00 Kč	-	-	-	-	-
	3.3 Podpora nezemědělského podnikání		1 300 000,00 Kč	2	2 704 966,00 Kč	-	-	287 696,00 Kč
	3.9 Neproduktivní investice v lesích		800 000,00 Kč	2	792 628,00 Kč	2	792 628,00 Kč	-
	3.10 Podpora lesnického podnikání		1 300 000,00 Kč	1	228 498,00 Kč	1	228 498,00 Kč	-
5	3.1 Podpora zemědělského podnikání	19.06.2020	234 496,00 Kč	2	488 811,00 Kč	1	218 811,00 Kč	270 000,00 Kč
	3.2 Zpracování zemědělských produktů		100 000,00 Kč	-	-	-	-	-
	3.3 Podpora nezemědělského podnikání		2 827 276,00 Kč	2	1 329 102,00 Kč	2	1 329 102,00 Kč	-
	3.4 Lesnická infrastruktura		3 575 121,00 Kč	1	900 000,00 Kč	-	-	900 000,00 Kč
	3.9 Neproduktivní investice v lesích		1 552 843,00 Kč	1	478 575,00 Kč	1	478 575,00 Kč	-

	3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova		4 120 582,00 Kč	2	1 563 859,00 Kč	2	1 563 859,00 Kč	-	-
6	3.3 Podpora nezemědělského podnikání	30.06.2021	2 000 000,00 Kč	2	1 748 250,00 Kč	2	1 748 250,00 Kč	-	-
	3.4 Lesnická infrastruktura		2 000 000,00 Kč	2	2 000 000,00 Kč	2	2 000 000,00 Kč	-	-
	3.9 Neproduktivní investice v lesích		1 000 000,00 Kč	1	500 000,00 Kč	1	500 000,00 Kč	-	-
	3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova		3 789 727,00 Kč	5	4 111 170,00 Kč	3	3 416 770,00 Kč	2	694 400,00 Kč
7	3.1 Podpora zemědělského podnikání	30.06.2022	1 100 000,00 Kč	4	1 002 979,00 Kč	3	688 680,00 Kč	1	314 299,00 Kč
	3.3 Podpora nezemědělského podnikání		1 200 000,00 Kč	3	1 524 601,00 Kč	3	1 524 601,00 Kč	-	-
	3.4 Lesnická infrastruktura		1 500 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
	3.9 Neproduktivní investice v lesích		1 500 000,00 Kč	1	106 000,00 Kč	1	106 000,00 Kč	-	-
	3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova		2 700 000,00 Kč	4	3 020 601,00 Kč	3	2 380 601,00 Kč	1	640 000,00 Kč
8	3.1 Podpora zemědělského podnikání	30.06.2023	1 100 000,00 Kč	2	352 000,00 Kč	2	352 000,00 Kč	-	-
	3.3 Podpora nezemědělského podnikání		1 200 000,00 Kč	4	774 426,00 Kč	2	278 505,00 Kč	1	306 000,00 Kč
	3.9 Neproduktivní investice v lesích		1 000 000,00 Kč	-	-	-	-	-	-
	3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova		1 918 262,00 Kč	2	1 954 484,00 Kč	2	1 875 341,00 Kč	-	-
9	3.1 Podpora zemědělského podnikání	29.02.2024	1 000 000,00 Kč	4	657 991,00 Kč	1	114 500,00 Kč		
	3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova		1 150 574,00 Kč	4	1 816 354,00 Kč	3	1 421 758,00 Kč		

Pozn: žlutě označeny jsou pole Fichí s probíhajícími projekty k 25. 6. 2025, nelze tedy vyhodnotit.

Zdroj: Vlastní zpracování dle Portálu farmáře.

Komentář k tabulce č. 12:

Jednotlivé oblasti podpory (zaměření Fichí v PR PRV) jsou barevně označeny. Výzvy obsahovaly jedenáct z dvanácti Fichí obsažených v SCLLD v rámci operace 19.2.1. Fiche 3.11 Projekty spolupráce nebyla realizována, protože spadá do operace 19.3.1. Bariérou se ukázalo nastavení pravidel, které neumožňovalo MAS Radbuza a potenciálním partnerům z řad ostatních MAS vytvořit projektový záměr, jehož dopad do území by měl dostatečné výstupy a výsledky v zájmovém území.

Bez barevného označení jsou oblasti podpory, do kterých nebyly předloženy žádné Žádosti o dotaci. V případě 1. výzvy PRV došlo k ukončení administrace ze strany MAS z důvodu nedodání údajů. Důvody vedoucí k nedokončení/neproplacení projektu byly:

- Vyřazení projektu na základě kontroly ŘO
- Neschválení platby ŘO
- Ukončení administrace ze strany SZIF či na žádost žadatele

EO: B.1 Do jaké míry jsou východiska pro realizaci SCLLD, tj. závěry SWOT analýzy a Analýzy problémů a potřeb (APP) a identifikovaná rizika stále platná?

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Zpracování (aktualizace) jednoduché intervenční logiky
- Skupinová diskuse členů Focus Group
- Syntéza poznatků (při vyhodnocení účinnosti implementace doporučení)

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

B.1 Do jaké míry jsou východiska pro realizaci SCLLD, tj. závěry SWOT analýzy a Analýzy problémů a potřeb (APP) a identifikovaná rizika stále platná?			
Klíčová zjištění			
1. Množství brownfields, zejména nevyužívaných zemědělských budov a areálů; 2. Nízká úroveň infrastruktury cestovního ruchu – ubytovacích a pohostinských služeb a cyklostezek; 3. Citelným problémem je špatný technický stav komunikací v území, zejména s ohledem na bezpečnost chodců a cyklistů; 4. Novou příležitostí je čerpání dotací na aktivity uvedené v novém Článku 20 Pravidel Programu rozvoje venkova.			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. Zvýhodnění projektů realizovaných na brownfields	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	V území MAS se stále nachází velké množství nevyužívaných objektů a areálů. V rámci Fiche 3.3 – Podpora nezemědělského podnikání – umožnil žadateli dlouhodobý pronájem místa realizace na území MAS zapojení do výzvy vyhlášené prostřednictvím MAS.
2. Přesun alokace z nevyužívaných Opatření/Fichí do Opatření/Fichí podporujících výstavbu/obnovu infrastruktury	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	V rámci dodatku č. 1 ke SCLLD byla část alokace ze zrušených Fichí přesunuta do Fiche 3.9 – Neproduktivní investice v lesích.

cestovního ruchu			Tento krok přispěl k naplnění potřeby rozvoje rekreačního potenciálu území, zejména prostřednictvím projektů realizovaných obcí Chotěšov a městem Dobřany, které podporují možnosti trávení volného času.
3. Přesun alokace z nevyužívaných Opatření/Fichí do Opatření/Fichí podporujících výstavbu/obnovu infrastruktury komunikací	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Stanovená alokace v rámci opatření 1.4 – Zkvalitnění infrastruktury pro bezmotorovou dopravu a zvýšení bezpečnosti dopravy – odpovídala potřebám žadatelů a vedla ke zlepšení technického stavu místních komunikací pro pěší i ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu.
4. Úprava strategie – zavedení nové Fiche PRV na základě Článku 20 Pravidel	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	V rámci dodatku č. 1 ke SCLLD byla zavedena Fiche 3.12 – Podpora obnovy a rozvoje venkova, která zahrnovala čtyři oblasti podpory: veřejná prostranství v obcích, mateřské a základní školy, vybrané kulturní památky a kulturní a spolková zařízení včetně knihoven. Největší zájem ze strany žadatelů byl o podporu mateřských a základních škol a vybraných kulturních památek.

EO: B.2 Do jaké míry odpovídají cíle a opatření SCLLD aktuálním problémům a potřebám území MAS?

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Skupinová diskuse členů *Focus Group* (tj. partnerů a žadatelů, příjemců MAS, členů kanceláře MAS, příp. dalších)
- Syntéza poznatků

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

B.2 Do jaké míry odpovídají cíle a opatření SCLLD aktuálním problémům a potřebám území MAS?			
Klíčová zjištění			
1. V území identifikovaný problém nedostatečného zázemí pro činnost místních spolků lze řešit zavedením nové Fiche založené na Článku 20 Pravidel PRV z 4.3.2019; 2. Nedostatečná propagace území v oblasti cestovního ruchu je možné řešit opatřeními mimo SCLLD, a to zejména online propagací prostřednictvím webových stránek a profilů na sociálních sítích MAS Radbuza a jiných subjektů v území MAS Radbuza a jeho okolí.			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. Úprava SCLLD: zavedení Článku 20 Pravidel PRV do Fichí SCLLD	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Doporučení bylo úspěšně realizováno. V návaznosti na zjištění mid-term evaluaci došlo k dodatku č. 1 SCLLD MAS 2016-2023 a zavedení Článku 20 Pravidel PRV, konkrétně došlo k zavedení nové Fiche 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova. Veškeré změny v programovém rámci PRV byly schváleny Valnou hromadou dne 17.9.2019.

EO: B.3 Do jaké míry byly alokované finanční prostředky na jednotlivá Opatření/Fiche Programových rámců dostatečné pro vyřešení identifikovaných problémů a potřeb v území MAS?

Hlavním účelem této evaluační otázky je vyhodnotit, zda a do jaké míry byly finanční prostředky alokované na jednotlivá Opatření/Fiche Programových rámců SCLLD MAS Radbuza, z.s. v období 2014 – 2020 vhodně alokovány s ohledem na problémy a potřeby území.

MAS souhrnně hodnotí, jak implementace SCLLD přispěla k řešení daných (věcně příslušných problémů k Opatřením/Fichím Programových rámců) problémů a potřeb v území MAS.

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využívá zejména tyto dokumenty/záznamy/zdroje:

- Výzvy MAS (CSSF14+, Portál farmáře)
- Programové rámce
- Seznamy žádostí a podporu projektů pod MAS Data z MS2014+ o schválených, ukončených projektech (žádostech), údaje o projektech v Portálu farmáře

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Skupinová diskuse členů *Focus Group* (tj. partnerů a žadatelů, příjemců MAS, členů kanceláře MAS, příp. dalších)
- Syntéza poznatků (při zodpovídání podotázek a EO)

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

B.3 Do jaké míry jsou alokované finanční prostředky na jednotlivá Opatření/Fiche Programových rámců dostatečné pro vyřešení identifikovaných problémů a potřeb v území MAS?			
Klíčová zjištění			
1. Je třeba navýšit alokaci Opatření 2.4 Prorodinná opatření o 4 mil. Kč. 2. Je třeba navýšit alokaci Fiche 3.4 Lesnická infrastruktura o 3 mil. Kč. 3. Je třeba navýšit alokaci Fiche 3.9 Neproduktivní investice v lesích o 3 mil. Kč. 4. Je třeba zavést Fichi 3.12 dle Článku 20 Pravidel PRV s alokací 4 mil. Kč. 5. Je vhodné zrušit Opatření 1.3 Sociální bydlení, 1.5 Zkvalitnění infrastruktury pro sociální podnikání, 2.2 Sociální podnikání a 2.3 Podpora sociálních a návazných služeb a Fiche 3.1 Podpora zemědělského podnikání, 3.6 Pozemkové úpravy, 3.7 Preventivní protipovodňová opatření v lesích, 3.8 Meliorační a zpevňující dřeviny v lesích a 3.10 Podpora lesnického podnikání.			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. Úprava SCLLD: Navýšení alokace	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Doporučení bylo úspěšně realizováno. Přesun prostředků

Opatření 2.4 Prorodinná opatření			CZV v rámci jednotlivých opatření OPZ je zajištěn v rámci schválené Žádosti o změnu č. 2 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Radbuza, z.s., podané v únoru roku 2019. Došlo ke změnám reflektujícím změnu absorpční kapacity v území MAS Radbuza. Došlo k přesunu alokace z Opatření 2.2 Podpora sociálních a návazných služeb, která činí 1.000.000 Kč, a alokace z Opatření 2.3 Podpora sociálního podnikání, která činí 1.910.000 Kč ve prospěch Opatření 2.4 Prorodinná opatření.
2. Úprava SCLLD: navýšení alokace Fiche 3.4 Lesnická infrastruktura o cca 3 mil. Kč	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Doporučení bylo úspěšně realizováno. Alokace Fiche byla upravena na základě Dodatku SCLLD 2016-2023 č. 1 (+2 228 526 Kč) a č. 3 (+926 100 Kč). Celkově byla alokace dané Fiche navýšena o 3 154 626 Kč. Navýšení odpovídalo potřebám území MAS.
3. Úprava SCLLD: navýšení alokace Fiche 3.9 Neproduktivní investice v lesích o cca 3 mil. Kč	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Doporučení bylo úspěšně realizováno. Alokace Fiche byla upravena na základě Dodatku SCLLD 2016-2023 č. 1 (+1 500 000 Kč) a č. 3 (+1 000 000 Kč).

			Celkově byla alokace dané Fiche navýšena o 2 500 000 Kč. Navýšení odpovídalo potřebám území MAS.
4. Úprava SCLLD: zavedení nové Fiche dle Článku 20 Pravidel PRV s alokací 4 mil. Kč.	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Doporučení bylo úspěšně realizováno. V rámci Dodatku č. 1 SCLLD 2016-2023 byla zavedena nová Fiche 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova.
5. Úprava SCLLD: zrušení Fichí 3.1 Podpora zemědělského podnikání, 3.6 Pozemkové úpravy, 3.7 Preventivní protipovodňová opatření v lesích, 3.8 Meliorační a zpevňující dřeviny v lesích a 3.10 Podpora lesnického podnikání.	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Doporučení bylo částečně realizováno. V rámci dodatku č. 1 SCLLD 2016-2023 byla odebrána alokace u Fichí 3.6, 3.7, 3.8. U Fiche 3.10 došlo na základě zmiňovaného dodatku ke snížení alokace, zrušena nebyla z důvodu obnovené poptávky. Fiche 3.1 byla zmíněna omylem. V území byl o ni registrován dlouhodobý zájem.

Odpovědi na evaluační podotázky

B.3.1) Předkládali žadatelé do jednotlivých výzev MAS projektové žádosti v alokaci, která byla výrazně nižší nebo vyšší než alokace dané výzvy?
Odpověď: V rámci celého programového období by odpověď byla – nikoliv. K převisům žádostí o podporu či nedostatku poptávky vůči alokaci dané výzvy nedocházelo z níže uvedených důvodů: 1) Vyhlášení výzev předcházela analýza potřeb území a alokace byly stanovené na základě kvalifikovaných informací z území. Podané projekty tak povětšinou naplnily alokaci dané výzvy/Fiche. 2) V rámci srovnání s okolními MAS nemá území MAS Radbuza natolik zemědělský charakter, aby se v něm nacházelo velké množství podnikatelských subjektů navzájem si konkurujících ve vypsáních Fichích. Stanovené alokace (např. v PRV) dokázaly uspokojit potřeby území.

Z počátku však docházelo k nižšímu počtu žadatelů v jednotlivých výzvách, kvůli čemuž nemohla být alokace dosažena. Po prvních ukončených výzvách došlo k distribuci pozitivních informací o možnostech podpory prostřednictvím MAS do území, což počet žadatelů pomohlo navýšit. Zejména v pozdějších výzvách, s blížícím se koncem programového období, došlo naopak k mírnému přebytku žádostí (např. PRV – 9. výzva, kdy byl schválen i hraniční projekt výzvy nad alokaci).

Z trendu vybočuje 5. výzva PRV, kdy alokace u 5/6 Fichí nedosáhla 50 %. Mezní termín pro podání projektů byl ovšem 19. 6. 2020, což lze dát do souvislosti s brzkým termínem pandemie Covid-19, která negativně ovlivnila připravenost žadatelů napříč oblastmi podpory.

Oblasti podpory s největším zájmem žadatelů (až nad stanovenou alokaci výzvy):

- PRV: Fiche 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova: Vyšší zájem lze vysvětlit pozdější implementací Fiche do SCLLD (první možností podat žádost o podporu byla až 5. výzva PRV v roce 2020). Podmínky navíc umožňovaly podat tematicky širší projekty a umožňovala i širší okruh žadatelů.
- IROP: Opatření 1.1 Péče o národní kulturní památky MAS Radbuza: Vyšší zájem lze vysvětlit faktem, že z principu jde o finančně nákladné projekty. V případě MAS Radbuza se navíc jednalo o žadatele spravující areál kláštera Chotěšov, který prochází dlouhodobou renovací.

B.3.2) Do jaké míry by musely být finanční prostředky v Opatřeních/Fichích Programových rámců navýšeny, aby SCLLD efektivně přispěla k řešení identifikovaných problémů území, respektive uspokojení potřeb, respektive dosažení cílů SCLLD?

Odpověď: Vzhledem k tomu, že nebyl pozorován velký přebytek poptávky v daných Opatřeních/Fichích, otázku nelze otázkou kvalifikovaně zodpovědět. Navýšení prostředků by zřejmě nevedlo k signifikantní změně v rámci dosažení cílů SCLLD.

Je třeba brát v úvahu, že SCLLD 2014–2020 a její opatření byly pilotním programovým dokumentem MAS tohoto typu. Z počátku nebyly finanční prostředky čerpány takovým tempem jako v posledních letech, což výrazně ovlivnilo diskutované závěry.

Zároveň žadatelé z území „prioritizují“ projekty a velké investiční akce realizují přes jiné prostředky dotační podpory (zejména žadatelé z veřejného sektoru). Přes MAS tak byly podávány více projektů menší finanční náročnosti.

Klíčová zjištění:

1. Bylo pozorováno odlišné tempo čerpání finančních prostředků v rámci jednotlivých programových rámců. S blížícím se koncem programového období přibýlo projektových záměrů i žadatelů v rámci výzev MAS.
2. Nastavené alokace zpravidla reflektovaly potřeby území MAS. Při zjištěném nezájmu MAS pružně reagovala a nevyužitou alokaci Opatření/Fiche distribuovala do jiné oblasti podpory.
3. Řešení identifikovaných problémů území napomáhaly i jiné aktivity žadatelů, kteří projekty realizovali bez finanční podpory ze strany MAS. Část území MAS navíc pokrývá také integrovaný nástroj ITI.

Odpověď na evaluační otázku, doporučení

B.3 Do jaké míry byly alokované finanční prostředky na jednotlivá Opatření/Fiche Programových rámců dostatečné pro vyřešení identifikovaných problémů a potřeb v území MAS?

Odpověď: MAS připravovala alokace oblastí podpory (Opatření/Fiche) na základě analýzy problémů a potřeb v území MAS, využila také informace, které získala vlastní činností přímo od aktérů v území. Alokace finančních prostředků tak neprobíhala nahodile. Vzhledem k tomu, že SCLLD 2014-2020 byla prvním dokumentem tohoto typu, který MAS vytvářela, mohli žadatelé podávat projekty do co největšího počtu oblastí podpory. MAS vědomě nastavila širokou škálu oblastí podpory s vědomím, že až praxe vyselektuje oblasti s nedostatečným zájmem a naopak oblasti, jejichž alokace nemusí stačit reálné poptávce po podpoře.

Tento předpoklad se vyplnil a MAS měla dostatečné informace pro úpravu alokací oblastí podpory již v době zpracování mid-term evaluace. Stanovená doporučení k úpravě Strategie CLLD byla aplikována v plném rozsahu. MAS z hlediska alokace finančních prostředků do jednotlivých oblastí podpory nečelila významnějším problémům a ani neidentifikovala nové. V území byl zájem o podporu dalších oblastí (např. činnost sportovních organizací, podpora kulturních památek). MAS ovšem v tomto ohledu byla v rámci SCLLD omezena legislativními nařízeními a „omezeními shora“. Díky zavedení Článku 20 Pravidel PRV mohla do SCLLD zavést novou Fichi 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova, čímž došlo k uspokojení potřeb žadatelů a např. vyslyšení poptávky po podpoře kulturních památek v území.

Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)

1. Vyhlášení výzev předcházela analýza potřeb území a alokace byly stanovené na základě kvalifikovaných informací z území. Podané projekty tak povětšinou naplnily alokaci dané výzvy/Fiche. Alokované finanční prostředky na jednotlivá Opatření/Fiche odpovídaly míře identifikovaným problémům a potřebám.
2. Při zjištěném nezájmu žadatelů o oblast podpory MAS pružně reagovala a nevyužitou alokaci Opatření/Fiche distribuovala do jiné oblasti podpory. MAS aplikovala doporučení k úpravě Strategie CLLD v rámci mid-term evaluace. Na začátku programového období byl záměrně stanoven větší počet oblastí podpory s vědomím, že až praxe ukáže, o jaké oblasti je či není dostatečný zájem.
3. Celkově byly alokované prostředky pro vyřešení identifikovaných problémů a potřeb dostatečné. Bylo ovšem pozorováno odlišné tempo čerpání finančních prostředků v rámci jednotlivých programových rámců. S blížícím se koncem programového období přibýlo projektových záměrů i žadatelů v rámci výzev MAS. V dalším programovém období již budou mít žadatelé více zkušeností a předpokládá se pokračující trend vyššího zájmu o dotační podporu.
4. Doporučuje se, aby MAS i nadále kontinuálně sbírala podněty z území týkající se zájmu o jednotlivé oblasti podpory a aktivně komunikovala s potenciálními žadateli. MAS Radbuza se plánuje nadále zaměřovat na podporu místních aktérů prostřednictvím svých výzev v jednotlivých programových rámcích. Výzvy by měly být vyhlášovány na základě ohlasu z území, v souladu s požadavky Řídících orgánů a s důrazem na sledování jejich přidané hodnoty pro území.

EO: B.4 Do jaké míry obsahovaly Programové rámce právě taková Opatření/Fiche, o které byl ze strany potenciálních žadatelů zájem?

Hlavním cílem této evaluační otázky je vyhodnotit, na kolik se podařilo realizovat projekty v navržených Opatřeních/Fichích. Smyslem této evaluační otázky je tedy potvrdit/vyvrátit, že v území MAS byly žadateli realizovány projekty, vedoucí k naplnění cílů příslušných Opatření/Fichí.

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Skupinová diskuse členů Focus Group (tj. partnerů a žadatelů, příjemců MAS, členů kanceláře MAS, příp. dalších)
- Syntéza poznatků (při zodpovídání podotázek a EO)

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

B.4 Do jaké míry obsahují Programové rámce právě taková Opatření/Fiche, o které je ze strany potenciálních žadatelů zájem?			
Klíčová zjištění			
1. Povinnost udržení výstupů projektu po dobu 20 let od ukončení realizace projektu je pro potenciální žadatele nepřijatelná 2. Pro Opatření zaměřená na stavební úpravy budov je alokace v řádech jednotek milionů příliš nízká 3. Žadatelé dávají přednost snadněji dostupným krajským dotacím před dotacemi z ESF, pokud mají u stejného předmětu dotace obě možnosti, kam podat své žádosti.			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. Upravit Programové rámce dle závěrů Focus Group a zjištěné absorpční kapacity území.	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Dle doporučení se podařilo naplnit stanovené cíle. Úpravou programových rámců bylo možné pružně reagovat na projektové záměry z území, o které byl zájem a které byly zároveň připravené k realizaci v rámci nadcházejících výzev.

Odpovědi na evaluační podotázky

B.4.2) Obsahovaly Programové rámce taková Opatření/Fiche, jejichž alokace byla krácena ve prospěch jiného Opatření/Fiche?

Odpověď: Alokace byla odebrána následujícím Opatřením/Fichí:

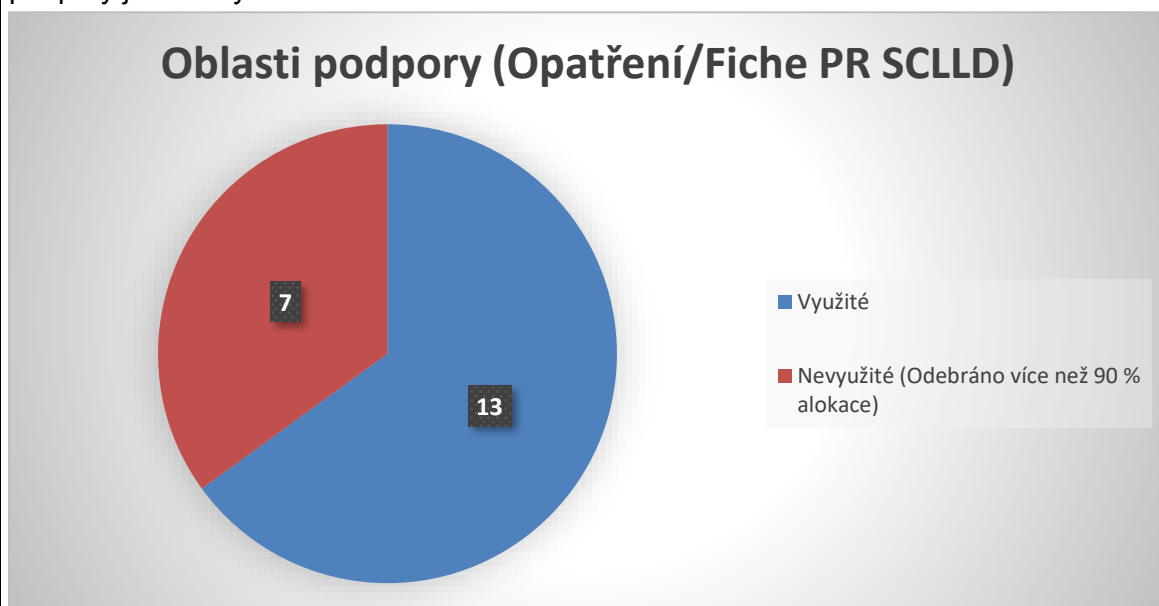
- IROP: Opatření 1.3 Sociální bydlení a Opatření 1.5 Zkvalitnění infrastruktury pro sociální podnikání;
- OPZ: Opatření 2.2 Podpora sociálních a návazných služeb a Opatření 2.3 Podpora sociálního podnikání;
- PRV: Fiche 3.6 Pozemkové úpravy, 3.7 Preventivní protipovodňová opatření v lesích a 3.8 Meliorační a zpevňující dřeviny v lesích. U Fiche 3.2 Zpracování zemědělských produktů došlo k razantnímu snížení alokace (-1 400 000 Kč z původních 1 500 000 Kč).

U daných Opatření/Fichí MAS zkoušela vyhlášovat výzvy, nicméně i přes zintenzivnění své snahy žadatelé neprojevili zájem. V případě OPZ, navíc došlo ke zjištění od potenciálních žadatelů, že od projektových záměrů ustoupili a nehodlají je realizovat. Potenciální žadatele Opatření 1.3 Sociální bydlení a Opatření 1.5 Zkvalitnění infrastruktury pro sociální podnikání od projektových záměrů odradilo zpřísnění Pravidel daných výzev IROP. Projekty se pro ně staly neproveditelnými, přičemž žadatele odrážela také administrativní náročnost.

Administrativní náročnost odrážela dle zjištění Fokus Group také menší zemědělce, kteří nerealizovali záměry v PRV. Tyto informace se k týmu kanceláře MAS dostaly zpětně, ovšem korespondují s tím, že přes MAS podávaly Žádosti o dotaci primárně větší zemědělské subjekty s vybudovaným administrativně-finančním aparátem.

Přesuny prostředků v rámci alokace nehodnotí Fokus Group jako negativní/rizikový stav. Strategie CLLD byla záměrně stanovena široce, s větším zastoupením Opatření/Fichí, s vědomím, že až praxe lépe ukáže největší potřeby a poptávku v území.

Výstupem, zjištěným v rámci Evaluace SCLLD, je dále graf níže, kdy se MAS zaměřila na (ne)využití oblastí podpory. Jako využitá Opatření/Fiche bylo vyhodnoceno 13 z 20 oblastí podpory. U zbylých sedmi byla odebrána alokace ve výši 90 – 100 %, tudíž byly dané oblasti podpory jako nevyužité.

**do výčtu oblastí podpory není vůbec zahrnuta Fiche 3.11 Projekty spolupráce. V rámci této Fiche MAS nevyhlášovala žádné výzvy.*

B.4.4) Jaká Opatření/Fiche byla nově zavedena do Programových rámců v průběhu implementace SCLLD?⁴

Odpověď: Nově zavedenou Fichí byla Fiche 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova, doplněná na základě článku 20 Nařízení PRV, Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech. Tuto Fichi nebylo možné zařadit do první verze SCLLD 2014–2020, jelikož v té době nebyla schválena odpovědnými orgány EU. Tím pádem nemohlo jít o podporovanou aktivitu MAS.

Zařazení Fiche 3.12 proběhlo na základě závěrů Mid-term evaluace SCLLD MAS Radbuza a bylo formálně potvrzeno Dodatkem č. 1 zmíněné strategie. Prostředky na financování těchto aktivit byly získány odebráním alokace jiným Fichím PRV, viz odpověď na otázku B.4.2).

Klíčová zjištění:

1. Do SCLLD byla implementována Fiche 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova
2. O tuto oblast podpory byl v území dlouhodobě pozorován stabilní zájem. Stanovená pravidla však původně neumožňovala zařazení Fiche do SCLLD z důvodu absence programové opory (konkrétně článku Nařízení PRV). Zájem žadatelů o podávání žádostí v rámci Fiche 3.12 byl proto očekávaný a pro MAS nepředstavoval překvapení. Od zařazení této Fiche byl v každé výzvě MAS evidován minimálně jeden projekt, který byl následně podpořen.

Odpověď na evaluační otázku, doporučení**B.4 Do jaké míry obsahovaly Programové rámce právě taková Opatření/Fiche, o které byl ze strany potenciálních žadatelů zájem?****Odpověď na evaluační otázku:**

Programové rámce obsahovaly přesně taková Opatření/Fiche, o které byl ze strany potenciálních žadatelů zájem. Prvotní nastavení oblastí podpory bylo záměrně širší, po prvních výzvách MAS disponovala větším množstvím informací, které ji pomohly v rozhodování o tom, jaké oblasti podporovat a nepodporovat ve zbytku programového období.

Na základě těchto informací byly adekvátně upraveny alokace jednotlivých Opatření/Fichí. Díky legislativním úpravám na úrovni PR PRV mohlo dojít k implementaci Fiche 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova do SCLLD. O podporu projektů v této zmíněné Fichi byl v území registrován dlouhodobý zájem a na MAS byla podána řada projektových záměrů a Žádostí o dotaci.

Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)

1. Programové rámce ve své většině reflektovaly potřeby a zájem potenciálních žadatelů.
2. U nově zařazené Fiche 3.12 byl dlouhodobě zaznamenáván stabilní zájem; ve všech vyhlášených výzvách byly podány a podpořeny projektové žádosti.
3. Alokované prostředky byly nastaveny v souladu s reálnými potřebami území a odpovídaly jeho absorpční kapacitě.

⁴ Tato podotázka nebyla v mid-term evaluaci zahrnuta.

Oblast C – Výstupy a výsledky implementace SCLLD

Cílem ex-post evaluace v Oblasti C je **vyhodnocení výsledků** intervencí realizovaných v rámci dané SCLLD a přispěvků intervencí k dosahování cílů SCLLD. **Předmětem** evaluace v Oblasti C jsou proto vstupy a výstupy implementace SCLLD, jejich vzájemné vazby a změny, které výstupy způsobily v různých oblastech společnosti a hospodářství (tj. výsledky implementace SCLLD). Ex-post evaluace v Oblasti C podává informace o tom, zda:

1. ***Přinesly vynaložené prostředky (zdroje) odpovídající a uspokojivé výsledky, které jsou v území potřeba?***
2. ***Bylo dosaženo naplánovaných cílů SCLLD? Přinesla realizace SCLLD 2014 - 2020 do území plánované (i neplánované) potřebné změny?***
3. ***Co jsme pro dosažení vytýčených cílů udělali dobře a co naopak špatně?***
4. ***Co je třeba v následujících programových obdobích změnit, abychom dosahovali lepších výsledků s menším vynaložením zdrojů?***
5. ***Přispěla realizace SCLLD 2014 – 2020 ke zlepšení života konkrétních cílových skupin? Jak? Proč ano, proč ne?***
6. ***Jakou přidanou hodnotu SCLLD do území MAS Radbuza přinesla? Jaké jsou hlavní důvody pro pokračování metody LEADER/CLLD v následujících programových obdobích?***

Oblast C tedy představuje tzv. výsledkovou evaluaci. MAS jejím prostřednictvím zjišťuje a vyhodnocuje, co bylo do území prostřednictvím projektů (intervencí) v období 2014 - 2020 vloženo, co to území přineslo a k jakým změnám v území (u cílových skupin) díky intervencím v programovém období 2014 – 2020 došlo.

Porovnáním vstupů s výstupy a výsledky získává MAS informace o dobré, ale i špatné praxi v implementaci SCLLD.

V rámci výsledkové ex-post evaluace v Oblasti C MAS Radbuza, z. s.:

1. **popisuje způsob a vyhodnocuje** účinnost implementace doporučení navržených v rámci mid-term evaluace u EO v Oblasti C a
2. zodpovídá následující evaluační **otázky**:
 - C.1 V jaké fázi realizace se SCLLD k 31. 12. 2024 nachází?
 - C.2 Jak přispěla realizace jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců k dosahování hodnot indikátorů (věcný a finanční pokrok realizace SCLLD)?
 - C.3 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účelně (tj. do jaké míry intervence splnila svůj účel)?
 - C.4 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účinně?
 - C.5 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosahování specifických cílů Opatření/Fichí Programových rámců?
 - C.6 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosažení přidané hodnoty LEADER/CLLD?
 - C.7 Do jaké míry dochází k naplnění cílů strategie jako celku?
 - C.8 Do jaké míry podpořily intervence Programu rozvoje venkova místní rozvoj ve venkovských oblastech?

Klíčovým nástrojem při zodpovídání podotázek a otázek v Oblasti C jsou tyto metody:

- Obsahová analýza (výzvy, věcný a finanční pokrok)
- Individuální (příp. skupinové) rozhovory s žadateli/příjemci a cílovými skupinami (nutné pro zpracování případových studií)
- Case Studies (případové studie).

Obecná logika (postup) zodpovídání evaluačních otázek v Oblasti C – Výstupy a výsledky implementace SCLLD:

1. Shromáždění dostupných dat, dokumentů a záznamů (vč. žádostí o dotaci, studií proveditelnosti, příp. dalších příloh popisujících podrobnosti k dané žádosti/projektu) → jejich zpracování: obsahová analýza, příprava pro realizaci rozhovorů s vybranými příjemci a zpracování případových studií (příprava / individualizace otázek pro rozhovory, výběr a kontaktování příjemců, oslovení, domluvení termínů rozhovorů) →
2. realizace individuálních rozhovorů s příjemci s cílem získat takové informace o výstupech a výsledcích projektů, které nejsou vyjádřeny hodnotou stanovených indikátorů (se zaměřením na zamýšlené i nezamýšlené výstupy) →
3. zpracování záznamů: podrobný zápis z každého individuálního rozhovoru →
4. zpracování případové studie ke každému vybranému projektu →
5. syntéza poznatků z případových studií a formulace odpovědí na podotázky →
6. realizace Focus Group k zodpovězení EO C.6, C.7 a C.8 (postup a metodologie Focus Group viz Obecný postup zodpovídání u oblasti B) →
7. syntéza/shrnutí odpovědí na podotázky: formulace odpovědí na evaluační otázky →
8. identifikace hlavních zjištění →
9. vypracování případných návrhů doporučení pro následující programová období pro implementaci integrovaných nástrojů na MAS.

EO C.1 V jaké fázi realizace se SCLLD k 31. 12. 2024 nachází (do jaké míry byl průběh realizace v souladu s plánovaným harmonogramem výzev)?

Hlavním cílem této evaluační otázky je popsat a vyhodnotit konečný stav implementace (realizace) SCLLD na MAS v programovém období 2014 - 2020.

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využije tyto dokumenty/záznamy:

- Přehled výzev MAS
- Záznamy k výzvám (výzva MAS, seznamy přijatých žádostí, seznamy podpořených projektů)
- Informace v CSSF14+ (podpořené projekty / projekty s vydaným právním aktem / proplacené projekty ad.)
- Evaluační zpráva

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Syntéza poznatků

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

C.1 V jaké fázi realizace se SCLLD k 31. 12. 2018 nachází (do jaké míry byl průběh realizace v souladu s plánovaným harmonogramem výzev)?				
Klíčová zjištění				
1. Téměř u každé vyhlášené výzvy MAS jsou projekty vybrány k financování a je u nich uzavřen právní akt s žadatelem. 2. Většina projektů je v současné době ve fázi fyzické realizace. 3. Většina výzev byla vyhlášena v roce 2018, jelikož rok 2017 byl v oblasti výzev pilotní, probíhalo zejména sbírání zkušeností a nastavování parametrů výzev.				
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy				
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení	
1. Úprava SCLLD navržená v části B Evaluační zprávy (finanční plán, indikátory)	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Doporučení na úpravy SCLLD v části B Evaluační zprávy zahrnovala revizi finančního plánu a indikátorů. Změny byly provedeny v reakci na aktuální vývoj čerpání a absorpční kapacitu území. Úpravy přispěly k lepšímu sladění mezi dostupnými	

			prostředky a skutečnými potřebami žadatelů.
2. Každoroční aktualizace harmonogramu výzev pro jednotlivá opatření dle skutečného stavu vyčerpaných prostředků	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Samotný postup MAS po celém programovém období byl v souladu s doporučeními, kdy harmonogram byl každoročně aktualizován. Žadatelé měli přehled o plánovaných výzvách v časové ose.
3. V PR PRV vyhlášovat výzvy vždy na celkovou zbývající alokaci Fiche	31.12.2020	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Doporučení bylo přijato a aplikováno. Změna byla přijata s pozitivní odezvou, žadatelé pracují s přesnějšími informacemi v daných Fichích.

Odpovědi na evaluační podotázky

Pokrok v implementaci (realizaci) SCLLD – přehled výzev dle stavu k 31. 12. 2024	
☐ MAS má 0 výzev , u kterých probíhá příjem žádostí, z toho: - 0 v PR IROP, - 0 v PR PRV, - 0 v PR OPZ, - 0 v PR OP ŽP	
☐ MAS má 0 výzev , u kterých probíhá kontrola FNaP a věcné hodnocení žádostí o dotaci, z toho: - 0 v PR IROP, - 0 v PR PRV, - 0 v PR OPZ, - 0 v PR OP ŽP	
☐ MAS má 0 výzev , u kterých probíhá administrativní kontrola a ZoZ ze strany ŘO, z toho: - 0 v PR IROP, - 0 v PR PRV, - 0 v PR OPZ, - 0 v PR OP ŽP	
☐ MAS má 27 výzev , ve kterých jsou projekty s vydaným právním aktem, z toho: - 13 v PR IROP, - 9 v PR PRV, - 5 v PR OPZ, - 0 v PR OP ŽP	
☐ MAS má 27 výzev , ve kterých jsou ukončené projekty (projekty, u kterých byla podána závěrečná žádost o platbu/závěrečná zpráva o realizaci), z toho: - 13 v PR IROP, - 9 v PR PRV, - 5 v PR OPZ, - 0 v PR OP ŽP	

Celkový přehled výzev MAS k 31. 12. 2024:

PR	Počet výzev s ukončeným příjmem žádostí o dotaci ve výzvě MAS v jednotlivých letech				
	2020	2021	2022	2023	2024
IROP	2	2	0	0	0
PRV	1	1	1	1	1
OPZ	0	0	0	0	0
OP ŽP	0	0	0	0	0
CELKEM	3	3	1	1	1

Klíčová zjištění:

1. Většina projektů je aktuálně ve fázi dokončené fyzické realizace nebo již byla proplacena. V rámci PR PRV pro přechodné období zbývá několik projektů ve fázi realizace, přičemž jejich dokončení a podání žádostí o platbu musí proběhnout nejpozději do 30. 6. 2025.
2. V roce 2020 již nebyla vyhlášena žádná výzva z PR OPZ z důvodu vyčerpání alokace tohoto programu.
3. V roce 2021 byly vyhlášeny poslední výzvy z PR IROP v souvislosti s koncem tohoto programu. V roce 2022 a v následujících letech byly již vyhlašovány výzvy v rámci PR PRV, včetně přechodného období tohoto programu.

Odpověď na evaluační otázku, doporučení

C.1 V jaké fázi realizace se SCLLD k 31. 12. 2024 nachází (do jaké míry byl průběh realizace v souladu s plánovaným harmonogramem výzev)?

Odpověď: Realizace SCLLD probíhala v souladu s Finančním plánem. Po jeho úpravách bylo možné vyhlásit stejné Opatření/Fichi ve více výzvách během jednoho roku. Tuto skutečnost zohledňoval harmonogram výzev, přičemž potřeba této úpravy vzešla z absorpční kapacity území. To se potvrdilo v praxi, kdy byla jako první zcela vyčerpána alokace pro programový rámec OPZ. V letech 2020–2021 probíhalo vyhlašování posledních výzev a realizace v rámci programového rámce IROP.

V období 2021–2024 pak probíhala realizace SCLLD již pouze prostřednictvím posledního programového rámce PRV, a to včetně přechodného období. Díky dodatečné alokaci pro toto období si MAS mohla zachovat strategii vyhlašovat pouze jednu výzvu ročně. Tyto výzvy byly tradičně vyhlašovány na přelomu jara a léta a jejich termín zůstával každoročně prakticky neměnný. Žadatelé o těchto výzvách věděli a současně byli uvedeni v harmonogramu výzev. Tento systém byl udržen až do ukončení realizace programového rámce PRV.

Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)

1. Harmonogram výzev a finanční plán jednotlivých programových rámců reflektovaly potřeby území a byly průběžně aktualizovány v souladu s pokyny řídicího orgánu a stavem čerpání.
2. Díky úpravám Opatření a Fichí bylo dosaženo rovnoměrného čerpání prostředků v průběhu let, a to až do konce programového období.
3. Doporučením je každoročně vyhlásit alespoň jednu výzvu napříč všemi podporovanými Programovými rámci v SCLLD.

EO C.2 Do jaké míry přispěla realizace jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců k dosahování hodnot indikátorů (věcný a finanční pokrok realizace SCLLD)?

Hlavním cílem této evaluační otázky je popsat a vyhodnotit, jak vhodně byly nastaveny cílové hodnoty povinných indikátorů výsledku a výstupu u Opatření/Fichí Programových rámců. Evaluace (tj. zpracování údajů) MAS provádí za všechna Opatření/Fiche všech Programových rámců. MAS hodnotí, jak vhodně/nevhodně byly zpočátku nastaveny cílové hodnoty indikátorů a identifikuje poznatky v oblasti nastavování cílových hodnot indikátorů pro budoucí strategie (jak se vyhnout opakování chyb/nedostatků, příklady dobré praxe v oblasti nastavování cílových hodnot, využití zdrojů informací pro stanovení cílových hodnot atp.).

MAS realizuje ex-post hodnocení v Oblasti C na základě individuálních rozhovorů/případových studií k projektům uvedeným v tabulce.

Tabulka 13 Přehled projektů pro ex-post evaluaci

Programový rámec	Opatření/Fiche	Název projektu	Žadatel	CZV projektu*
IROP	1.1 Péče o národní kulturní památky MAS Radbuza	Obnova kapitulní síně konventu kláštera Chotěšov	Obec Chotěšov	7 152 586,87 Kč
IROP	1.1 Péče o národní kulturní památky MAS Radbuza	Obnova zázemí a zahrady bývalého správního úřadu chotěšovského kláštera	Miroslav Brouček	4 626 988,66 Kč
IROP	1.2 Zkvalitnění infrastruktury pro vzdělávání	Modernizace odborné učebny a zajištění bezbariérovosti školy	Město Stod	5 772 523,45 Kč
IROP	1.4 Zkvalitnění infrastruktury pro bezmotorovou dopravu a zvýšení bezpečnosti dopravy	Kvíčovice, chodník u silnice III/19347	Obec Kvíčovice	3 358 506,17 Kč
OPZ	2.4 Prorodinná opatření	Dětský klub Kvíčovice	Obec Kvíčovice	2 321 858,40 Kč
OPZ	2.4 Prorodinná opatření	Příměstské tábory Mikroregionu Radbuza II.	Mikroregion Radbuza	1 149 404,97 Kč
PRV	3.1 Podpora zemědělského podnikání	Pořízení strojů pro úpravu půdy a přípravu krmiva pro skot	Zemědělská výroba Milknatur, a.s.	450 000,00 Kč
PRV	3.3 Podpora nezemědělského podnikání	Pořízení užitkového vozu N1 do kovářství, oplocení areálu historické kovárny	Jiří Brož	958 000,00 Kč
PRV	3.4 Lesnická infrastruktura	Lesní cesty etapa I.	Obec Kvíčovice	955 762,96 Kč
PRV	3.5 Zemědělská infrastruktura	REKONSTRUKCE POLNÍ CESTY P 3,50/30 P.P.Č. 1303-1306, LÍNĚ	Obec Líně	2 388 019,00 Kč
PRV	3.9 Neproduktivní investice v lesích	Stezka na vrchol Křížového vrchu - dokončení vycházkového okruhu, Obec Chotěšov	Obec Chotěšov	489 810,00 Kč

PRV	3.10 Lesnická infrastruktura	Pořízení klanicového vleku za živé koně	Jiří Foist	268 838,00 Kč
PRV	3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova	Obnova 1. místnosti 2. NP SV nároží východního křídla zámku Čechovice - 1. etapa	Český svaz ochránců památek z.s. - 2. základní organizace Klub Ladislava Lábka v Plzni	523 189,00 Kč

**CZV projektu nejsou rovny částce dotace. Procento dotace se v jednotlivých Opatřeních/Fichích výzev MAS odlišovalo.*

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využije tyto dokumenty/záznamy:

- Zprávy o plnění integrované strategie, vč. tabulky financování podle specifických cílů a tabulky indikátorů (s přehledem plánovaných cílových a dosažených hodnot)
- Žádosti o změnu, příp. Zprávy o plnění integrované strategie (část „Informace o problémech, které se vyskytly v realizaci integrované strategie v průběhu období, za které je tato zpráva vykazována a přijatá opatření“, příp. další relevantní části Zprávy)
- Evaluační zpráva

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Syntéza poznatků (při zodpovídání podotázek a EO)

Tabulka 14 – Upravená tabulka g) pro účely ex-post evaluace

Tabulka je uvedena jako samostatná příloha evaluační zprávy.

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

C.2 Jak přispěla realizace jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců k dosahování hodnot indikátorů?			
Klíčová zjištění			
- Existuje nesoulad mezi čerpáním alokací jednotlivých Opatření/Fichí a naplňováním indikátorů. Nesoulad může být vyřešen změnou Strategie spojenou s animací v území. - U opatření PR IROP, OP Z a PRV, která nejsou dlouhodobě čerpána, je žádoucí odebrat alokované částky a v souvislosti s touto změnou snížit i cílovou hodnotu příslušných indikátorů.			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. Úprava SCLLD dle aktuálních potřeb a zájmu území a čerpání finančních prostředků	31.12.2019	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD	Byla provedena nejvýznamnější změna, a to zavedení nové Fiche 3.12 – Podpora obnovy a rozvoje venkova. V rámci možností daných článkem 20 byly pro Fichi 3.12 vybrány čtyři oblasti, které byly následně začleněny do SCLLD. Jedná se o následující oblasti: a) veřejná prostranství v obcích, b) mateřské a základní školy, e) vybrané kulturní památky, f) kulturní a spolková zařízení, včetně knihoven.
2. Animace v území s cílem osvěty a motivování potenciálních žadatelů k podání žádosti	31.12.2020	Všichni zaměstnanci SCLLD	Motivace k podávání žádostí o dotaci byla zejména na počátku programového období obtížnější, a to především u malých zemědělských i nezemědělských

			podniků. MAS se v tomto období zaměřovala zejména na menší projekty v rámci programového rámce PRV. V průběhu let se však vyprofilovali žadatelé, kteří se pravidelně zapojovali do následných výzev. Ke zvýšení povědomí o možnostech podpory prostřednictvím MAS významně přispěla také členská základna MAS tvořená obcemi.
--	--	--	--

Odpovědi na evaluační podotázky

C.2.1) Do jaké míry jsou v souladu s indikátorovým plánem dosahovány hodnoty indikátorů výstupů a výsledků v jednotlivých Opatřeních/Fichích Programových rámců?	
Odpověď: Cílové hodnoty indikátorů byly v důsledku pozdějšího zahájení realizace v programovém období stanoveny s opatrností – nikoliv však podhodnoceně ani nadhodnoceně. Většina indikátorů dosáhla očekávaných hodnot, případně byla překročena díky úpravám Opatření/Fichí.	
C.2.3) Do jaké míry upravovala MAS cílové hodnoty indikátorů prostřednictvím žádosti (žádostí) o změnu strategie (u jakých indikátorů, jak a proč)?	
Odpověď: K úpravě cílových hodnot indikátorů došlo v rámci Dodatku č. 1 k SCLLD, který se týkal úprav vybraných Opatření/Fichí – konkrétně snížení nebo odebrání alokace Opatření/Fiche v programovém rámci PRV. Následně, v rámci Dodatku č. 3 k SCLLD byla dodatečná alokace tohoto rámce pro přechodné období PRV rozdělena mezi vybrané Opatření/Fiche. Indikátory, u kterých byla měněna cílová hodnota v rámci Dodatku č. 1 a č. 3. • 93701 Počet podpořených podniků / příjemců; • 94800 Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů; • 92702 Počet podpořených operací (akcí); • 92501 Celkové veřejné výdaje (EUR).	
Klíčová zjištění:	
1. Naplnění cílových hodnot vykazovaných indikátorů ze strany MAS bylo podpořeno pravidelným podáváním zpráv o plnění ISg. 2. V návaznosti na mid-term evaluaci došlo k úpravě cílových hodnot indikátorů, a to v důsledku přidání či odebrání Opatření/Fichí, u nichž bylo dlouhodobě evidováno nízké čerpání.	

Odpověď na evaluační otázku, doporučení

C.2 Jak přispěla realizace jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců k dosahování hodnot indikátorů?
Odpověď: S vykazováním a naplňováním cílových hodnot indikátorů v průběhu celé realizace programového období neměla MAS žádné zásadní problémy. To se potvrdilo již krátce po úspěšné střednědobé evaluaci, kdy následně skončila realizace programového rámce OPZ. MAS realizovala semináře pro žadatele k jednotlivým vyhlášeným výzvám, a rovněž semináře pro příjemce podpory. Indikátor „Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)“ byl například na úrovni MAS v Plzeňském kraji úspěšně naplněn.
Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)
1. S ohledem na pozdější nástup realizace SCLLD byly hodnoty cílových indikátorů dodrženy.
2. V průběhu celého programového období nedocházelo k podstatným změnám cílových hodnot.
3. MAS naplnila i některé nepovinné indikátory, které nebyly přímo navázány na realizaci SCLLD.

C.3 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účelně (tj. do jaké míry intervence splnila svůj účel)?

Hlavním cílem této evaluační otázky je určit a vyhodnotit, zda podpořené intervence (projekty), respektive vynaložené prostředky vedly k dosahování stanoveného efektu, tj. do jaké míry splnily svůj účel.

Otázka je zodpovězena na základě zjištění vyplývajících z případových studií. Zaměřuje se na skutečnost, zda projekty (intervence) přináší do území MAS právě ty efekty, které jsou očekávány.

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využije tyto dokumenty/záznamy:

- Žádosti o dotaci, studie proveditelnosti, další přílohy s informacemi o projektu (např. příloha s detailním popisem plánovaných aktivit projektu, tisková verze žádosti o podporu apod.)
- Žadatelé – individuální rozhovory
- Evaluační zpráva, případové studie a rozhovory realizované v rámci mid-term evaluace

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Dotazování
- Případové studie
- Syntéza

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

C.3 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účelně (tj. do jaké míry intervence splnila svůj účel)?			
Klíčová zjištění			
1. Potřeby cílových skupin jsou díky realizaci projektů částečně či zcela uspokojovány 2. Příjemci jsou si vědomi rizik, která by mohla ohrozit udržitelnost, a udržitelnost projektu mají dobře zajištěnou, většinou z vlastních zdrojů			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. V této oblasti nebyly identifikovány problémy	-	-	-

Odpovědi na evaluační podotázky

C.3.1) Do jaké míry vedly projekty v jednotlivých Opatřeních/Fichích Programových rámců k dosažení předpokládaných (plánovaných) výstupů a výsledků?
Odpověď: PR IROP: Výstupů/výsledků bylo dosaženo v plné míře. Indikátory byly sledovány u všech projektů. Příjemci neměli v žádném případě problém s dosažením stanovených cílových hodnot. Ty byly v praxi překročeny, jednalo se ovšem o překročení, které nebylo dle podmínek výzev sankcionováno. MAS níže uvádí příklady výstupů a výsledků, které jsou detailněji popsány v rámci případových studií. • Obnova částí areálu památkově chráněného kláštera → zvýšení nabídky cestovního ruchu a kultury v území, vytvoření prostoru pro eventy • Dokončení bezbariérovosti objektu ZŠ, modernizace počítačových učeben → zvýšení atraktivity školského zařízení, posílení klíčových kompetencí žáků • Výstavba chodníku, zvýšení bezpečnosti dopravy → zvýšení mobility obyvatelstva v rámci obce <u>Identifikované problémy v průběhu realizace:</u> Dílčím problémem bylo identifikované nastavení Žádosti o podporu a nemožnost variabilně upravit podpořené aktivity (pozorováno u projektu Kapitulní síň kláštera Chotěšov). Zpětně by žadatel/příjemce do Studie proveditelnosti zařadil také pořízení vybavení. Stavební práce se podařilo vysoutěžit za menší částku, než se kterou počítal rozpočet. Vzniklý přebytek ale nemohl být využit na pořízení reprezentativního vybavení, byť by účelu projektu pomohlo. Příjemce toto vnímá jako obecný, systémový, problém v rámci podpory památek. Žadatelé/příjemci jsou tak tlačeni do uvedení co nejširšího počtu uvedených aktivit, ačkoliv existuje malá šance, že budou v rámci projektu zrealizovány. PR OPZ: Výstupů/výsledků bylo dosaženo v plné míře. Indikátory byly sledovány u všech projektů. Příjemci neměli v žádném případě problém s dosažením stanovených cílových hodnot, jelikož stanovenou cílovou hodnotu měly pouze základní indikátory typu: celkový počet účastníků, kapacita podporovaných zařízení.

MAS níže uvádí příklady výstupů a výsledků, které jsou detailněji popsány v rámci případových studií.

- Provoz dětského klubu v obci → péče o děti pracujících rodičů/uchazečů o zaměstnání, lepší postavení těchto osob na pracovním trhu, posílení vztahu „občan-obec.“
- Provoz příměstských táborů v letních měsících → péče o děti pracujících rodičů/uchazečů o zaměstnání, lepší postavení těchto osob na pracovním trhu, propagace zájmového území Mikroregionu a jeho území, socializace dětí.

Identifikované problémy v průběhu realizace: Rigidita formulářů nutných v rámci požadované administrace. Osoby zastupující žadatele/příjemce čelily etickému dilematu, kdy po účastnících projektů požadovaly dokladovat informace velmi osobního charakteru. Podmínky operačního programu požadovaly např. soudem vydaný doklad o svěření dítěte do adoptivní péče. Dále bylo dle podmínek třeba dokládat doklad o úmrtí rodiče. Řada věcí, které požadoval monitorovací list by dle názoru příjemce byla řešitelná formou Čestného prohlášení.

Problémem při realizaci projektu příměstských táborů se ukázalo nastavení podmínek pro zajištění vedoucích. Příjemce by uvítal, kdyby po dobu letních měsíců mohl zaměstnat vedoucí na poměrový zaměstnanecký úvazek, nikoliv na DPP/DPČ, což by usnadnilo zajištění vedoucích a dalo jim možnost se zúčastnit více než jednoho turnusu za měsíc. Větší zapojení při DPP bylo pro vedoucí finančně nevýhodné.

PR PRV:

Indikátory u většiny studovaných projektů nebyly sledovány. Plánovaných výsledků a výstupů bylo dosaženo v plné míře. MAS níže uvádí příklady výstupů a výsledků, které jsou detailněji popsány v rámci případových studií.

- Pořízení modernější zemědělské techniky → zvýšení efektivity práce
- Pořízení užitkového vozu a zajištění oplocení areálu → rozvoj podnikání
- Vybudování/obnova polních či lesních cest + pořízení vleku na živé koně → zlepšení podmínek efektivity zemědělství/lesního hospodářství
- Vybudování turistické stezky → rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, zvýšení návštěvnosti krajinné dominanty
- Obnova místnosti zámku → zvýšení nabídky cestovního ruchu a kultury v území.

Identifikované problémy v průběhu realizace: Administrativní náročnost ze strany SZIF a dvouleté prodleva od podání Žádosti o dotaci a získáním financí ze Žádosti o platbu, což je pro soukromé subjekty velmi dlouhá doba v rámci jejich dalších aktivit.

C.3.2) Do jaké míry vedou intervence k uspokojování potřeb cílových skupin daného projektu (relevantních k Opatřením/Fichím Programových rámců)?

Odpověď: Ze zkušeností nabitých v rámci zpracování případových studií lze tvrdit, že intervence vedly k plnému uspokojení potřeb cílových skupin daných projektů. MAS se v programovém období setkala s projekty, jejichž cíle byly stanoveny jednoznačně a stejně tak jednoznačně byly formulovány potřeby cílových skupin. Ze třinácti projektů, které MAS zpracovala, není znám případ, kdy by byly identifikované potřeby cílových skupin naplněny pouze z části.

C.3.3) Do jaké míry jsou výstupy a výsledky a dopady dosažené v jednotlivých Programových rámcích skutečně udržitelné?

Odpověď:

PR IROP:

Na základě provedených případových studií bylo zjištěno, že výstupy projektu jsou nadále využívány a je dosahováno výsledků. Příjemci/žadatelé v programu IROP podávali projekty v rámci kterých bylo počítáno s dlouhodobým efektem (obnova kláštera Chotěšov, bezbariérovost a modernizace učeben v základní škole, vybudování chodníku v obci s cílem zvýšit bezpečnost dopravy). Lze tedy tvrdit, že výstupy a výsledky projektů byly udržitelné. Projekty v době tvorby ex-post evaluace SCLLD plní povinnosti stanovené Obecnými pravidly pro žadatele a příjemce IROP pro fázi udržitelnosti (5 let po ukončení projektu).

PR OPZ

Hodnocení skutečné míry udržitelnosti projektů v PR OPZ má v porovnání s ostatními nejhorší výsledky. PR OPZ byl ovšem limitován menším vzorkem úspěšně realizovaných projektů, což se promítlo i do počtu případových studií. V rámci realizace SCLLD MAS podpořila 5 projektů v rámci opatření 2.4 Prorodinná opatření a 1 projekt v rámci opatření 2.1 Podpora zaměstnanosti. Bylo zjištěno, že projekt v rámci Opatření 2.1 již dnes nepokračuje, došlo rovněž k transformaci žadatele/příjemce do jiného subjektu a nebylo možné získat odpovídající informace. Rovněž dnes nepokračuje Dětský klub v Kvíčovicích. Ačkoliv byl ze strany žadatele i cílové skupiny zájem o jeho další fungování, projekt bohužel nepokračoval z důvodu nemožnosti získat na jeho provoz dotační zdroje. Obec nebyla schopna pokračování zafinancovat sama. Pořízené vybavení zůstalo v Kvíčovicích a využívá jej Mateřská škola.

MAS jako riziko vedoucí k zániku vyhodnotila strukturální nevýhodu projektů v PR OPZ oproti projektům v jiných programových rámcích. Tato nevýhoda spočívá v nutnosti opakované finanční podpory, která je nutná k udržení výstupů a výsledků. Zatímco dlouhodobých výstupů a efektů projektů v PR IROP, PRV bylo ve většině případů možné docílit i jednorázovou finanční podporou.

Skutečně udržitelným projektem se ukázaly příměstské tábory Rodinného centra Kulíček a Mikroregionu Radbuza. Příměstské tábory dnes Mikroregion pořádá ve spolupráci s MAS Radbuza a byl zachován jejich putovní charakter po území (více v kapitole 6.3).

PR PRV

Na základě provedených případových studií bylo zjištěno, že výstupy projektu jsou nadále využívány. Na základě provedených rozhovorů bylo zjištěno, že veškeré výstupy nadále slouží svému účelu, a to i v případě, že od prvních projektů uběhlo více než 5 let. Administrativní fázi udržitelnosti žadatelé/příjemci svědomitě plní a poskytovatelé dotace poskytují informace. Vyskytnou-li se rizika (např. únava materiálu u cest), žadatelé na vlastní náklady zajistí obnovu. Lze tedy tvrdit, že výstupy a výsledky projektů byly udržitelné.

Společné napříč programovými rámci

Ze strany MAS je třeba ocenit žadatele z území, kteří ve vztahu k projektům přemýšlejí v dlouhodobém horizontu a uvědomují si péči o výstupy projektu. Toto lze demonstrovat na několika infrastrukturních projektech, které byly realizovány v PR IROP a PR PRV. Žadatelé/příjemci, popřípadě jimi pověřené subjekty, o cesty/chodníky pečují a dochází k obnově úseků, jejichž stav tuto obnovu vyžaduje. Ze strany MAS lze ale vyzdvihnout žadatele napříč oblastmi podpory.

Klíčová zjištění:	
1. Předpokládané výstupy/výsledky projektů byly dosaženy v plné míře napříč Programovými rámci. Plánované dopady pro příjemce i cílové skupiny byly skutečně pozorovány. 2. Žadatelé/příjemci v rámci realizace projektu čelili především administrativním problémům a bariérám, napříč Programovými rámci. Negativně byla hodnocena především: • Míra administrativy • Prodleva mezi žádostí o dotaci a jejím proplacením (PRV/SZIF) • Rigidita formulářů, požadavek dokládání velmi osobních informací. 3. V území se nacházejí informovaní a odpovědní žadatelé, napříč Programovými rámci. Projektové záměry jsou spojeny s analýzami a žadatelé/příjemci si velmi dobře uvědomují výstupy, výsledky a efekty projektů a jasně je formulují. Jejich přístup, včetně přístupu po realizaci projektu, redukuje neplánované negativní efekty na naprosté minimum. I díky tomuto přístupu jsou podpořené projekty MAS Radbuza skutečně udržitelné.	

Odpověď na evaluační otázku, doporučení

C.3 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účelně (tj. do jaké míry intervence splnila svůj účel)?
Odpověď: Finanční prostředky na intervence byly vynaloženy účelně. Plánovaných výstupů/výsledků bylo dosaženo. Pokud byly u projektů stanoveny indikátory, žadatelé/příjemci neměli potíže s dosažením jejich cílových hodnot. MAS v rámci zpracování případových studií a rozhovorů s žadateli/příjemci nezaznamenala výrazné věcné problémy s realizací projektu. Tyto problémy mohly být spojené s prvními roky realizace SCLLD, lze je ovšem přisoudit nezkušenosti s dotačním procesem výzev MAS a administrativními požadavky. Pozitivním zjištěním bylo, že příjemci na základě dostupných informací nečelili významnému růstu cen oproti plánovanému rozpočtu ani se nesetkávali s problémy z hlediska výběrových řízení. Problémem při realizaci projektů napříč programovými rámci zůstala administrativní náročnost napříč Programovými rámci. Účelnému vynaložení finančních prostředků významně pomohla aktivita a „kvalita“ příjemců, jejichž projektové záměry vycházely z jasně daných kalkulací, záměry odpovídaly formulovaným potřebám cílových skupin/příjemců. Toto pozitivní zjištění bylo ověřeno také na zkoumání udržitelnosti projektů. Příjemci se zodpovědně připravili na fázi po realizaci projektu a výstupy, již na své náklady, udržují. Udržitelnost nebyla zaznamenána u Dětského klubu Kvíčovice, v tomto případě je ale třeba poukázat na maximální snahu provozovatele Dětského klubu o pokračování projektu a získání odpovídající dotační podpory na jeho provoz. Přestože se na projekt nepovedlo navázat, jednoznačně byly finanční prostředky alokovány účelně. Projekt měl významný mikroregionální přesah a vyjma plánovaných výstupů významně přispěl k posílení vztahu „občan-obec.“
Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)
1. Finanční prostředky jednoznačně prokázaly svůj účel. Prostředky byly vynaloženy účelně. Osloveným žadatelům/příjemcům se podařilo dosáhnout plánovaných výstupů/výsledků v plné míře, MAS na základě vlastního šetření může toto tvrzení aplikovat také na další projekty ve všech Programových rámcich v SCLLD. 2. Potřeby cílových skupin byly díky projektům naplněny. Na základě případových studií lze konstatovat, že zcela. 3. V zájmu MAS Radbuza je nadále aktivně pracovat s vybudovanou sítí žadatelů,

informovat je možnostech dotační podpory. Akteři regionálního rozvoje na straně žadatelů/příjemců prokázali svoji hodnotu v území.

C.4 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účinně a do jaké míry přinesly i neplánované (pozitivní i negativní) účinky?

Hlavním cílem této evaluační otázky je určit a vyhodnotit, zda bylo dosaženo výstupů a výsledků odpovídajících vynaloženým finančním prostředkům. Tedy zda s danými finančními prostředky mohlo či nemohlo být dosaženo více (co do kvality i kvantity) výstupů a výsledků.

Dále je cílem této evaluační otázky určit a vyhodnotit, zda bylo prostřednictvím intervencí (projektů) dosaženo ještě nějakých dalších předem neplánovaných výsledků (výstupů, dopadů) - účinků, a to jak pozitivních, tak nežádoucích/negativních. A to na jakékoliv úrovni, tj. přímo u příjemce, u cílových skupin, u dalších dotčených osob či organizací (stakeholderů) apod. Smyslem ex-post hodnocení je zjistit veškeré možné účinky intervencí realizovaných v území MAS v programovém období 2014 – 2020.

Otázka je zodpovězena na základě rozhovorů s příjemci a prostřednictvím zpracování případových studií.

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využije tyto dokumenty/záznamy:

- Žádosti o dotaci, studie proveditelnosti, další přílohy s informacemi o projektu (např. příloha s popisem plánovaných příměstských táborů, tisková verze žádosti o dotaci apod.)
- Příjemci – individuální rozhovory
- Záznamy z nepodpořených projektů
- Evaluační zpráva, případové studie a rozhovory realizované v rámci mid-term evaluace

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Dotazování
- Případové studie
- Syntéza

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

C.4 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účinně a do jaké míry přinesly i neplánované (pozitivní i negativní) účinky?

Klíčová zjištění

1. Výsledky a výstupy projektu jsou nastaveny tak, aby odpovídaly vynaloženým finančním prostředkům.
2. Nepředpokládanými negativními efekty realizace projektů jsou obecně: plnění stanoveného harmonogramu, realizace výběrových řízení, spolupráce s dalšími orgány a velká administrativní zátěž pro žadatele.
3. Nepředpokládanými pozitivními efekty realizace projektů jsou obecně: získání nových znalostí s čerpáním dotačních prostředků a rozšíření povědomosti o žadateli díky realizaci projektu.

Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy

Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. V této oblasti nebyly identifikovány problémy	-	-	-

Odpovědi na evaluační podotázky

Odpověď: Většina projektů financovaných z PR IROP, OPZ a PRV má již ukončenou fyzickou realizaci, s výjimkou několika projektů z PRV realizovaných v rámci přechodného období. Na základě dostupných údajů lze souhrnně konstatovat, že mezi vynaloženými finančními prostředky a dosaženými výstupy byl ve všech Opatřeních a Fichích nastaven optimální poměr. Z rozhovorů s žadateli jednoznačně vyplynulo, že rozpočty byly stanovovány odpovědně, vždy s ohledem na přidělenou alokaci a na základě cenového průzkumu. U výzev z PR PRV, zejména v přechodném období, došlo ke změnám v limitech způsobilých výdajů dle pravidel řídicího orgánu, o kterých byli žadatelé informováni během seminářů MAS.

V případech, kdy projekty obsahovaly stavební práce a byly realizovány menšími řemeslníky, se občas objevily komplikace s přiřazením položek do oficiálních ceníků stavebních prací dle požadavků řídicího orgánu.

C.4.2) Do jaké míry vedly intervence (projekty) v Programových rámcích k dosažení předem nepředpokládaných pozitivních výsledků?

Specifický cíl SCLLD: 1.1 Rozvoj drobného, malého a středního podnikání, včetně zemědělského (PR PRV)

Díky intervencím proběhla rekonstrukce či vybudování lesních/polních cest. Primární cílovou skupinou byly lesníci/zemědělci, které tyto cesty využívají v rámci svého podnikání. Cesty jsou ale využívány občany i veřejností. Díky těmto cestám došlo ke zvýšení mobility obyvatelstva v rámci obce a zvýšení nabídky trávení volného času.

V rámci SC 1.1 byl mezi úspěšnými žadateli/příjemci také umělecký kovář. Časovou úsporu, kterou mu projekt přinesl, využil k aktivní propagaci a reklamě řemesla jako celku, což považuje za „službu řemeslu“ a v rámci přípravy projektu s touto přidanou hodnotou nebylo kalkulováno.

Specifický cíl SCLLD 2.1: Zkvalitnění kulturního zázemí regionu + Specifický cíl SCLLD: 2.2 Péče o kulturně cenné movité i nemovité dědictví (PR IROP, PR IROP PRV)

Úspěšné žadatele/příjemce překvapila míra pozitivního přijetí veřejnosti a přijetí projektu. Žadatelé/příjemci počítali se zvýšením návštěvnosti, které bylo předpokládaným výstupem a výsledkem. Míru tohoto přijetí ale žadatelé/příjemci neočekávali.

Specifický cíl SCLLD: 3.1 Investice do vzdělávací soustavy a rozšíření nabídky školních vzdělávacích i volnočasových aktivit (PR OPZ)

Komunita příměstské táborů Mikroregionu Radbuza a Dětského klubu Kvíčovice se organicky rozrůstala. Nepředpokládaným pozitivním výsledkem bylo navyšování osob, které se do projektů zapojovaly (starostové obcí podílející se na části programu putovních táborů, zájem o to, stát se vedoucím v rámci Dětského klubu, užší spolupráce občanů a oslovování realizačního týmu s vlastními nápady).

Specifický cíl SCLLD: 4.1 Rozvoj dopravní a technické infrastruktury v obcích (PR IROP)

Díky projektu na vybudování chodníku a zvýšení bezpečnosti dopravy, včetně propojení částí obce, došlo ke zjištění několika nepovolených napojení na místní kanalizaci. Situace byla v místě s majiteli dotčených napojení aktivně řešena. Pro obec se jednalo o přínos nad rámec projektu.

C.4.3) Do jaké míry vedly intervence (projekty) v jednotlivých Programových rámcích k dosažení předem nepředpokládaných negativních výsledků?

Odpověď: Na základě zjištění z rozhovorů se nepodařilo zjistit nepředpokládané negativní efekty. Sami respondenti přiznávají, že pokud se nepředpokládané negativní výsledky objevily, vzhledem k časovému odstupu je již zapomenuli. Napříč programovými rámci byla jako negativní prvek zmiňována míra administrativy, na kterou žadatelé, zejména na začátku programového období nebyli zvyklí. Nelze ovšem mluvit o výsledku projektu.

Realizovaným projektům předcházela pečlivá příprava, MAS tak může konstatovat, že díky kvalitní přípravné fázi se nepředpokládané negativní výsledky eliminovali. Ryze negativní výsledky nebyly pozorovány. Např. u projektů Specifický cíl 2.3 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu se dalo předpokládat dílčí zvýšení dopravní intenzity v území, kde jsou umístěny přístupové komunikace. V žádné obci ovšem nejsou tyto problémy ve vztahu k podpořeným projektům vnímány.

PR IROP: Specifický cíl SCLLD: 2.2 Péče o kulturně cenné movité i nemovité dědictví

- Na příkladu obnovení kapitulní síně kláštera Chotěšov došlo k paradoxu, kdy si žadatel/příjemce velmi váží možnosti obnovit reprezentativní místnost, což vedlo k větší návštěvnosti objektu. Zároveň ale nejsou v objektu kláštera opraveny jiné objekty a plochy, jejichž opravu by žadatel prioritizoval. Vzhledem k tomu, že na tyto opravy ale nebyl/není vypsán odpovídající dotační titul, nelze zatím tyto opravy realizovat.

Výsledek je nadále pozitivní, avšak správci kláštera čelí výzvě v podobě většího počtu návštěvníků, kterým je třeba vysvětlit, že harmonogram oprav památek nelze sestavit dle přání jejich správců, nýbrž podle toho, jaké opravy jim umožní vypsání dotačních titulů. Ze strany žadatele/příjemce byl vysloven apel na celkovou změnu systému financování (národních) kulturních památek. Za negativní prvek lze označit nutnost obezřetné komunikace a vysvětlování, že opravy kláštera jsou dlouhodobého rázu.

Klíčová zjištění

1. MAS aktivně přispěla k dosažení optimálního poměru mezi dosaženými výstupy/výsledky projektu a finančními prostředky na ně alokovanými. Na seminářích např. informovala o změnách limitů způsobilých výdajů v přechodném období PRV, díky čemuž měli žadatelé/příjemci dostatečné informace.
2. Nepředpokládané pozitivní efekty byly pozorovány napříč oblastmi podpory. Významné negativní efekty se zjistit nepodařilo. Nejčastěji zmiňovaná negativa souvisela se systémovým nastavením procesů na hierarchicky vyšších úrovních, které není MAS schopna ovlivnit.

Odpověď na evaluační otázku, doporučení

C.4 Do jaké míry byly finanční prostředky na intervence vynaloženy účinně a do jaké míry přinesly i neplánované (pozitivní i negativní) účinky?

Odpověď:

Odpověď: Na základě rozhovorů nebylo zjištěno příliš nepředpokládaných výsledků, ať už pozitivních nebo negativních. Příjemci byli dostatečně erudovaní a v rámci příprav projektového záměru došlo k dostatečnému uvědomění různých efektů a dopadů projektu. Tento fakt se významně promítá do odpovědi na otázku. MAS Radbuza může na základě svých zjištění tvrdit, že finanční prostředky byly vynaloženy účinně. Za pozitivní neplánované účinky lze brát především míru přijetí projektu cílovou skupinou/společností, kdy se určitý pozitivní účinek předpokládal, nikoliv ale tak velký (typicky projekty v klášteře Chotěšov, projekt zámku Čechovice, ale také např. vytvoření lesních cest a projekty OPZ Dětský klub Kvíčovice a příměstské tábory Mikroregionu Radbuza). Malý počet zjištěných neplánovaných účinků je tak spíše výsledkem velmi dobrého plánování žadatelů/příjemců než slabou stránkou jednotlivých projektů. Neplánované negativní účinky téměř nebyly zaznamenány. Pokud ano, jednalo se spíše o dílčí problémy, vyplývající především ze systémového nastavení na úrovních, které MAS v rámci svých výzev nemůže ovlivnit.

Zmíněný přístup žadatelů/příjemců vynaložené prostředky velmi ovlivnil. V rámci svých projektů respektovali stanovené limity výzev a další podmínky dotačních subjektů (např. SZIF). V rámci projektů OPZ vycházeli žadatelé z doporučených a obvyklých cen mezd/platů, které uváděly strukturální fondy. Rozpočty projektu byly obecně stanovovány na základě obvyklých cen. Pakliže cenový průzkum nebyl žadatelům/příjemcům dostupný, sami si jej aktivně zajišťovali. Z rozhovorů se žadateli, příjemci navíc vyplynulo, že v průběhu programového období s nabitou zkušeností vymizely či se významně snížily problémy s plněním stanoveného harmonogramu a realizací výběrových řízení. Naopak administrativní zátěž byla pozorována i nadále, někdy i ve větší míře než na počátku programového období. Získání informací o žadatelích/příjemcích a jejich bližší poznání je nepředpokládaným pozitivním efektem pro MAS.

Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)

1. V území MAS Radbuza operují kvalitní žadatelé/příjemci, kteří prokázali dobrou schopnost plánování projektů a byli schopni si uvědomit, jakým způsobem lze dosáhnout výsledků projektů a jaký efekt mohou mít pořízené výstupy. Z tohoto důvodu nebylo nalezeno příliš nepředpokládaných efektů.
2. Finanční prostředky byly vynaloženy účelně. Formulované stanovené cíle projektů byly splněny a MAS se v průběhu evaluačního procesu nesetkala s případem, kde by mohla být účelnost projektu zpochybňována.
3. Doporučuje se v dalších programových obdobích nastavením programového rámce OPZ v období 2021-2027, kdy jsou aktivity realizovány prostřednictvím klíčového projektu pod hlavičkou MAS.

C.5 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosahování specifických cílů Opatření/Fichí Programových rámců?

Hlavním cílem této evaluační otázky je určit a vyhodnotit, zda bylo prostřednictvím intervencí (projektů) dosaženo stanovených cílů specifických cílů SCLLD, na které navazují jednotlivá Opatření/Fiche Programových rámců.

Otázka je zodpovězena na základě zjištění vyplývajících z případových studií.

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využije tyto dokumenty/záznamy:

- SCLLD – cíle jednotlivých Opatření/Fichí Programových rámců (do kterých budou náležet vybrané projekty, u kterých zpracovává případové studie)
- Intervenční logika (viz otázku B.1)
- Evaluační zpráva, případové studie a rozhovory realizované v rámci mid-term evaluace

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Dotazování
- Případové studie
- Komparativní analýza
- Syntéza

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

C.5 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosahování specifických cílů Opatření/Fichí Programových rámců?			
Klíčová zjištění			
1. Cíle realizovaných projektů jsou v souladu se Specifickými cíli a Strategií CLLD, v opačném případě by byly vyřazeny ve fázi hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti pro nesplnění podmínek přijatelnosti. 2. Projekty jsou v souladu se Specifickými cíli a Strategií CLLD, v opačném případě by byly vyřazeny ve fázi hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti pro nesplnění podmínek přijatelnosti.			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. V této oblasti nebyly identifikovány problémy	-	-	-

Odpovědi na evaluační podotázky

C.5.1) Do jaké míry naplňovaly cíle jednotlivých intervencí (projektů) specifický cíl daného Opatření/Fiche, tj. vedly k dosahování specifických cílů v jednotlivých Programových rámcích?

Odpověď:

PR IROP

Specifický cíl 2.2 Péče o kulturně cenné movité i nemovité dědictví

Projekty souvisely s dlouhotrvající renovací kláštera Chotěšov. V lokalitě působí více subjektů, jejichž činnost napomáhá péči o kulturně cenné movité i nemovité dědictví. Příkladem dobré praxe v rámci uvedeného cíle je ukázková spolupráce jednotlivých subjektů.

Specifický cíl 3.1 Investice do vzdělávací soustavy a rozšíření nabídky školních vzdělávacích i volnočasových aktivit

Jednotlivé projektové záměry se týkaly především modernizace školního vybavení a renovace učebních prostor (např. vznik počítačové učebny). V rámci projektů bylo akcentováno rovněž téma bezbariérovosti, které výstupy projektů zaměřených na modernizaci opět přiblížilo širšímu spektru žáků.

Specifický cíl 4.1 Rozvoj technické a dopravní infrastruktury v obcích

Jedná se především o realizaci chodníků a oddělení pěší a automobilové dopravy. Projekty přispěly ke zvýšení bezpečnosti dopravy a propojení jednotlivých částí obcí. Nad rámec vystupuje vybudování smíšené cyklostezky „Vejpřnice, Tlučná“, která je napojením na další cyklostezky v rámci Plzeňské aglomerace.

PR OPZ

Specifický cíl 3.1 Investice do vzdělávací soustavy a rozšíření nabídky školních vzdělávacích i volnočasových aktivit

Projekty příměstských táborů a Dětského klubu měly pozitivní vliv na celou vzdělávací soustavu a lze chápat, že byly její součástí. Oba projekty naplnily svoje cíle a rozšířily nabídku volnočasových aktivit.

Specifický cíl 3.2 Zkvalitnění sociální a zdravotní péče v regionu

Při realizaci případových studií MAS analyzovala projekt „Každý může být úspěšný“ v Opatření 2.1 Podpora zaměstnanosti. Vzhledem k časovému odstupu a transformaci žadatele se ovšem nepodařilo o projektu získat bližší informace. Přesto uvádíme uvedený Specifický cíl ve výčtu.

PR PRV

Specifický cíl 1.1 Rozvoj drobného, malého a středního podnikání, včetně zemědělského

Dle zjištění MAS Radbuza se jedná o cíl, jehož podstatu naplňoval nejvyšší počet projektů v rámci PRV. V rámci uvedeného cíle byly podávány projekty soukromých žadatelů/příjemců, ale také obcí (např. Líně a rekonstrukce polní cesty sloužící lokálním zemědělcům). Projekty byly podávány v několika Fichích. Podstatou projektů bylo především pořízení vybavení/strojů k rozvoji podnikání a zachování/zvýšení konkurenceschopnosti.

Specifický cíl SCLLD 2.1: Zkvalitnění kulturního zázemí regionu

Na cíl měla pozitivní vliv implementace Fiche 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova do SCLLD. Díky tomuto kroku se rozšířil počet projektů, které jsou součástí formulovaného cíle (např. obnova místnosti zámku Čechovice, oprava střechy či zvonice kostela).

Specifický cíl 2.3 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

Uvedeného cíle se týkají projekty na budování naučných stezek. Infrastruktura cestovního ruchu byla podpořena a rozšířena v několika lokalitách.

Společné napříč programovými rámci

Dle zjištění MAS Radbuza došlo k naplňování Specifických cílů v plné míře. Projekty byly od začátku podávány v souladu s formulovanými Specifickými cíli a s jejich znalostí.

Klíčová zjištění:

1. Projekty prokázaly souvislost s celou řadou Specifických cílů a byly s nimi v plném souladu.
2. Nejvíce projektů dle zjištění MAS souviselo se Specifickým cílem 1.1 Rozvoj drobného, malého a středního podnikání, včetně zemědělského. Jednalo se o projekty, kdy byl žadatelem/příjemcem jak soukromý subjekt, tak obec.

Odpověď na evaluační otázku, doporučení**C.5 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosahování specifických cílů Opatření/Fichí Programových rámců?**

Odpověď: MAS může potvrdit zjištění z mid-term evaluace, že projekty a jejich cíle jsou v plně souladu se Specifickými cíli a Strategií CLLD, v opačném případě by byly vyřazeny ve fázi hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti pro nesplnění podmínek přijatelnosti. Projekty napříč projektovými rámci se prolínaly několika Specifickými cíli. Největší zastoupení měl dle zjištění MAS Specifický cíl 1.1 Rozvoj drobného, malého a středního podnikání, včetně zemědělského. Jednalo se o projekty, kdy byl žadatelem/příjemcem jak soukromý subjekt, tak obec.

Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)

1. Projekty a jejich cíle jsou v souladu se Specifickými cíli a Strategií CLLD, v opačném případě by byly vyřazeny ve fázi hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti pro nesplnění podmínek přijatelnosti.
2. Dle získané zkušenosti mohou i obecní projekty přispět k rozvoji soukromého podnikání.

C.6 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosažení přidané hodnoty LEADER/CLLD⁵?

Hlavním cílem této evaluační otázky je určit a vyhodnotit, zda a jak byla prostřednictvím intervencí (projektů) do území MAS doručena přidaná hodnota. Neméně důležitým cílem této otázky je také získat a prezentovat důkazy o potřebě implementace metody LEADER/CLLD v následujících programových obdobích. MAS tedy identifikuje přínosy realizace metody LEADER/CLLD, kterých by bez tohoto nástroje nebyl možné v území MAS dosáhnout.

Otázka je zodpovězena na základě zjištění vyplývajících z poznatků případových studií a znalostí a zkušeností členů Focus Group.

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využije tyto dokumenty/záznamy:

- Zpracované Případové studie
- Záписy z realizovaných rozhovorů
- Poznátky z Focus Group
- Studie proveditelnosti, Podnikatelský záměr (tj. přílohy ŽoD popisující, jak byly cílové skupiny zapojeny do přípravy projektu)
- Evaluační zpráva, případové studie a rozhovory realizované v rámci mid-term evaluace

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Dotazování
- Focus Group
- Případové studie,
- Komparativní analýza
- Syntéza

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

C.6 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosažení přidané hodnoty LEADER/CLLD?

Klíčová zjištění

1. Projekty často vznikají na základě podnětu samotných cílových skupin, kterým mají výstupy projektu sloužit. Tím je do značné míry zajištěno naplnění potřeb cílových skupin díky realizaci projektu.
2. Jednotliví žadatelé/příjemci spolu často spolupracují, a to napříč sektory. Nejčastěji se spolupráce týká přípravy projektové žádosti.
3. V území nejsou v rámci SCLLD známy synergické projekty.
4. Role MAS je z pohledu žadatelů velmi kladně hodnocena a oceňována, z velké části.

⁵ K lepšímu pochopení výrazu „přidaná hodnota LEADER/CLLD“ může vedle podotázek evaluační otázky přispět také dokument [PŮKYN PRO HODNOCENÍ LEADER/CLLD](#), srpen 2017, str.53 – 56.

Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy

Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. V této oblasti nebyly identifikovány problémy	-	-	-

Odpovědi na evaluační podotázky

C.6.1) Do jaké míry vedly projekty v jednotlivých Programových rámcích ke zlepšení místní správy, tj. vyššímu zapojení veřejnosti a cílových skupin do přípravy projektu, respektive formulace problémů a potřeb?

Odpověď: Zlepšení místní správy bylo pozorováno v území až s časovým odstupem od prvních let realizace strategie. Informace o možnosti podat žádost o podporu přes MAS měly místní správy sice k dispozici, ze začátku ale chyběly zkušenosti a částečně i důvěra. Pilotní projekty však přinesly potřebnou inspiraci i dobrou praxi. Dokud místní správy tuto dobrou praxi neznaly, nebyly ochotné vynaložit dostatečné úsilí k přípravě projektů.

Zkušenost z praxe odhalila, že by v území vznikly potřebné a fungující projekty, nedošlo k většímu zapojení veřejnosti do jejich přípravy. Charakter podpořených projektů ukazuje, že v území nebylo velké množství projektů, jejichž realizace si žádala významné zapojení veřejnosti. V řadě případů nebylo potřeba cílených dotazníkových šetření či formulace problémů a potřeb z důvodu existence jiných (strategických) dokumentů – např. vypracovaný strategický plán obce.

Přesto jsou v území projekty, které slouží jako příklad dobré praxe. Za pozitivní příklad lze označit přípravu OPZ projektu Dětský klub Kvíčovice (viz Případová studie), kde byly potřeby cílové skupiny zjišťovány velmi detailně. MAS konstatuje, že obecným východiskem je vyšší míra zapojení veřejnosti do přípravy projektu, pokud jsou předmětem projektu děti.

Rozvinutí spolupráce sektoru neziskového, veřejného, podnikatelského:

Příkladem dobré praxe je dění v klášteře Chotěšov a jeho renovace a obnova, viz odpověď na otázku 6.3. Jinak v území nebyly pozorovány významné efekty, které by na základě realizace SCLLD vedly k rozvinutí této spolupráce.

Využití znalosti prostředí regionu MAS, sítě lokálních aktérů a kontaktů:

„Zasítování“ v regionu pozvolna probíhá. Přispívají k němu kulturní akce konané v areálu objektů, které byly předmětem podpořených projektů (např. klášter Chotěšov, zámek Čechovice). Síť lokálních aktérů a kontaktů významně podpořily také projekty OPZ, kdy v rámci příměstských táborů došlo k užšímu kontaktu mezi starosty obcí a zároveň také MAS. MAS má díky realizaci SCLLD přehled o dění v regionu a o činnosti žadatelů/příjemců. Je tedy připravena k propojení aktérů regionálního rozvoje.

Využití lokálního lidského potenciálu:

Nelze kvantifikovat. Činnost MAS podněcuje aktéry v území k využívání tohoto potenciálu. Konkrétní kroky a míra využití tohoto potenciálu závisí na daném žadateli/příjemci. MAS naplňuje svoji úlohu např. informováním o akcích v území prostřednictvím webových stránek či facebookového profilu.

C.6.2) Do jaké míry přispěly intervence (projekty) v jednotlivých Programových rámcích k posílení sociálního kapitálu⁶ v území MAS?

Odpověď: Sociální kapitál byl v území MAS posilován zejména díky projektům OPZ. K realizaci projektů bylo přistoupeno se snahou aktivizovat a využívat místní zdroje (např. objednání autobusové dopravy, zajištění občerstvení i personálu). S využitím finančního kapitálu se tak zároveň budovala sounáležitost a docházelo k budování cenné sítě kontaktů. Došlo také např. k propojení projektu OPZ a výstupů projektu PRV. Rodinné centrum Kulíček (žadatel OPZ) využívá vybudované hřiště MŠ ve Vejprnicích (výstup PRV). Za příkladné projekty k posílení sociálního kapitálu lze označit Dětský klub Kvíčovice, kdy došlo k posílení vztahu občan-obec a putovní tábory Mikroregionu Radbuza.

Ke zvýšení potenciálu nárůstu sociálního kapitálu přispěly veškeré infrastrukturní projekty, které vedly ke zlepšení mobility obyvatelstva v rámci obce (chodníky, cesty). Jedná se ovšem spíše o vedlejší efekt, který ale byl u několika projektů pozorován (např. rekonstrukce polní cesty v Líních, která měla pozitivní vliv na přístup k místnímu koupališti a následně na pravidelné setkání otužilců).

C.6.3) Do jaké míry MAS přispěla k inovativnosti projektů?

Odpověď: Projekty z podstaty příliš inovativní nebyly. Pokud ano, jednalo se o inovativnost, která vzešla přímo od úspěšných žadatelů. Činnost MAS v projektovém procesu nebyla zaměřena na posilování inovativnosti. Kritérium inovativnosti rovněž nevstupovalo do procesu výběru projektů.

Byly identifikovány dva pozitivní příklady inovativnosti:

- 1) **Příměstské tábory Mikroregionu Radbuza:** Tábory putovního charakteru, kdy tábor není lokalizován v jednom místě, ale v rámci programu probíhají cesty po území, které přináší pestré možnosti a zároveň dochází k posilování sounáležitosti účastníků s regionem („...*dětem bylo ukázáno, že řadu možností mají v blízkém okolí a nemusí kvůli všemu do krajského města anebo mimo Plzeňský kraj.*“)
- 2) **Pořízení klanicového vyvážecího vleku za živé koně:** Žadatel využil podpory MAS k realizaci inovativního projektu spojení stroje a živých koní. Vyvážecí vlek výrazně redukoval devastaci lesa při těžbě, měl obecně příznivý dopad na životní prostředí a omezil i zátěž tažných zvířat. Žadatel se inspiroval ve Skandinávii a v rámci PRV požádal o podporu na specifický mechanismus. V podmínkách ČR byl toho času jediným, kdo technologii využíval profesionálně.

Inovativnost příměstských táborů spočívala ve způsobu práce s cílovou skupinou a způsobu realizace (z hlediska programu tábora). Pořízení klanicového vyvážecího vleku znamenalo inovaci v šetrnějším způsobu řešení lesního hospodářství. Žadatel využil odlišný způsob práce, než jaký byl (a stále je) v území MAS obvyklý. Inovativnost ve fázi přípravy projektového záměru nebo nastavení realizace nebyla pozorována.

⁶ Sociální kapitál

Sociální kapitál lze definovat jako „sítě spolu se sdílenými normami, hodnotami a chápáním, které usnadňují spolupráci v rámci skupin nebo mezi nimi“. (Zdroj: [POKYNY PRO HODNOCENÍ LEADER/CLLD](#), srpen 2017, str. 81)

C.6.4) Do jaké míry přispěly intervence (projekty) v jednotlivých Programových rámcích k dosažení synergických účinků⁷, kterých by nebylo dosaženo prostřednictvím projektů individuálních?

Odpověď: Úspěšné projekty obecně dávají za vznik dalším úspěšným projektům. Taková je zkušenost MAS Radbuza. Dochází ke sdílení pozitivních informací mezi úspěšnými žadateli a žadateli potenciálními. K šíření těchto informací dochází jak na základě tematického zaměření (v rámci subjektů zaměřených na určitou oblast podpory), tak na základě místní příslušnosti (v rámci obce/sousedních obcí/regionu).

Konkrétně byly pozorovány tyto synergie:

- **Kvíčovice:** Aplikace závěru výše = po prvotních úspěšných projektech dochází k přípravě a realizaci dalších projektů, žadatelé již nejsou pouze z veřejného sektoru, ale o dotace je zájem i ze strany sektoru soukromého. V území je pozitivní vztah k MAS a jejím výzvám.
- **Chotěšov:** Vztaženo k areálu kláštera Chotěšov, jehož objekty mají tři různé vlastníky. Dochází k úzké spolupráci, kdy jsou opět úspěšně realizované projekty jednoho vlastníka stimulem pro pokračující úpravy a také ostatní vlastníky. Šíří se zkušenosti a know-how, což synergii podporuje.
- **Mgr. Jiří Brož–MAS Radbuza:** Synergickým efektem úspěšného žadatele a úspěšně realizovaného projektu je užší propojení s organizací MAS Radbuza. Úspěšný žadatel s MAS spolupracuje na projektu Stopovačka, který se v území uchytil a pro MAS zhotovuje stojany pro informační cedule.
- **Vztah CLLD/ITI:** Značná část území MAS Radbuza má výhodu zařazení do integrovaných nástrojů CLLD i ITI. Projekty na sebe v území navazují a je možné pozorovat synergii např. ve vzdělávacím sektoru anebo v rámci dopravy (propojení území Tlučné a Plzně nově vybudovanými cyklostezkami). Dochází tak k vytvoření funkčního celku za využití maximální možné podpory z různých integrovaných nástrojů.

Klíčová zjištění:

1. MAS nemusela vyvíjet příliš velké úsilí z hlediska šíření pozitivních informací o úspěšných projektech. Úspěšní žadatelé šířili pozitivní informace sami od sebe. Docházelo tím pádem k přirozenému „zasítování aktérů rozvoje“ Tento ušetřený čas věnovala kancelář MAS přípravě dalších výzev a monitoringu území, aby výzvy co nejlépe odpovídaly jeho potřebám.
2. K navýšení sociálního kapitálu pomohly především projekty v PR OPZ. Ač byl jejich počet v rámci PR nejmenší, prokázaly přidanou hodnotu. Za pozitivní projekty směrem k sociálnímu kapitálu lze označit také místní infrastrukturní projekty.
3. Inovativnost projektů záležela na žadatelích/příjemcích, MAS ze své podstaty nepodnikala příliš kroků, aby inovativnost podněcovala, neboť k tomuto neměla dostatečné administrativní ani odborné kapacity.
4. V rámci programového období lze vyzorovat především synergie v místě realizace projektů (Kvíčovice, Chotěšov).

⁷ Synergický účinek: Skutečnost, že několik veřejných intervencí (nebo několik komponent intervence) společně vytváří dopad, který je větší než součet dopadů, které by vytvořily samostatně (např. intervence, která financuje rozšíření letiště, což zase pomáhá naplnit turistická zařízení rovněž financovaná intervencí). Synergický účinek obecně odkazuje na kladné dopady. Může však rovněž odkazovat na fenomény, které posilují negativní účinky, na negativní synergie nebo na antisynergie (např. intervence dotuje diverzifikaci podniků, zatímco regionální politika pomáhá posilovat dominantní činnost). (Zdroj: [POKYNY PRO HODNOCENÍ LEADER/CLLD](#), srpen 2017, str. 81)

Odpověď na evaluační otázku, doporučení

C.6 Do jaké míry vedly intervence v jednotlivých Programových rámcích k dosažení přidané hodnoty LEADER/CLLD?

Odpověď: Začneme-li u zjištění z mid-term evaluace, MAS potvrzuje dílčí závěry zjištění:

- Role MAS je z pohledu žadatelů kladně hodnocena a oceňována.
- Jednotliví žadatelé/příjemci spolu často spolupracují, a to napříč sektory.

Další zjištění v rámci mid-term evaluace hovořilo o projektech, „které často vznikají na základě podnětu samotných cílových skupin, kterým je mají výstupy projektu sloužit.“ Tento závěr lze potvrdit jen z části. Podněty jsou cílové skupiny opravdu formulovat, samotný vznik projektu ale ve větší míře závisí na motivované osobě žadatele/příjemce, včetně např. aktivního starosty/starostky obce.

Závěry MAS Radbuza neprokazuje větší zapojení veřejnosti do přípravy projektů. Charakter podpořených projektů v rámci evaluované SCLLD ovšem ukazuje, že v území nebylo velké množství projektů, jejichž realizace by si významné zapojení veřejnosti vyžadovala. Přesto i v tomto ohledu disponuje MAS příkladem dobré praxe (Dětský klub Kvíčovice).

Intervence v jednotlivých Programových rámcích vedly k pozvolnému „síťování“ aktérů regionálního rozvoje v území. (Potenciální) žadatelé/příjemci výzev MAS mezi sebou sdíleli informace. Po prvních úspěšně realizovaných projektech se do území dostávaly informace pozitivního rázu, které zvýšily důvěru a ochotu žadatelů/příjemců se zapojit do dalších výzev MAS a tím pádem zvyšovat přidanou hodnotu LEADER/CLLD. Za přidanou hodnotu lze označit také výstupy projektů především v Programovém rámci OPZ. Naopak lze konstatovat, že SCLLD MAS Radbuza příliš nepřispěla k inovativnosti projektů. Míra inovativnosti záležela na jednotlivých příjemcích/žadatelích. Míra inovativnosti nebyla ze strany MAS při podání projektových záměrů více sledována (např. v rámci hodnotících kritérií). Dílčí kritéria inovativnosti sledoval pouze SZIF.

Za přidanou hodnotu LEADER/CLLD a celé SCLLD MAS Radbuza lze považovat také identifikované synergické účinky efekty, které v rámci mid-term evaluace nebyly odhaleny. V rámci ex-post evaluace MAS definovala místní synergie v Kvíčovicích a areálu kláštera Chotěšov, spolupráci MAS s úspěšným žadatelem/příjemcem na dalších projektech a vztah mezi integrovanými nástroji CLLD/ITI ve značné části území MAS.

Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)

1. Intervence v jednotlivých programových rámcích vedly k větší spolupráci v území. Naplňování metody LEADER/CLLD vedlo také ke spolupráci, propojení žadatelů mezi sebou. Díky výzvám MAS došlo k distribuci pozitivních informací do území, zvedl se počet potenciálních žadatelů/příjemců a také efektivita využívání dotačních možností v území.
2. Přidanou hodnotu lze identifikovat v informovaných a odpovědných žadatelích/příjemcích, nárůstu sociálního kapitálu a synergických efektech, především místně platných (Chotěšov, Kvíčovice).
3. Vzhledem k identifikovanému překryvu významné části území MAS Radbuza a ITI Plzeň se doporučuje zajistit přístup k informacím z ITI. Přístup k informacím o projektových záměrech v území nebo stavu alokací v jednotlivých opatřeních by MAS mohl pomoci komplexně informovat členy a žadatele/příjemce v území o možnostech dotační podpory. Přísun informací z ITI by MAS také v některých případech mohl pomoci z hlediska

dilemat o rozdělení alokace do jednotlivých opatření. Za řešení se považuje členství pověřeného zástupce z území MAS v Řídícím výboru nositele ITI Plzeň. Dojde tak k lepšímu odhadu přidané hodnoty metody LEADER/CLLD.
4. Motivovat cílovou skupinu/cílové skupiny k aktivnější přípravě projektů a přispívání do diskuze k projektovým podnětům lze za využití metod občanské participace. Cestou může být alokace části prostředků do participativního rozpočtu. Doporučení je formulováno na obecní úrovni. Občané by v tomto případě podávali návrhy, jaké projekty je možné v rámci stanovené částky vytvořit. Vzhledem k širokému rozpětí tematických oblastí (oblastí podpory), které lze v rámci výzev MAS podpořit, existuje vysoká šance, aby byl vybraný projekt do výzev MAS podán. Kancelář MAS může svojí činností starosty v území o participativních metodách poučit a informovat.

C.7 Do jaké míry dochází k naplnění cílů strategie jako celku?

Hlavním cílem této evaluační otázky je určit a vyhodnotit, do jaké míry došlo v programovém období 2014 - 2020 k plnění specifických a strategických cílů strategie CLLD MAS Radbuza, z.s. jako celku. Tj. zda lze na základě hodnocených intervencí identifikovat přínosy k celkovému pokroku SCLLD.

Otázka je zodpovězena na základě zjištění vyplývajících z případových studií a s využitím intervenční logiky a integračních vazeb zpracovaných v SCLLD a prostřednictvím diskuse Focus Group.

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využije tyto dokumenty/záznamy:

- Poznatky z Focus Group
- SCLLD – strategické a specifické cíle
- Intervenční logika
- SCLLD – popis/tabulky/grafy integračních vazeb SCLLD (vazby opatření PR na opatření mimo PR)
- EO C.5
- Znalosti pracovníků Kanceláře MAS, členů orgánů MAS

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Focus Group
- Expertní odhad
- Syntéza

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

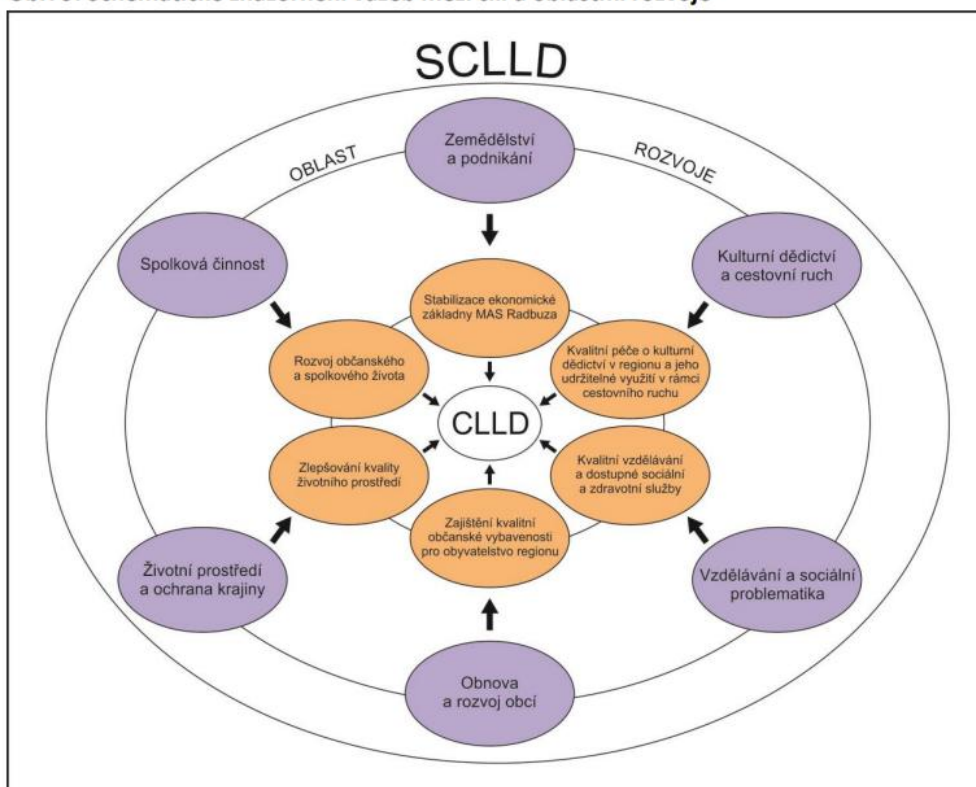
C.7 Do jaké míry dochází k naplnění cílů strategie jako celku?			
Klíčová zjištění			
V mid-term evaluaci nebyla oblast hodnocena.			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. V mid-term evaluaci nebyla oblast hodnocena.	-	-	-

Odpovědi na evaluační podotázky

C.7.1) Do jaké míry má dosahování cílů SCLLD Opatření/Fiche Programových rámců synergické efekty na dosahování ostatních cílů SCLLD (které nejsou součástí Programových rámců)?
Odpověď: Otázka byla zodpovězena s využitím kapitoly 3.3 STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY RADBUZA. Typickým pozitivním příkladem je obnova památek (např. klášter Chotěšov, zámek Čechovice), díky které vzniká zázemí pro pořádání nejen kulturních akcí. Těchto prostor využívají různé spolky k pravidelnému setkáváním (výroční akce, aj.), tím pádem mají tyto zrekonstruované prostory pozitivní vliv na spolkovou činnost. Dále je nutné zmínit téma cyklostezek, které sice byly v programovém období budovány na základě kritéria dojížděky do zaměstnání, v praxi jsou ale využívány za různým účelem, mimo jiné za účelem rekreace a cestovního ruchu (např. propojení Tlučná-Vejprnice-Plzeň spolufinancované z programu IROP). Rozsáhlá síť cyklostezek má samozřejmě pozitivní vliv na životní prostředí, jelikož se zvyšuje dostupnost jednotlivých obcí v území a v některých případech dochází k redukci automobilové dopravy. V rámci celku je tak možno spatřovat synergické efekty. Dosahování cílů také přímo ovlivňuje osoba žadatele a její/jeho motivace. Pozitivním příkladem je např. Mgr. Jiří Brož, umělecký kovář, jehož činnost přesně splňuje kritéria udržení a péče o kulturní dědictví v regionu a má rovněž potenciál pro růst cestovního ruchu v lokalitě.

3.3. Provázání cílů a oblastí rozvoje

Obr. 9: Schématické znázornění vazeb mezi cíli a oblastmi rozvoje

C.7.2) Do jaké míry jsou v území MAS realizovány individuální projekty a další aktivity přispívající k naplňování cílů SCLLD, které nejsou součástí Programových rámců?

Odpověď:

Za významný individuální projekt, přispívající ke zlepšování kvality životního prostředí v území MAS Radbuza lze označit Přírodní rezervaci Janovský mokřad (<https://www.zdravakrajina.cz/aktivity-pk/prirodni-rezervace-janovsky-mokrad>), který v projektu Zdravá krajina vybudoval Plzeňský kraj. Mokřadní systém je komplexním eko-hydrologickým opatřením v území a významným příkladem dobré praxe, včetně přesahu do udržitelné formy cestovního ruchu.

Rozvoj občanského a společenského života zajišťuje pestrá činnost dobrovolných organizací/spolků včetně sportovních klubů, které se ovšem z hlediska nastavení SCLLD v programovém období 2014-2020 neřadí mezi oprávněné žadatele. Tyto spolky jsou ovšem společenskými pilíři života v každé obci a MAS se přesvědčila, že jejich činnost je jednoznačným benefitem pro území jako celek. Tyto spolky se například zapojovaly do iniciativy Uklidme Česko, která rovněž napomáhá ke zlepšování kvality životního prostředí.

Samostatnou kapitolou byly projekty, jejichž výsledkem byla kvalitní péče o kulturní dědictví v regionu a jeho udržitelné využití v rámci cestovního ruchu. Tato oblast podpory byla v rámci PR IROP obsažena v Opatření 1.1 Péče o národní kulturní památky MAS Radbuza, v rámci PR PRV ve Fichi 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova, která byla ovšem obsažena poprvé až v rámci 5. výzvy v roce 2020. Mimo to v území vznikla řada dílčích projektů zaměřená na péči o kulturní dědictví v regionu, které žadatelé financovali z vlastních zdrojů či s využitím jiných poskytovatelů dotace (Plzeňský kraj, Ministerstvo kultury).

V území MAS je také vybudována hustá síť cyklostezek, včetně cyklostezky nadregionálního významu KČT 35 Plzeň – Kralovice – Chyše – Karlovarský kraj. Síť cyklostezek v území tvoří funkční celek cykloturistiky a cyklodopravy v Plzeňském kraji, ačkoliv jednotlivé úseky finančně podporují různí investoři a poskytovatelé dotací.

Klíčová zjištění:

1. V území MAS je realizována celá řada individuálních projektů a aktivit, které přispívají k naplňování cílů SCLLD, které nejsou součástí programových rámců.
Tyto projekty napomáhají k rostoucí kvalitě života v území MAS.
2. Žadatelé/příjemci využívají široké škály donátorů těchto projektů, nejsou-li budovány z vlastních zdrojů. Mezi nejčastěji zmiňované donátory patří Plzeňský kraj a Ministerstvo kultury.
3. MAS velmi pozitivně hodnotí činnost spolků a volnočasových organizací. Ačkoliv v drtivé většině případů nemohli být zařazeni mezi oprávněné žadatele výzev MAS, svojí činností se podílejí na dosahování cílů SCLLD.

Odpověď na evaluační otázku, doporučení

C.7 Do jaké míry dochází k naplnění cílů strategie jako celku?

Odpověď: V rámci realizace SCLLD došlo k podpoře několika projektů, kde byl pozorován významný přesah nad rámec plnění právě jednoho cíle strategie. MAS by měla svojí činností usilovat o to, aby projektů s tímto identifikovaným přesahem bylo v území podpořeno co nejvíce.

Lze konstatovat že k naplnění cílů strategie jako celku dochází v plné míře. K naplnění většiny cílů přispívají úspěšně realizované projekty v rámci výzev MAS v programových rámcích IROP, OPZ, PRV. Není-li možné řešit projektové záměry v rámci realizace SCLLD (např. v případě, že nelze žadatele pro jeho formu považovat za oprávněného žadatele výzvy MAS, nebo dochází k tomu, že alokace výzvy MAS je nedostatečná pro realizaci záměru), žadatelé/příjemci aktivně využívají jiných donátorů a jejich dotačních titulů. Takto byly podpořeny například komplexní úpravy Janovského mokřadu, jejichž realizátorem byl přímo Plzeňský kraj. Činné byly rovněž sportovní spolky, jejichž činnost nemohla MAS Radbuza v uplynulém období adekvátně podpořit. Jejich činnost rovněž prokazatelně rozvíjela občanský a spolkový život v území a v pozitivní míře přispěla k naplnění cílů strategie jako celku.

Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)

1. Synergické efekty s vlivem na ostatní cíle SCLLD mimo programové rámce byly pozorovány u následujících typů projektů/ individuálních projektů: obnova kulturních památek, budování cyklostezek, podpora uměleckého kovářství Brož. Projekty nad rámec stanovených cílů pozitivně přispívají k více cílům SCLLD.
2. Žadatelé/příjemci z území využívají dotační tituly řady poskytovatelů k realizaci individuálních projektů/aktivit mimo realizaci SCLLD, čímž rovněž přispívají k naplnění strategie jako celku.
3. MAS si v nadcházejícím programovém období klade za cíl – pokud to bude pro danou Výzvu/Fichu z hlediska zaměření možné a závazné – podporovat především projekty s prokazatelnou přidanou hodnotou. Za tu je považována například spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem. Takové projekty mohou přinést synergický efekt, který přispěje k naplňování většího počtu cílů SCLLD, a tím i strategie jako celku.

C.8 Do jaké míry podpořily intervence Programu rozvoje venkova místní rozvoj ve venkovských oblastech?

Hlavním cílem této evaluační otázky je určit a vyhodnotit, do jaké míry došlo ke změnám v území MAS ve vybraných aspektech kvality života prostřednictvím implementace metody LEADER/CLLD.

Otázka je zodpovězena na základě zjištění vyplývajících z případových studií a opírá se o expertní znalosti členů Focus Group.

Zdroje dat/informací

MAS při zodpovídání EO využije tyto dokumenty/záznamy:

- Seznam výzev a seznamy předložených projektů (pro identifikaci projektů, ve kterých mohlo dojít příspěvku na hodnocené aspekty kvality života)
- Případové studie
- CSSF14+ (hodnota indikátoru „Počet nově vytvořených pracovních míst“)
- ŽoZ – změna území MAS v období 2014 – 2020

Metody sběru, zpracování a hodnocení informací/dat

- Obsahová analýza
- Focus Group
- Škálování
- Syntéza

Vyhodnocení implementace doporučení k nápravě navržených v mid-term evaluaci

C.8 Do jaké míry podpořily intervence Programu rozvoje venkova místní rozvoj ve venkovských oblastech?			
Klíčová zjištění			
1. Intervence PRV významně přispěly ke zlepšení služeb a místní infrastruktury, místní obyvatelé měli z realizovaných akcí významný prospěch. 2. Charakteristiky území MAS udávající jeho velikost se téměř nezměnily.			
Vyhodnocení doporučení k řešení klíčových problémů/zjištění z mid-term evaluační zprávy			
Doporučení (aktivita, úprava SCLLD apod.)	Termín (do kdy)	Odpovědnost za implementaci doporučení	Vyhodnocení implementace doporučení
1. V této oblasti nebyly identifikovány problémy	-	-	-

Odpovědi na evaluační podotázky

C.8.1) Do jaké míry přispěly intervence v PR PRV k rozvoji v jednotlivých kritériích místního rozvoje:
Odpověď: Přínos intervencí PR PRV k rozvoji vybraných kritériích je nezpochybnitelný. Odpovědi níže, které jsou syntézou expertních názorů členů Focus Group, sice vliv intervencí ve výsledku u žádného kritéria neoznačily jako „rozhodně pozitivní“,

přesto MAS tvrdí, že intervence splnily svůj účel. Služby a místní infrastruktura ve venkovských oblastech jsou díky intervencím z PRV na prokazatelně lepší úrovni než před zahájením realizace SCLLD. Stejně tak se zlepšil přístup k těmto službám a místní infrastruktuře. MAS si ovšem uvědomuje svoji omezenou působnost a že tato kritéria ovlivňují další faktory.

Z hlediska účasti obyvatel venkova na místních akcích a prospěchu z nich je velmi těžké generalizovat závěr na celé území MAS. Obecným tvrzením zůstává, že místní akce napomáhají k sociálnímu kapitálu a v dlouhodobém měříku pomáhají zabraňovat přílišné urbanizaci a přispívají k užším vazbám mezi obyvateli venkova a jejich bydlištěm. Na základě zjištění z rozhovorů k případovým studiím ale vyplývá, že místní akce se v mnoha případech orientují také na dojíždějící návštěvníky. Ti mnohdy tvoří majoritu návštěvníků vzhledem k omezené cílové skupině místních obyvatel a akce v území jsou tak mnohdy orientovány i na jiné cílové skupiny než místní obyvatele.

Služby a místní infrastruktura ve venkovských oblastech (v území MAS) se zlepšily

	X			
služby a místní infrastruktura se rozhodně zlepšily	služby a místní infrastruktura se spíše zlepšily	služby a místní infrastruktura jsou zcela beze změny	služby a místní infrastruktura se spíše zhoršily	služby a místní infrastruktura se rozhodně zhoršily

Odpověď: Úroveň služeb a místní infrastruktury ve venkovských oblastech měla rostoucí úroveň, je ovšem náročné toto tvrzení obecně vztahovat na celé (venkovské) území MAS vzhledem ke značným místním rozdílům žadatelů z hlediska motivace a ochoty podílet se na procesu podpory přes MAS. Úroveň služeb a místní infrastruktury v daných lokalitách ovlivňuje např. poloha či různé ekonomické faktory (např. kupní síla obyvatelstva). V území ale byla podpořena řada projektů, které mají pozitivní vliv na místní infrastrukturu a tím pádem i na rozvoj služeb (vybudování či obnova cest/chodníků).

Přístup ke službám a místní infrastruktuře ve venkovských oblastech (v území MAS) se zlepšil

	X			
přístup ke službám a místní infrastruktuře se rozhodně zlepšil	přístup ke službám a místní infrastruktuře se spíše zlepšil	přístup ke službám a místní infrastruktuře se nezměnil	přístup ke službám a místní infrastruktuře se spíše zhoršil	přístup ke službám a místní infrastruktuře se rozhodně zhoršil

Odpověď: Lze aplikovat totožné závěry jako u otázky výše. Na základě intervencí byl pozorován mírně pozitivní efekt. K pozitivní změně vedlo i rozšíření MAS o 14 obcí, přičemž na území MAS je nyní větší počet středisek nižšího řádu (např. Holýšov, Kaznějov), kde dochází k větší koncentraci služeb a rovněž dostupnost těchto obcí se dá označit za velmi dobrou. Tyto obce mají také dostatečnou dopravní obslužnost.

Obyvatelé venkova (MAS) se zapojili do místních akcí

		X		
obyvatelé venkova se rozhodně zapojovali do místních akcí	obyvatelé venkova se spíše zapojovali do místních akcí	obyvatelé venkova se do místních akcí zapojovali ve shodné míře jako dříve	obyvatelé venkova se do místních akcí spíše nezapojovali	obyvatelé venkova se do místních akcí rozhodně nezapojovali

Odpověď: Na základě shrnutí lze říci, že ohledně participace obyvatel venkova na místních akcích nedošlo k výrazné změně. Ačkoli na řadě míst došlo k vyšší frekvenci konání

místních akcí a zvýšení jejich návštěvnosti, tuto pozitivní změnu mnohdy zajišťují návštěvníci a turisté z jiných než venkovských oblastí MAS.

Obyvatelé venkova (MAS) měli z místních akcí prospěch

	X			
obyvatelé venkova měli z místních akcí rozhodně prospěch	obyvatelé venkova měli z místních akcí spíše prospěch	obyvatelé venkova mají z místních akcí stejný prospěch jako dříve	obyvatelé venkova spíše neměli z místních akcí prospěch	obyvatelé venkova rozhodně neměli z místních akcí prospěch

Odpověď: Obyvatelé venkova měli z místních akcí spíše prospěch z dlouhodobého pohledu. Kulturní nabídka a spolková činnost (místní akce) na venkově dlouhodobě posiluje vazby k místu/regionu a z dlouhodobého hlediska může částečně zamezit odlivu obyvatel z venkovských oblastí do měst.

Prostřednictvím SCLLD byly vytvořeny pracovní příležitosti

Odpověď: K 31. 12. 2024 došlo k vytvoření 6,25 pracovních míst v rámci podpořených projektů ve Fichi 3.3 Podpora nezemědělského podnikání. V době tvorby Ex-post evaluace SCLLD MAS Radbuza navíc stále běží realizace jednoho z posledních projektů PRV, jehož výstupem je mimo jiné také 1 pracovní místo. Stanovená cílová hodnota 2 tak byla výrazně překročena. K překročení došlo i v rámci indikátoru vytvořených pracovních míst ve Fichi 3.1 Podpora zemědělského podnikání. Z věcného hlediska jde typicky o projekty, jejichž předmětem je pořízení nového vybavení. Např. frézka, pásová pila, svařovací robot, užitkový vůz. Dochází tak ke zlepšení podmínek pro podnikání a modernizaci, zároveň se zaváděním technologických změn vzniká potřeba pracovní síly, která projektem podpořené vybavení bude obsluhovat a přispívat k podnikatelským výstupům. V rámci realizace Strategie CLLD byli podpořeni žadatelé z několika různých odvětví. Realizace strategie CLLD také přispěla k budování podnikání uměleckého kováře, čímž bylo zachováno kulturní dědictví regionu. Vykázaná vytvořená pracovní místa tak mají i tyto efekty.

Spec. cíl SCLLD	Opatření SCLLD	Identifikace indikátorů				Hodnoty indikátorů				hodnota indikátoru v mid-term		Konečná dosažená hodnota indikátoru		
		Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Typ indikátoru (výstup/	Výchozí hodnota	Datum výchozí hodnoty	Cílová hodnota	Datum cílové hodnoty	Mílník 31. 12.2018 (je-li RO vyžadová	Závazek	% plnění	Dosažená hodnota	% plnění
1.1	PRV: 3.1	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů	pracovní místa	výsledek	0	31.12.2015	1	31.12.2023	0	0	0%	1,25	125,00%
	PRV: 3.2	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů	pracovní místa	výsledek	0	31.12.2015	0,5	31.12.2023	0	0	0%	0	0,00%
	PRV: 3.3	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů	pracovní místa	výsledek	0	31.12.2015	2	31.12.2023	1	2	100%	6,25	312,50%
	PRV: 3.10	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů	pracovní místa	výsledek	0	31.12.2015	0,5	31.12.2023	0,5	0	0%	0	0,00%

Zvýšila se velikost MAS a počet obyvatel MAS

Odpověď: V rámci Dodatku č. 2 je upravena územní působnost MAS. Dochází k rozšíření území MAS o 12 obcí severního Plzeňska jako reakce na pokrytí „bílého místa“ v rámci mapy Integrovaných nástrojů. Počet obcí je k 31. 12. 2020 na hodnotě 50. Počet obyvatel stoupá o cca 20 tisíc.

Během roku 2021 se velikost MAS Opět rozšířila. K 31. 12. 2021 byl počet obcí 52, Holýšov a Česká Bříza rozšířili území z důvodu přechodu z jiných okolních MAS. Žadatelé z tohoto území se mohli zapojit do pozdějších výzev PRV.

Klíčová zjištění:	
1. Z důvodu rozšíření území MAS výrazně narostl počet regionálních center nižšího řádu (z 8 na 13). Tato centra plní stabilizační roli v území a zajišťují dostatečnou nabídku služeb. 2. V rámci rozšíření a zvýšení počtu obyvatel (k 31. 12. 2023 počet obyvatel 75 767) došlo obecně ke zvýšení rozvojového potenciálu MAS na všech úrovních (meziobecní spolupráce, počet členů, žadatelů, rozvoj cestovního ruchu...).	

Odpověď na evaluační otázku, doporučení

C.8 Do jaké míry podpořily intervence Programu rozvoje venkova místní rozvoj ve venkovských oblastech?
Odpověď: Informace zjištěné MAS pro potřeby ex-post evaluace prokazují prospěšnost intervencí PRV na místní rozvoj ve venkovských oblastech/území MAS. Oproti zjištěním z mid-term evaluace došlo k výraznému rozdílu z hlediska velikosti území MAS. Rozšířením působnosti o čtrnáct obcí se počet obcí zvýšil na 52, čímž došlo k rozšíření okruhu žadatelů/příjemců a rozšíření vlivového území. Intervence PRV tak mají vliv na geograficky větším územím. Díky rozšíření je v území vyšší počet regionálních center nižšího řádu. V těchto obcích dochází k vyšší koncentraci služeb a jsou lépe dopravně dostupné i obslužné. Zároveň se nejedná o ryze venkovské oblasti. Služby a místní infrastruktura se zlepšily s každým jednotlivým projektem. Celkově v území bylo v rámci PRV zrealizováno přes 40 takových projektů, a jejich prospěch území je nezpochybnitelný. Intervence PRV podpořily také projekty, které měli pozitivní vliv na místní akce (např. rekonstrukce objektů). Řada takových akcí byla ovšem orientována na dojíždějící návštěvníky, nikoliv pouze na místní obyvatele. MAS při hodnocení pozorovala jednoznačné lákadlo v podobě dojíždějících obyvatel města Plzně, kteří byli (a nadále budou) významnou cílovou skupinou pro jakéhokoli pořadatele akce v území MAS Radbuza. Obyvatelé venkova/obcí MAS se do kulturních akcí zapojovali ve stejné míře jako dříve. Přesto lze jednoznačně tvrdit, že z těchto místních akcí měli prospěch. Místní akce dlouhodobě navyšují sociální kapitál. Místní akce navíc mohou dlouhodobě přispět k redukci odlivu obyvatel z venkova do měst, jelikož obyvatelé venkova nemusejí za kulturním vyžitím vždy cestovat mimo území MAS (do krajského města a mimo region).
Klíčové závěry (příp. doporučení pro další programová období)
1. Počet obcí a obyvatel je na startu programového období 2021-2027 vyšší než v programovém období 2014-2020. Okruh žadatelů/příjemců PRV se v průběhu programového období navýšil. Rozšířením o oblasti v zázemí krajského města Plzně a o centrum nižšího řádu Holýšov se ale snižuje ryze venkovský charakter území MAS. 2. Na základě expertních závěrů a zjištění zpracovatelského týmu evaluace měli intervence PRV pozitivní vliv na kvalitu života v území MAS. Došlo ke zlepšení úrovně služeb a úrovně místní infrastruktury. 3. Projekty realizované v programovém období 2014–2020, včetně přechodného období PRV, vytvořily důležitý základ pro navazující aktivity v programovém období 2021–2027. Tyto zkušenosti a výstupy budou dále rozvíjeny a využívány při plánování i realizaci nových projektů.

Manažerské shrnutí výstupů a výsledků celkové implementace SCLLD 2014 – 2020 (2024)

SCLLD 2014-2020 byla první strategií komunitně vedeného místního rozvoje MAS Radbuza, která je nejmladší místní akční skupinou v Plzeňském kraji. Vzhledem k založení MAS až v roce 2011 nemohla MAS získat přímou finanční podporu do svého zájmového území z fondů programového období 2007 – 2013, s výjimkou zapojení se do aktivit ostatních MAS a jejich projektů. Pro MAS šlo o cenné zkušenosti, které promítla do přípravy vlastní strategie, tedy evaluovaného dokumentu, který je shrnut níže.

- Název strategie: **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Radbuza 2016 – 2023**
- Platnost: **2016-2023 (IROP, OPZ), 2016-2024 (PRV)**
- Počet programových rámců: **3**
- Zaměření programových rámců:

IROP (Opatření)

- 1.1 Péče o národní kulturní památky MAS Radbuza
- 1.2 Zkvalitnění infrastruktury pro vzdělávání
- 1.3 Sociální bydlení
- 1.4 Zkvalitnění infrastruktury pro bezmotorovou dopravu a zvýšení bezpečnosti dopravy
- 1.5 Zkvalitnění infrastruktury pro sociální podnikání

OPZ (Opatření)

- 2.1 Podpora zaměstnanosti
- 2.2 Sociální podnikání
- 2.3 Podpora sociálních a návazných služeb
- 2.4 Prorodinná opatření

PRV (Fiche)

- 3.1 Podpora zemědělského podnikání
- 3.2 Zpracování zemědělských produktů
- 3.3 Podpora nezemědělského podnikání
- 3.4 Lesnická infrastruktura
- 3.5 Zemědělská infrastruktura
- 3.6 Pozemkové úpravy
- 3.7 Preventivní protipovodňová opatření v lesích
- 3.8 Meliorační a zpevňující dřeviny v lesích
- 3.9 Neproduktivní investice v lesích
- 3.10 Podpora lesnického podnikání
- 3.11 *Projekty spolupráce*
- 3.12 Podpora obnovy a rozvoje venkova

Průběh zpracování evaluace

Na zpracování ex-post evaluace se podíleli pracovníci kanceláře MAS, věnující se problematice CLLD. Dlouholeté zkušenosti a vědomosti při ex-post evaluaci zúročili Ing. Václav Kubernát, vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD, a Mgr. Lukáš Reimann. V průběhu přípravné fáze ex-post evaluace tým doplnil Mgr. Tomáš Majer, jehož pohled byl naopak procesem realizace SCLLD nezatížený a který měl rovněž díky zpracovávání ex-post evaluace unikátní příležitost získat informace o území MAS Radbuza a systému uplatňování SCLLD v praxi.

Hodnocení aspektů evaluace proběhlo bez větších problémů. Nad rámec stanovených povinností MAS vytvořila [interaktivní mapu podpořených projektů](#) v rámci evaluovaného období). MAS čelila při zpracování několika výzvám, např. nemohla provést případovou studii vybraného projektu, jelikož se v průběhu let od ukončení projektu změnila kompletní struktura žadatele/příjemce a nebylo možné MAS podat požadované informace. Časový odstup od ukončení realizace projektů ovlivnil také výběr dalších případových studií, kde ze struktur žadatelů/příjemců často odešly kontaktní osoby k danému projektu. Přesto MAS připravila požadovaný počet případových studií a díky většímu počtu podpořených projektů měla stále v řadě Opatření/Fichí dostatečný počet projektů na výběr. Za dílčí nejasnosti lze označit určité části v zadané šabloně. Např. přílišná orientace tabulek a informací na programové rámce IROP/OPZ (akcentace CZV namísto výše podpory, která je u PRV klíčovým finančním ukazatelem pro MAS). Tyto otázky ale bylo možné vykomunikovat s pracovníky MMR, kteří se ex-post evaluaci SCLLD MAS věnují. Pracovníci MAS společně řešili dílčí nejasnosti, které dokázali vyřešit. Zapojení evaluátora mimo organizaci bylo vyhodnoceno jako nadbytečné.

Klíčové poznatky

Na základě získaných informací může tým evaluátorů konstatovat, že Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Radbuza 2016 – 2023 pozitivně přispěla k rozvoji území MAS Radbuza, a to výraznou měrou. Díky realizaci SCLLD vznikly projekty, které dodnes ovlivňují životní úroveň a pracovní podmínky v území MAS. Projekty byly podávány a administrovány ve třech Programových rámcích. Výstupy a výsledky projektů se podílely jak na plnění cílů těchto Programových rámců, tak cílů SCLLD samotné. MAS vyhlášovala výzvy pravidelně a ke každé z výzev také realizovala informační seminář.

Velká přidaná hodnota metody LEADER/CLLD byla zjištěna při realizaci případových studií a rozhovorů se žadateli. Ve velké míře bylo akcentována pozitivní role MAS. Žadatelé/příjemci ocenili činnost kanceláře MAS ve smyslu podání a dostupnosti informací. Tento přístup a otevřenost byl klíčový zejména v prvních letech realizace SCLLD, kdy MAS čelila bariéře nedostatečné informovanosti a nezkušenosti žadatelů/příjemců v území. Tato nezkušenost pramenila především z toho, že programové období 2014-2020 bylo prvním obdobím, kdy MAS Radbuza a její území mohlo plně využívat vypsanych dotačních titulů vzhledem k založení organizace až v roce 2011. Vyjma snazší distribuci informací a jejich „blízkosti“ žadatelé/příjemci oceňovali také omezenou konkurenci v porovnání se zapojením do výzev řízených centrálně s celorepublikovou působností. Žadatelé/příjemci tak mohli lépe plánovat projekty v čase díky větší šanci, jak dotaci získat (byť např. s omezením alokace finančních prostředků). Díky výše popsanému se v průběhu programového období zvýšilo tempo čerpání finančních prostředků ve výzvách MAS a rozšířil se také okruh žadatelů.

Dnes má MAS Radbuza v území celou řadu informovaných žadatelů/příjemců, jak v soukromém, tak ve veřejném sektoru. Ze zkušenosti MAS se jedná o odpovědné žadatele/příjemce, kteří dosahují stanovených projektových cílů a výsledků a kteří o výstupy projektů řádně pečují. Realizace SCLLD a činnost MAS tak prokazatelně podpořila významné aktéry regionálního rozvoje na místní úrovni. Nebýt realizace SCLLD,

zmíněné projekty by buď vůbec nevznikly nebo až s výrazným časovým odstupem. Vybudovanou síť aktivních žadatelů/příjemců považuje tým evaluátorů za významnou přidanou hodnotu SCLLD s přesahem do dalších programových období. Metoda LEADER/CLLD zde prokázala svůj značný přínos.

MAS Radbuza se během realizace integrované strategie povedlo adekvátně reagovat na potřeby území. S tím v drtivé většině souvisejí doporučení, která si MAS stanovila v rámci mid-term evaluace a která byla úspěšně aplikována. Jedná se o úpravu alokací pro jednotlivá Opatření/Fiche. Alokace byla odebrána Opatřením/Fichím s identifikovanou nedostatečnou poptávkou, kde i přes opakovanou snahu MAS nebyli nalezeni žadatelé/příjemci s dostatečným počtem projektových záměrů či ochotou projít dotačním procesem daných výzev a plnit administrativní požadavky. Alokace těchto opatření byla ponížena/odebrána a přesunuta ve prospěch Opatření/Fichí, kde naopak dostatečná poptávka registrována byla. MAS se také do SCLLD podařilo doplnit Fichi 3.12, kterou při prvním schvalování strategie nebylo možné zařadit mezi podporované „activity.“ Díky realizaci SCLLD v programovém období 2014-2020 došlo k větší „profilaci“ území MAS. První verze alokovaných prostředků vycházela z více teoretické analýzy území, neboť MAS neměla možnost přerozdělovat takové množství prostředků v území v programovém období 2007-2013. Fakt, že v některých Opatřeních/Fichích tedy nebyly realizovány žádné projekty tak lze označit spíše za očekávaný efekt, nikoliv slabou stránku SCLLD.

Charakter podpořených projektů ovlivnil také typ území MAS. Obce zájmového území tvoří z velké části zázemí krajského města Plzně. Město Plzeň je obecně velmi dobře dostupné i z okrajových obcí MAS vzhledem k charakteru dopravy (pátevní silnice I26/I27, železnice Domažlice-Plzeň...), kde je patrný silný dostředivý efekt. Území MAS tak vykazuje určitá specifika. Jedním z nich je zemědělství, fungující z velké míry jako příměstské. Přesto je orientace zemědělství zaměřena na velkovýrobu. To koresponduje i se zastoupením větších žadatelů v rámci zemědělského sektoru ve výzvách MAS. Menší zemědělci jsou v území rovněž zastoupeni, podle zjištění v rámci evaluace je ale odrazovala administrativní náročnost, s tou se ostatně potýkaly i větší zemědělské subjekty v rámci regionu.

Z hlediska počtu podpořených projektů dominovaly projekty, které lze průřezově nalézt v rámci celé České republiky: infrastrukturní projekty (chodníky, lesní/poľní cesty či stezky, investice do základních/mateřských škol, investice do vybavení a zařízení podnikatelských subjektů, obnova památek a obecního majetku). Nad rámec výše uvedených projektů vystupují dva/tři inovativní projekty: Pořízení klanického vleku za živé koně a Příměstské tábory Mikroregionu Radbuza I. & II. s jejich putovním charakterem v rámci území. Inovativnost ale v tomto případě spočívala ryze na žadatelích/příjemcích.

Postupem času se v území začaly objevovat také projekty s identifikovanými synergii, tyto synergie jsou podle zjištění MAS především v daném místě realizovaného projektu. MAS také identifikovala projekty, které přispívají k plnění více cílů SCLLD a mají přesah tohoto strategického dokumentu. Byla rovněž nalezena vazba na projekty v rámci Plzeňské aglomerace ITI (např. kompletace cyklostezek Plzeň – Tlučná). Obecně lze tvrdit, že vynaložené finanční prostředky na intervence Programových rámců měly pozitivní vliv na kvalitu života v území MAS. Toto území se v průběhu programového období rozrostlo z 38 obcí na dnešní počet 52, čímž došlo ke rozšíření okruhu žadatelů/příjemců a MAS má tak nyní větší vliv na regionální rozvoj v Plzeňském kraji.

Doporučení pro další programová období

- 1) Vybudovaná síť žadatelů/příjemců je výrazným pozitivem realizace SCLLD. S touto sítí by měla MAS nadále aktivně pracovat a komunikovat. Na základě získaných informací z území by měla MAS nadále vyhlašovat výzvy v souladu s požadavky Řídících orgánů, a to ve frekvenci alespoň 1x ročně, napříč všemi podporovanými Programovými rámci v MAS.
- 2) MAS by měla podporovat především projekty, které prokáží přidanou hodnotu pro území (např. pozitivní vliv na více cílů/oblastí SCLLD) či dokáží uspokojit potřeby soukromého i veřejného sektoru. Tuto přidanou hodnotu nelze přesně definovat, měla by ale být vodítkem pro další programová období.
- 3) Vzhledem k identifikovanému překryvu významné části území MAS Radbuza s ITI Plzeň se doporučuje MAS aktivně podniknout kroky, které by zajistily maximální možný přísun informací z ITI (např. účast zástupce území MAS v Řídícím výboru nositele ITI Plzeň). Tyto informace mohou zajistit ještě lepší informovanost pro potenciální žadatele/příjemce, čímž může dojít ke zvýšení efektivity čerpání prostředků napříč integrovanými nástroji.
- 4) Motivovat cílovou skupinu/cílové skupiny k aktivnější účasti v rámci příprav projektových záměrů lze za využití metod občanské participace. Cestou může být alokace části prostředků do participativního rozpočtu (obce). Kancelář MAS může starosty obcí v území o participativních metodách informovat a svojí činností tak pozitivně ovlivnit dění v zájmovém území.

3.1 Evaluační postup

MAS zpracovala Závěrečnou evaluační zprávu na základě Zadání a s využitím Šablony pro zpracování Závěrečné evaluační zprávy. Evaluační postup, tj. způsob zodpovídání jednotlivých evaluačních otázek a jejich podotázek je vždy uveden u příslušné evaluační otázky, respektive podotázky.

Odpovědnost za ex-post evaluaci SCLLD, respektive za schválení **Závěrečné evaluační zprávy** je v souladu s dokumentem Stanovy MAS Radbuza, z.s. svěřena Dozorčí radě MAS. Zároveň byla zpráva projednána a schválena Výkonnou radou MAS.

3.2 Harmonogram zpracování ex-post evaluace

MAS Radbuza, z.s. realizovala příslušné činnosti ex-post evaluace dle harmonogramu uvedeného v následující tabulce.

Tabulka 16 – Skutečný harmonogram klíčových činností ex-post evaluace SCLLD MAS Radbuza, z.s.

Aktivita	Datum zahájení činnosti (od)	Datum ukončení činnosti (do)	Datum
Zpracování ex-post evaluace			
Seznámení se Zadáním, šablonou Závěrečné evaluační zprávy	16. 1. 2025	10. 2. 2025	
Vyhodnocení opatření/doporučení v Oblasti A	17. 2. 2025	23. 4. 2025	
Evaluace v Oblasti B			
Příprava podkladů na jednání Focus Group	27. 3. 2025	28. 4. 2025	
Jednání Focus Group			29. 4. 2025
Vyhodnocení opatření/doporučení mid-term evaluace a zodpovězení relevantních Evaluačních otázek a podotázek v Oblasti B	17. 2. 2025	19. 5. 2025	

Aktivita	Datum zahájení činnosti (od)	Datum ukončení činnosti (do)	Datum
Evaluace v Oblasti C			
Příprava podkladů pro zpracování polostrukturovaných rozhovorů s příjemci	21. 3. 2025	16. 5. 2025	
Realizace polostrukturovaných rozhovorů s příjemci	3. 4. 2025	22. 5. 2025	
Zpracování případových studií k projektům v realizaci (ukončeným projektům)	4. 4. 2025	27. 5. 2025	
Jednání Focus Group			29. 4. 2025
Vyhodnocení opatření/doporučení mid-term evaluace a zodpovězení Evaluačních otázek a podotázek v Oblasti C	2. 6. 2025	17. 6. 2025	
Projednání a schválení Závěrečné evaluační zprávy odpovědným orgánem MAS			25. 6. 2025
Předložení Závěrečné evaluační zprávy MMR-ORP skrze ISKP14+			26. 6. 2025
Datum zpracování 1. Úpravy dle požadavků MMR-ORP			
Datum zpracování 2. Úpravy dle požadavků MMR-ORP			